SUOMEN *mestari* 2

Suomen kielen oppikirja aikuisille

Opettajan opas

Sonja Gehring
Sanni Heinzmann

SUOMEN *mestari*

2

Suomen kielen oppikirja aikuisille

Opettajan opas

Sonja Gehring
Sanni Heinzmann

FINN LECTURA

ISBN (sid.) 978-951-792-659-1
(pdf) 978-951-792-660-7

Copyright © Sonja Gehring
© Sanni Heinzmann
© Finn Lectura, 2014

Piirroskuvat ja taitto Jenni Lindfors, tmi Graafis 99

Kannen valokuva Kuvatoimisto Rodeo Oy

Kustantaja Oy Finn Lectura Ab
www.finnlectura.fi

Alkusanat

Suomen mestari 2 on aikuisille tarkoitettu oppikirja suomen kielen opiskeluun yleiseurooppalaisen viitekehyksen taitotasolla A2.1. Tämä opettajan opas täydentää Suomen mestari 2 -kirjaa lukuisin lisäharjoituksin ja kalvopohjin. Mukana ovat myös kuunteluharjoitusten tekstit ja oikeat ratkaisut.

Suomen mestari 2 -kirja toteuttaa samoja periaatteita kuin sitä edeltävä alkeisoppikirja Suomen mestari 1. Keskeinen ajatuksemme Suomen mestari -kirjojen taustalla on selkeys niin esitystavassa, oppimissisältöjen valinnassa kuin opetusjärjestyksessä ja harjoitusten muodossakin. Selkeä rakenne ja helposti omaksuttavat nyrkkisäännöt keventävät mielestämme oppijan taakkaa, kun hän painiskelee uuden kielen sanaston ja rakenteiden kanssa.

Tässä haluamme nostaa esiin muutaman piirteen, jotka opettajan on hyvä tietää ryhtyessään käyttämään Suomen mestari 2 -oppikirjaa.

Suomen mestari 2 -kirjaan on pyritty valitsemaan keskeistä sanastoa kulloinkin käsiteltävästä aiheesta. Erilliset sanastolaatikot laajentavat aihepiirin sanastoa ja niitä on tarkoitus hyödyntää aktiivisesti opetuksessa kappaleessa esiintyvän sanaston lisänä. Siinä missä Suomen mestari 1 -oppikirjassa esiintyi niin rajattu sanasto, että kirjan käyttäjän oli mahdollista (ja tarkoitus) oppia kaikki kirjassa esiintyvät sanat, on Suomen mestari 2 -kirjassa sanastollisesti hieman laajempi näkökulma. Kirjassa siis esiintyy esimerkiksi harjoituksissa jonkin verran sellaistakin sanastoa, jota ei ole aiemmissa kappaleissa eksplisiittisesti opiskeltu. Tällä pienellä tuntemattomien sanojen lisäyksellä pyritään aktivoimaan opiskelijat havainnoimaan kieltä itsenäisesti, luottamaan päättelykykyynsä ja sietämään hieman epävarmuutta merkityksien suhteen.

Kirjan alkupuolella ei käytetä omistusliitteitä, kuten ei Suomen mestari 1 -kirjassakaan. Koska omistusliitteen yhdistäminen sanavartaloon tai sijapäätteeseen ei ole aivan mutkatonta, on mielestämme turha tässä vaiheessa kuormittaa oppijaa tällä asialla – etenkin kun kielenopiskelun alkuvaiheessa opiskeltavat sisällöt ovat arkipuhetilanteista, joissa omistusliitettä ei tyypillisesti käytetä. Omistusliitteet opetetaan tämän kirjan kappaleessa 6, ja tämän jälkeen ne ovat käytössä.

Partitiivin käyttö ainesanojen yhteydessä esitellään Suomen mestari 1 -oppikirjassa kappaleessa 8, jossa asiasta annetaan yksinkertaistettu esitys. Tässä kirjassa monikon partitiivi esitetään kokonaisuudessaan (kappaleessa 8) ja hieman eri lailla analysoituna: monikon tunnus erotetaan sijapäätteestä irralleen, mitä Suomen mestari 1:ssä ei tehty. Molemmat säännöt johtavat toki oikeisiin tuotoksiin, mutta nyt esitettävä versio on kokonaisvaltaisempi.

Toivotamme iloisia ja menestyksekkäitä oppimis- ja opetushetkiä Suomen mestari 2:n parissa!

Helsingissä 10.6.2014

Sonja Gehring ja Sanni Heinzmann

1 Terveiset Turkista!

Kappaleen sisältö 6

Kalvot ja lisäharjoitukset 7

Imperfekti 7

Mennään! 20

Sanatyyppi *us/ys/os/ös/es* 21

Verbi + rektio 24

Milloin? 25

Vaatteet 27

Matkailu 32

Adjektiiveja 34

Kuunteluharjoitusten tekstit ja ratkaisut 36

Terveiset Turkista!

Hanna ja Pedro saavat postikortin Mäkelän perheeltä, joka lomailee Turkissa. Postikortin teksti on helppo kuvaus loman tapahtumista imperfektissä. Postikortin avulla on tarkoitus tutustua imperfektin muodostamiseen ja imperfektin tunnuksesta aiheutuviin vokaalimuutoksiin helpossa ja tutussa aihepiirissä. Postikortin voi siis käsitellä ensin ja siirtyä muuhun tekstiin vasta sitten, kun imperfekti on opetettu.

Mäkelöiden palattua lomalta naapurukset Hanna ja Mäkelän perheen äiti Tuula tapaavat talon pihalla. Heidän keskustelunsa muodostaa kappaleen toisen osan. Keskustelu sisältää runsaasti imperfektiä ja hieman vaikeampaa sanastoa kuin postikortti. Lisäksi mukana on jonkin verran matkailusanastoa ja vaatteita. Keskustelussa esiintyy runsaasti huudahduksia ja fraaseja, joilla reagoidaan toisen vuoroihin.

Kappaleessa opitaan vain myöntölauseen imperfekti. (Kieltolauseen imperfekti opitaan kappaleessa 4.) Opitaan imperfektin tunnuksen aiheuttamat vokaalin-muutokset verbivartalossa. Kootaan yhteen jo aiemmin opitut ja muutamia uusiakin ajan ilmauksia ja niihin liittyviä sijamuotoja. Lisäksi opitaan sanatyyppi *us/ys/os/ös/es*.

Kielioppi:

- myöntölauseen imperfekti
- ajan ilmauksia
- sanatyyppi *us/ys/os/ös/es*
- *Mennään!*

Sanasto:

- loma, matkailu
- vaatteet
- huudahduksia

IMPERFEKTI (i)

Vartalo	Imperfektin i	Persoona
kysy-	i	-n
sano-	i	-tte

			Imperfekti
o, ö, u, y pysyvät	sanon	+ (i)	_____
	säilön		_____
	puhun		_____
	kysyn		_____
a, ä, e, i menevät pois	odotan	+ (i)	_____
	pidän		_____
	opiskelen		_____
	uin		_____
a → o • jos verbissä on 2 tavua ja • jos 1. tavussa on a	alan	+ (i)	_____
	laulan		_____
VV → V	saan	+ (i)	_____
	myyn		_____
yö → öi	syön	+ (i)	_____
uo → oi	juon		_____
ie → ei	vien		_____
(si) **Verbityyppi 4**	heräänn	+ (si)	_____
	haluan		_____
	vastaan		_____
Verbityyppi 1, joskus:	tiedän	+ (si)	_____
	tunnen		_____

Harjoitus 1. **Valitse verbi laatikosta.**

matkustaa siivota lähteä avata olla

myydä ~~asua~~ opiskella palata

soittaa auttaa päättää herätä ajaa

urheilla nauraa käydä laulaa

valita nukkua istua kirjoittaa tarvita

odottaa haluta opiskella pelata

mennä ymmärtää tavata rakentaa syödä

imuroida tietää kävellä juoda

saapua uida rakastaa katsoa

Heitä noppaa. Noppa kertoo persoonan.

= minä = sinä = hän = me = te = he

Sano verbi imperfektissä tässä persoonassa.

Malli: + *asua* ⟶ *sinä asuit*

Harjoitus 2. Imperfektipeli

Muodostetaan 3–5 hengen ryhmiä. Kullakin ryhmällä on käytössä yksi pelilauta ja askelkorttipino. Jokaisella pelaajalla on pelinappula. Pelinappulat sijoitetaan ALKU-ruutuun. Kukin vuorollaan keksii, mitä pelaajilta kysytään. Tarkoitus on kysyä, mitä toiset ovat tehneet eilen, viime viikolla, viikonloppuna, viime kesänä, jouluna tms. menneisyyden ajankohtana. Vuorossa oleva pelaaja sanoo esimerkiksi: ”Jos kävit eilen saunassa…” ja nostaa sitten kortin pinosta ja jatkaa lausetta kortin mukaisesti: ”…saat mennä 2 askelta eteenpäin.” Jokainen pelaaja siirtää nappulaansa tämän mukaisesti ja sitten vuoro vaihtuu. Jos askelkortit loppuvat, käytetyt kortit sekoitetaan ja otetaan käyttöön uudestaan. Voittaja on se, joka saapuu ensimmäisenä maaliin. Jos halutaan, pelaajat voivat pitää avoinna kirjan sivua 28, jolta saa vinkkejä eri tekemisistä. Opettajan oppaassa on kappaleessa 3 (s. 105) liittyen kirjan harjoitukseen 25 myös lyhyt listaus menneisyyteen viittaavista ajan ilmauksista, jota voi käyttää tässä yhteydessä.

Vaihtoehtoinen pelin toteutus:

Peliä voi pelata myös ilman pelilautaa ja kortteja ”värinä”, jolloin pelinjohtaja seisoo toisella puolen huonetta ja pelaajat vastapäisellä seinänvierustalla. Pelinjohtaja kysyy kysymyksen kuten edellä ja määrää itse askelten määrän (pieniä/isoja askeleita). Tavoitteena on ehtiä ensimmäisenä pelinjohtajan luo.

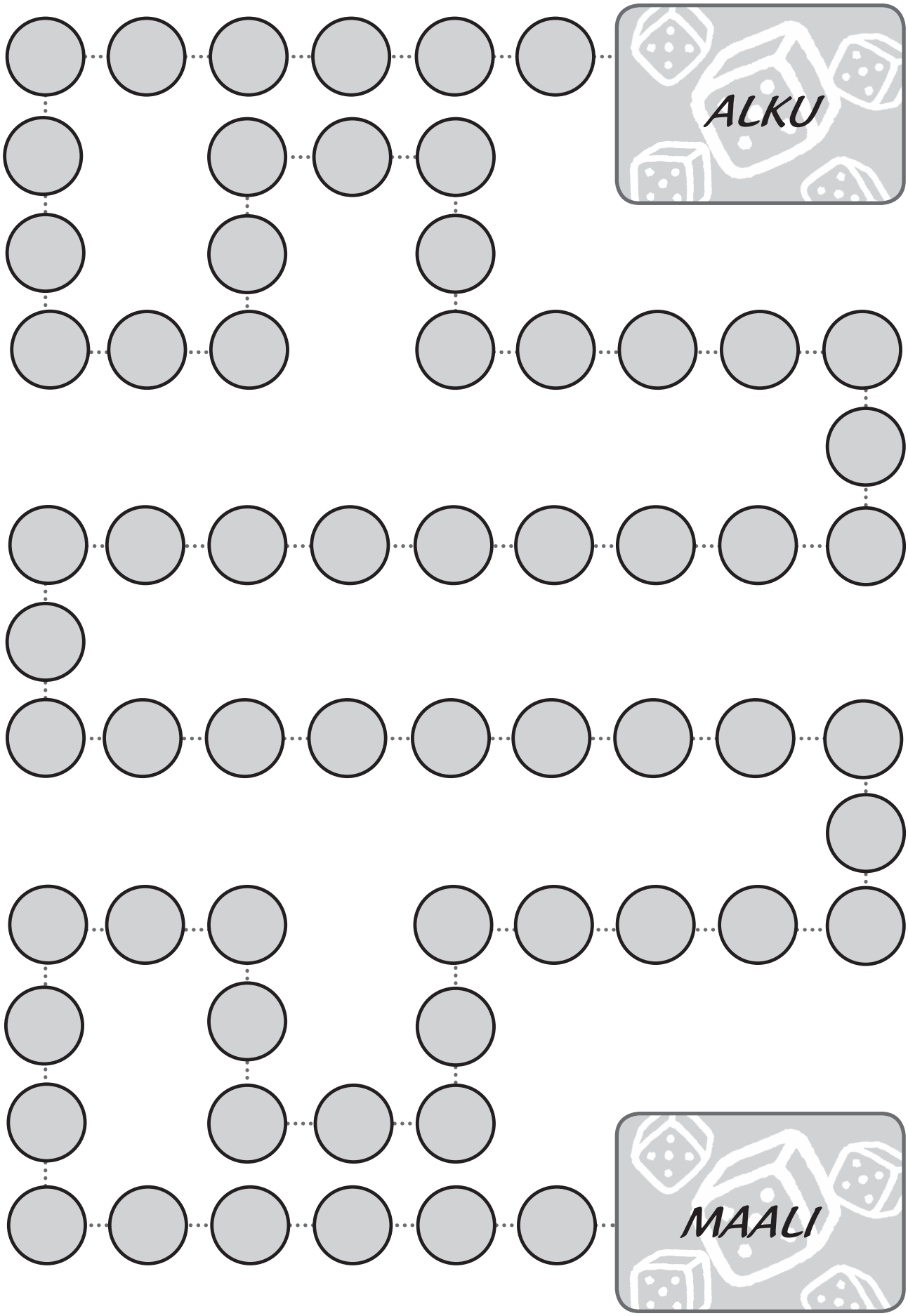
ALKU
MAALI

2 askelta → eteenpäin	1 askel → eteenpäin	2 askelta → eteenpäin
3 askelta → eteenpäin	ALKU	4 askelta → eteenpäin
1 askel ← taaksepäin	2 askelta ← taaksepäin	3 askelta ← taaksepäin
4 askelta ← taaksepäin	2 askelta → eteenpäin	1 askel → eteenpäin
3 askelta → eteenpäin	4 askelta → eteenpäin	5 askelta → eteenpäin
1 askel → eteenpäin	2 askelta → eteenpäin	2 askelta ← taaksepäin

Harjoitus 3. Postikortit.

Opiskelijoille kopioidaan kullekin oma postikortti (postikortin etu- ja takapuoli).
Ei haittaa, vaikka samanlainen kortti tulee useammallekin opiskelijalle. Kortin kuva antaa tiedon siitä, millaisella matkalla opiskelija on. Jokainen kirjoittaa kotona postikortin kurssikaverille ja kertoo, mitä on tehnyt matkalla. Korttiin ei kuitenkaan kirjoiteta lähettäjän nimeä. Luokassa posti jaetaan, niin että kaikki saavat kortit. Jokainen lukee saamansa postin. Tämän jälkeen opiskelijoiden tehtävänä on jutella muiden kanssa ja löytää se opiskelija, jolta on saanut kortin.

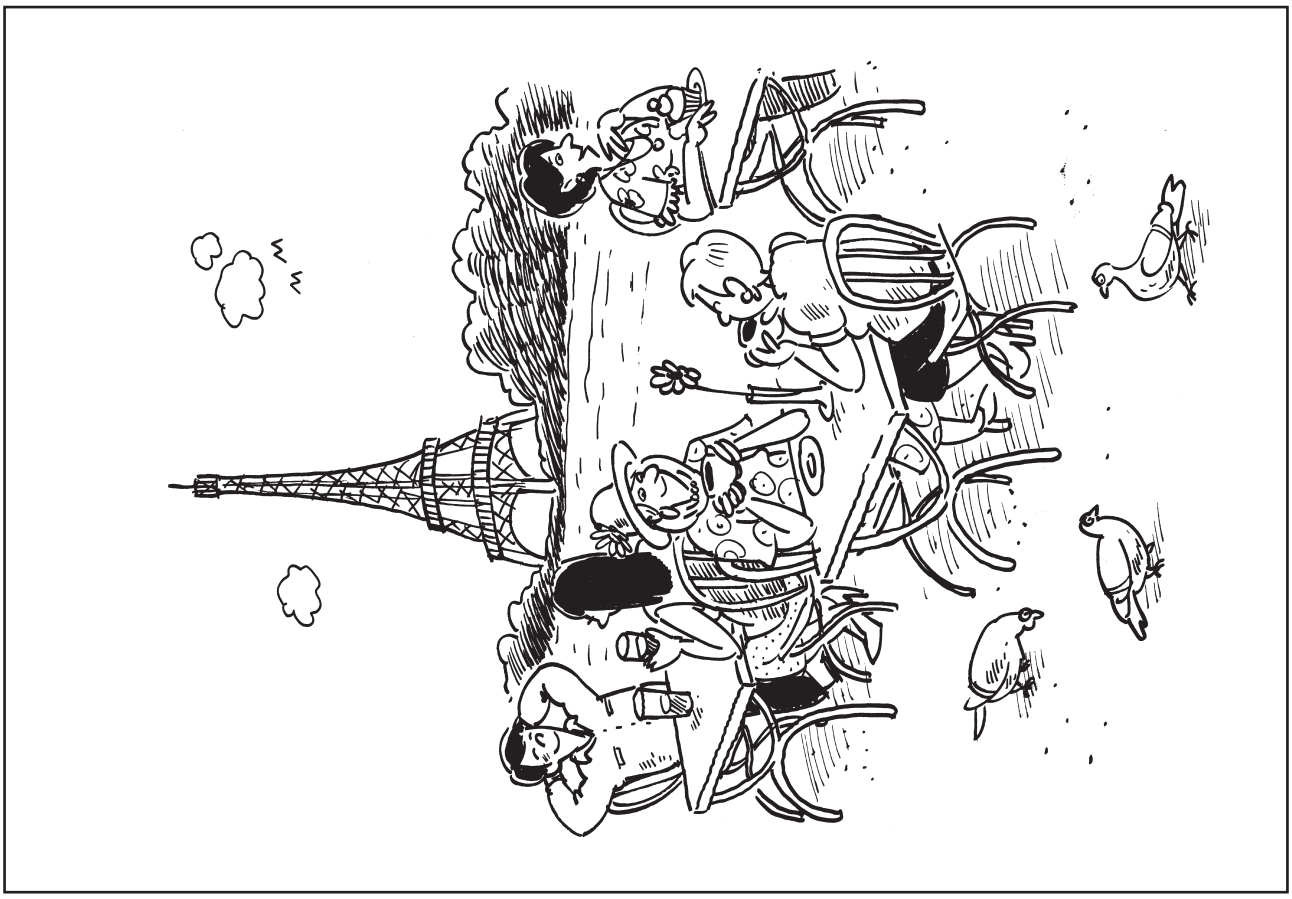

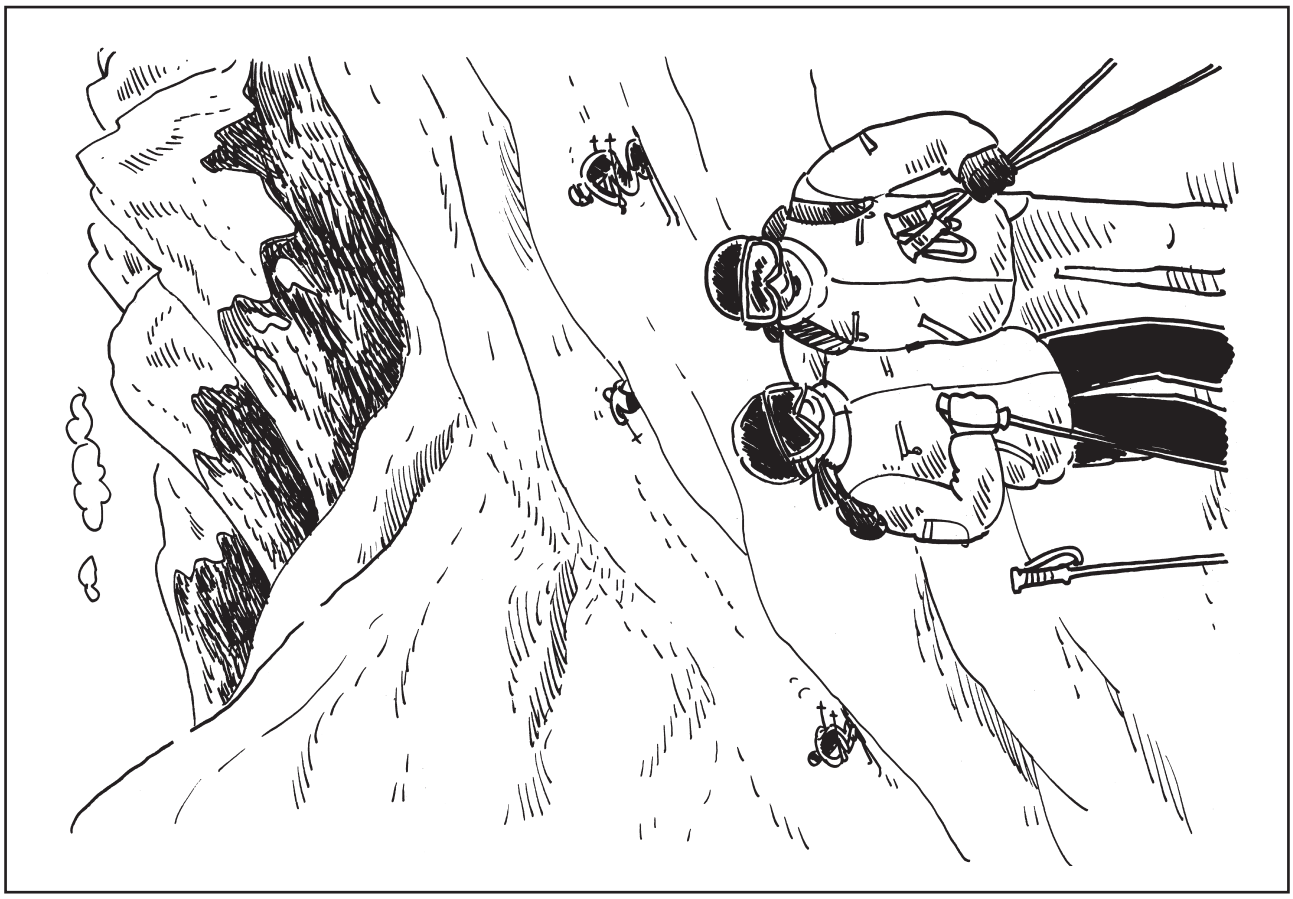

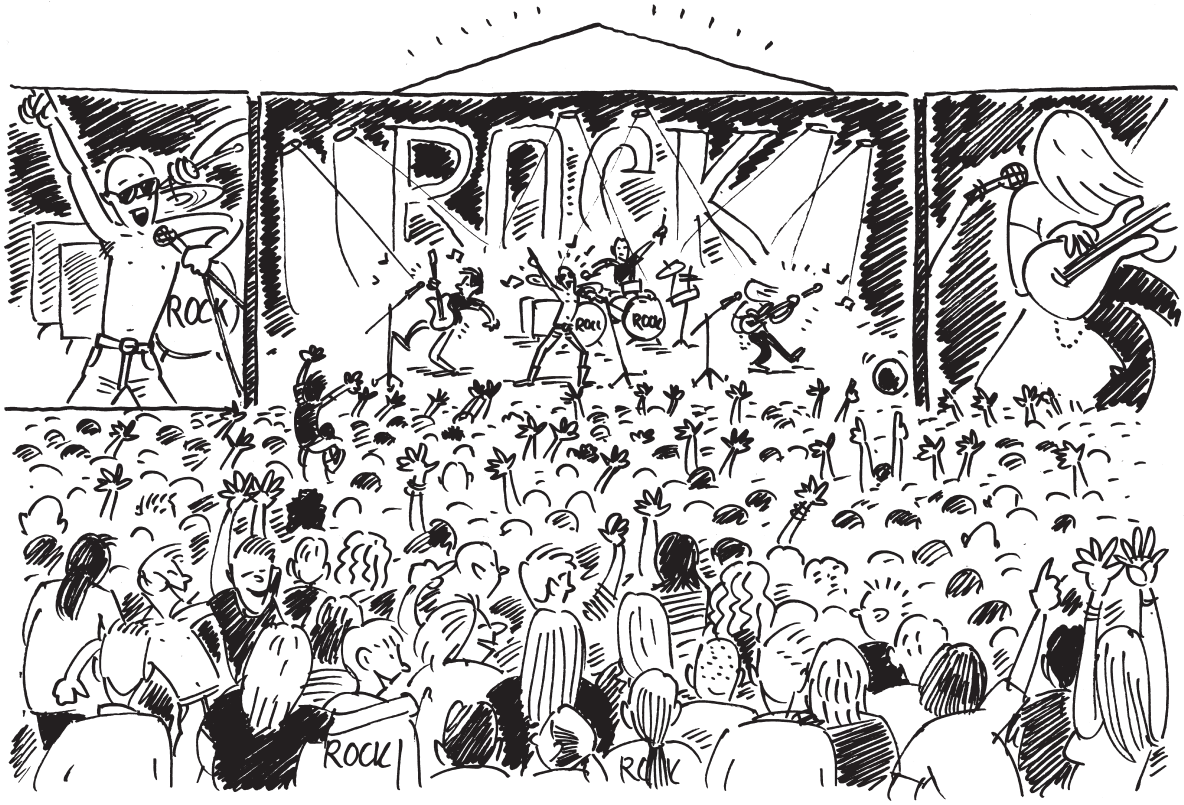
ROCK
ROCK
ROCK
ROCK
ROCK

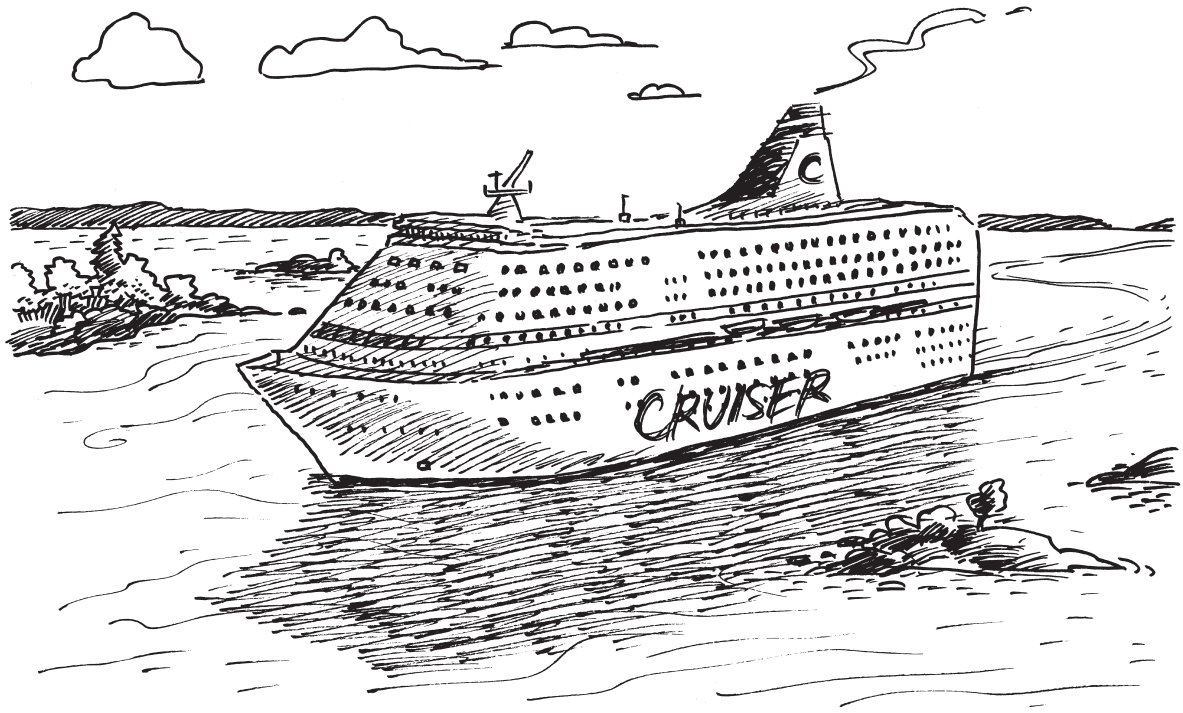
C
CRUISER

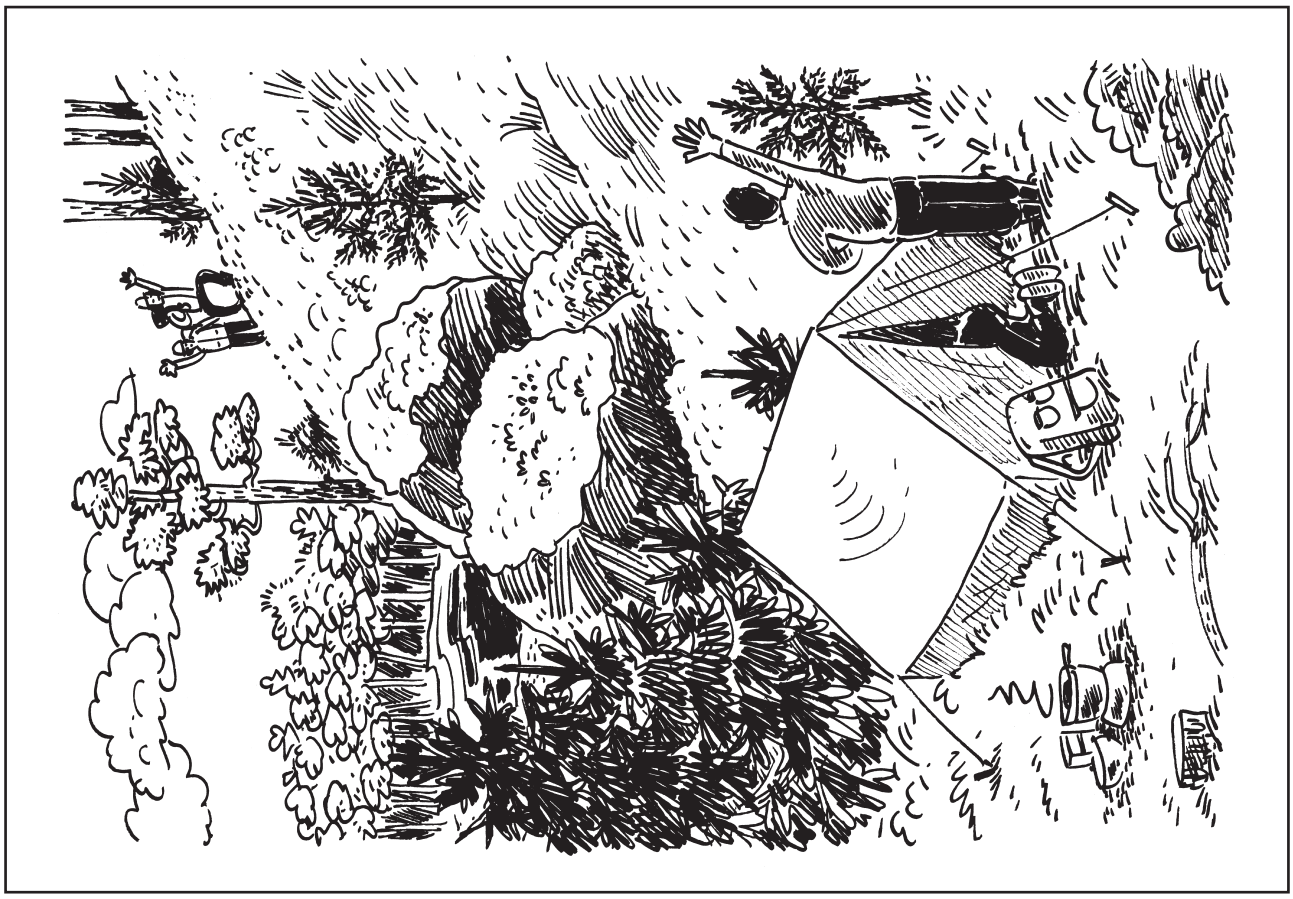

Verbityyppi 1

***minä*-vartalo + taan/tään**

minä puhu-n	minä kysy-n	minä ota-n	minä kirjoita-n
puhu**taan**	kysy**tään**	ote**taan**	kirjoite**taan**

a,ä → e

minä sano-n	minä lähde-n	minä anna-n	minä osta-n
_____	_____	_____	_____

Verbityypit 2, 3, 4 ja 5

infinitiivi + an/än

juoda (2)	kävellä (3)	tavata (4)	tarvita (5)
juoda**an**	kävellä**än**	tavata**an**	tarvita**an**

syödä	opiskella	pelata	valita
_____	_____	_____	_____

	us/ys	os/ös	es
N	vastaus	kerros	vihannes
P	_____	_____	_____
V			
GEN	_____	_____	_____
ILL	_____	_____	_____
INE	_____	_____	_____
ELA	_____	_____	_____
ALL	_____	_____	_____
ADE	_____	_____	_____
ABL	_____	_____	_____
MON	_____	_____	_____

Muita us/ys-sanoja:

ajatus _____
elämys _____
esitys _____
hallitus _____
keskus _____
kokemus _____
kokous _____
kuljetus _____
kysymys _____
majoitus _____
rakennus _____
rukous _____
sormus _____
vesiputous _____
yllätys _____
yritys _____

Muita os/ös-sanoja:

annos _____
kierros _____
käännös _____
näytös _____
ostos _____
rikos _____
veistos _____

Muita es-sanoja:

eines _____
ilves _____
juures _____
neljännes _____
veljes _____

Harjoitus 4. **Kirjoita sanat.**

Aaron halusi mennä naimisiin Ellan kanssa. Hän sai hyvän **1.** ___*ajatuksen*___ (AJATUS): hän päätti pyytää Ellaa naimisiin, kun he olivat lomamatkalla Pariisissa. Aaron toivoi, että Ella pitää **2.** _____ (YLLÄTYS). Eräänä iltana illallisen jälkeen Aaron vei Ellan **3.** _____ (RAKENNUS) korkeimpaan **4.** _____ (KERROS). He katselivat kaunista yöllistä kaupunkia. Tämän **5.** _____ (KOKEMUS) he varmasti muistaisivat aina! Sitten Aaron antoi Ellalle pienen lahjapaketin. Ella avasi paketin, ja näki, että siellä oli sormus! **6.** _____ (SORMUS) oli kolme pientä timanttia. Sitten Aaron kysyi Ellalta suuren **7.** _____ (KYSYMYS): ”Tuletko vaimokseni?”. Hän sai Ellalta heti **8.** _____ (VASTAUS): ”Tulen.” Ella sanoi myös, että hän ei unohda koskaan tämän illan **9.** _____ (ELÄMYS).

Harjoitus 4. Ratkaisu:

Aaron halusi mennä naimisiin Ellan kanssa. Hän sai hyvän **1.** ___**ajatuksen**___ (AJATUS): hän päätti pyytää Ellaa naimisiin, kun he olivat lomamatkalla Pariisissa. Aaron toivoi, että Ella pitää **2.** ___**yllätyksestä**___ (YLLÄTYS). Eräänä iltana illallisen jälkeen Aaron vei Ellan **3.** ___**rakennuksen**___ (RAKENNUS) korkeimpaan **4.** ___**kerrokseen**___ (KERROS). He katselivat kaunista yöllistä kaupunkia. Tämän **5.** ___**kokemuksen**___ (KOKEMUS) he varmasti muistaisivat aina! Sitten Aaron antoi Ellalle pienen lahjapaketin. Ella avasi paketin, ja näki, että siellä oli sormus! **6.** ___**Sormuksessa**___ (SORMUS) oli kolme pientä timanttia. Sitten Aaron kysyi Ellalta suuren **7.** ___**kysymyksen**___ (KYSYMYS): ”Tuletko vaimokseni?”. Hän sai Ellalta heti **8.** ___**vastauksen**___ (VASTAUS): ”Tulen.” Ella sanoi myös, että hän ei unohda koskaan tämän illan **9.** ___**elämystä**___ (ELÄMYS).

Harjoitus 5. **Kirjoita sanat.**

Eilen oli sateinen päivä. Minun sateenvarjo jäi **1.** ___*kotiin*___ (KOTI) illalla, kun lähdin konserttiin bussilla. Onneksi löysin **2.** _____ (BUSSIN LATTIA) sateenvarjon. Joku matkustaja oli unohtanut sen bussiin. Minä otin sateenvarjon ja niin pääsin **3.** _____ (KESKUSTA) ilman, että vaatteet kastuivat. Myöhästyin kuitenkin **4.** _____ (KONSERTTI) vähän, koska bussi ajoi niin hitaasti. Illalla pääsin **5.** _____ (KONSERTTITALO) kotiin ystävän autolla. Seuraavana päivänä vein sateenvarjon bussifirman toimistoon.

Ratkaisu: Harjoitus 5.

Eilen oli sateinen päivä. Minun sateenvarjo jäi **1.** ___**kotiin**___ (KOTI) illalla, kun lähdin konserttiin bussilla. Onneksi löysin **2.** ___**bussin lattialta**___ (BUSSIN LATTIA) sateenvarjon. Joku matkustaja oli unohtanut sen bussiin. Minä otin sateenvarjon ja niin pääsin **3.** ___**keskustaan**___ (KESKUSTA) ilman, että vaatteet kastuivat. Myöhästyin kuitenkin **4.** ___**konsertista**___ (KONSERTTI) vähän, koska bussi ajoi niin hitaasti. Illalla pääsin **5.** ___**konserttitalolta**___ (KONSERTTITALO) kotiin ystävän autolla. Seuraavana päivänä vein sateenvarjon bussifirman toimistoon.

Kello **lta/ltä**

Mone**lta**?

klo 8 _____

klo 16 _____

klo 11.30 _____

Vuorokaudenaika **lla/llä**

aamu _____

päivä _____

ilta _____

yö _____

viime _____

tä**nä** _____

ensi _____

Päivä **na/nä**

Mi**nä** päivä**nä**?

maanantai _____

viikonloppu _____

joulu _____

pääsiäinen _____

seuraava päivä _____

edellinen päivä _____

viime _____

tä**nä** _____

ensi _____

Viikko **lla/llä**

Mi**llä** viiko**lla**?

viime viikko _____

viime _____

tä**llä** _____

ensi _____

Kuukausi **ssa/ssä**

Mi**ssä** kuu**ssa**?

tammikuu _____

helmikuu _____

viime _____

tä**ssä** _____

ensi _____

Vuodenaika **lla/llä**

kevät _____

kesä _____

syksy _____

talvi _____

viime _____

tä**nä** _____

ensi _____

Vuosi **na/nä**

Mi**nä** vuon**na**?

vuosi 1968 _____

viime _____

tä**nä** _____

ensi _____

Vaatteet

t-paita
sateenvarjo
saappaat
pipo
takki
farkut
sukat
huivi
mekko
käsineet
alusvaatteet
- rintaliivit
- alushousut
uimapuku
uimahousut
hame
paita
vyö
kengät
puku
lenkkarit
= lenkkitossut
villapusero
alusvaatteet
- aluspaita
- alushousut
= kalsarit
solmio
housut

Takit

jakku
farkkutakki
toppatakki
untuvatakki
tuulitakki
sadetakki
puvuntakki
verkkaritakki = verryttelytakki
kylpytakki

Housut

suorat housut
farkut
verkkarit = verryttelyhousut
leggingsit
shortsit

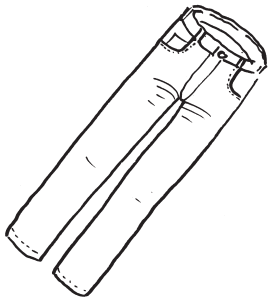

Yläosat

villapaita = villapusero
villatakki
neulepusero
neuletakki
kauluspaita
t-paita
toppi
huppari
liivi
poolopaita
pikeepaita

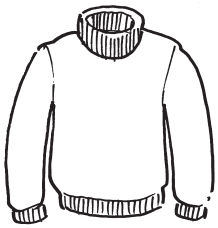

Kengät

kävelykengät
korkokengät
sandaalit
varvastossut
lenkkarit = lenkkitossut,
juoksukengät
tennarit = tennistossut
tossut = tohvelit = sisäkengät
saappaat
kumisaappaat
talvikengät

Juhlavaatteet

Naiset:
iltapuku
pikkumusta

Miehet:
puku
smokki
frakki
solmio = kravatti
rusetti

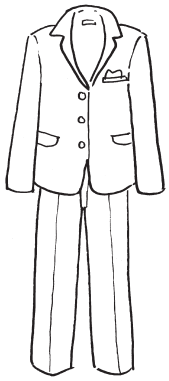

Alusvaatteet

Naiset:
alushousut = pikkuhousut
rintaliivit = rintsikat
aluspaita (= toppi)
yöpaita

Miehet:
kalsarit = alushousut
pitkät kalsarit
aluspaita
yöpuku

Päähineet
hattu
lippis = lippalakki
pipo

Sukat
sukat
sukkahousut
nilkkasukat
polvisukat

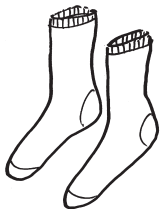

Harjoitus 6. **Lue, mitä he sanovat. Sano kuvien kohdalla oikean vaatteen nimi. Muista objekti!**

Lähden tänään pitkälle kävelylle metsään. Puen päälle ensin ja . Sitten panen jalkaan .
Sitten panen siniset jalkaan. Näissä housuissa en tarvitse . En ota , koska se on liian kylmä.
Puen ja paksun .
Sitten puen ulkovaatteet. Panen päälle ruskean .
Valitsen lämpimät . Panen päähän .
Panen jalkaan , koska on märkä ilma.

A.

B.

Lähden tänään juhliin. Puen päälle ensin .
En osaa valita, puenko , vai .
Lopulta päätän, että en ota , koska se on vähän liian pieni.
Ja ovat vähän likaiset, ja siksi en valitse niitä.
kanssa puen kivan vaaleansinisen ja .
Sitten panen jalkaan . Sitten puen ulkovaatteet.
Panen päälle ja . Otan mukaan myös ,
koska illalla ehkä sataa.

Harjoitus 6. Ratkaisu:

Lähden tänään pitkälle kävelylle metsään. Puen päälle ensin **alusvaatteet / kalsarit ja aluspaidan**. Sitten panen jalkaan **sukat**. Sitten panen **siniset farkut / housut** jalkaan. Näissä housuissa en tarvitse **vyötä**. En ota **t-paitaa**, koska se on liian kylmä. Puen **paidan** ja paksun **villapaidan**. Sitten puen ulkovaatteet. Panen päälle ruskean **takin**. Valitsen lämpimät **käsineet**. Panen päähän **pipon**. Panen jalkaan **saappaat**, koska on märkä ilma.

A.

B.

Lähden tänään juhliin. Puen päälle ensin **alusvaatteet / rintaliivit ja alushousut**. En osaa valita, puenko **hameen**, **housut** vai **mekon**. Lopulta päätän, että en ota **mekkoa**, koska se on vähän liian pieni. Ja **housut** ovat vähän likaiset, ja siksi en valitse niitä. **Hameen** kanssa puen kivan vaaleansinisen **paidan** ja **vyön**. Sitten panen jalkaan **korkokengät**. Sitten puen ulkovaatteet. Panen päälle **takin** ja **käsineet**. Otan mukaan myös **sateenvarjon**, koska illalla ehkä sataa.

Harjoitus 7. **Valitse sopiva sana ja kirjoita se lauseeseen.**

matka	~~kesäloma~~
matkatavarat	majoitus
lento	nähtävyys
yöpyä	vuokra-auto
varata	lentolippu
lentokenttä	kiertoajelu
käsimatkatavara	passi

Minun työt loppuivat viime vuonna toukokuun lopussa. Silloin alkoi **1.** *kesäloma*.
Lähdin minun ystävän Kaijan kanssa **2.** _____ Espanjaan. Ostimme
3. _____ internetistä. Ensimmäinen **4.** _____ oli
aikaisin aamulla. Laskeuduimme Frankfurtiin kello 9.20. Siellä odotimme melkein viisi
tuntia **5.** _____, koska seuraava lento oli vasta kello 14.15.
Lensimme Barcelonaan. Minulla ei ollut mukana isoa matkalaukkua. Minulla oli vain
6. _____. Onneksi myös Kaijan
7. _____ tulivat nopeasti lentokoneesta, kun
saavuimme Barcelonaan. Näytimme **8.** _____ tullimiehelle ja
kävelimme sitten ulos lentoasemalta. Meillä oli **9.** _____ pienessä
hotellissa keskikaupungilla. Koska hotellissa ei ollut ravintolaa, pyysimme, että
hotellivirkailija **10.** _____ meille pöydän hyvästä ravintolasta.
Siellä söimme hyvin ja menimme aikaisin nukkumaan. Seuraavana aamuna menimme
turistibussilla **11.** _____ Barcelonan kaupunkiin. Minusta paras
12. _____ oli Sagrada Familia -kirkko. Kävimme myös
uimarannalla, joka on aivan kaupungin keskustassa. Seuraavat päivät ajoimme
13. _____ Barcelonan lähellä vuorilla,
14. _____ pienissä hotelleissa ja näimme tosi kauniita maisemia.

Harjoitus 7. Ratkaisu:

Minun työt loppuivat viime vuonna toukokuun lopussa. Silloin alkoi **1.** **kesäloma**. Lähdin minun ystävän Kaijan kanssa **2.** **matkalle** Espanjaan. Ostimme **3.** **lentoliput** internetistä. Ensimmäinen **4.** **lento** oli aikaisin aamulla. Laskeuduimme Frankfurtiin kello 9.20. Siellä odotimme melkein viisi tuntia **5.** **lentokentällä**, koska seuraava lento oli vasta kello 14.15. Lensimme Barcelonaan. Minulla ei ollut mukana isoa matkalaukkua. Minulla oli vain **6.** **käsimatkatavara/a**. Onneksi myös Kaijan **7.** **matkatavarat** tulivat nopeasti lentokoneesta, kun saavuimme Barcelonaan. Näytimme **8.** **passit** tullimiehelle ja kävelimme sitten ulos lentoasemalta. Meillä oli **9.** **majoitus** pienessä hotellissa keskikaupungilla. Koska hotellissa ei ollut ravintolaa, pyysimme, että hotellivirkailija **10.** **varaa** meille pöydän hyvästä ravintolasta. Siellä söimme hyvin ja menimme aikaisin nukkumaan. Seuraavana aamuna menimme turistibussilla **11.** **kiertoajelulle** Barcelonan kaupunkiin. Minusta paras **12.** **nähtävyys** oli Sagrada Familia -kirkko. Kävimme myös uimarannalla, joka on aivan kaupungin keskustassa. Seuraavat päivät ajoimme **13.** **vuokra-autolla** Barcelonan lähellä vuorilla, **14.** **yövyimme** pienissä hotelleissa ja näimme tosi kauniita maisemia.

Adjektiivialias

Kirjan harjoitus 13. C (s. 36–37). Kirjassa sivulla 36 olevat adjektiivit ovat tässä korteilla, jolloin sanaselitystehtävän voi toteuttaa pelinä pareittain tai pienissä ryhmissä.

			aurinkoinen
halpa	**hassu**	**hauska**	**helppo**
herkullinen	**hoikka**	**hyvännäköinen**	**ihana**
iloinen	**inhottava**	**iso**	**kallis**
kamala	**kiireinen**	**kohtelias**	**korkea**
leveä	**lämmin**	**märkä**	**moderni**

mukava	**nopea**	**paha**	**pimeä**
pitkä	**puhdas**	**puhelias**	**rentouttava**
ruma	**sateinen**	**siisti**	**sotkuinen**
surullinen	**tärkeä**	**tavallinen**	**terveellinen**
tulinen	**tumma**	**turha**	**tylsä**
ulkomaalainen	**vaikea**	**valoisa**	**viihtyisä**

Harjoitus 14. **Tavaratalossa on alennusmyynti. Kuuntele ja kirjoita, mikä vaate, kenelle, mikä alennus ja milloin.**

CD 1/3

Tavaratalo Pukevassa on nyt kesän alennusmyynti.

1.
Tervetuloa naisten osastolle kolmanteen kerrokseen! Tällä viikolla alennuksessa ovat kaikki kesähousut. Alennus on vähintään 20 prosenttia! Nyt kannattaa ostaa vaikka kahdet tai kolmetkin housut samalla kertaa!

2.
Miesten muodikkaaseen kesäpukeutumiseen kuuluvat lyhythihaiset paidat. Nyt koko kesäpaitamallisto puoleen hintaan! Tarjous on voimassa vain tämän päivän, joten tule nopeasti valitsemaan omasi!

3.
Alennustuotteita on myös lapsille. Nyt heinäkuussa tarjoamme kaikki lasten kesätakit hintaan "osta kaksi, maksa yksi"! Lasten osasto sijaitsee neljännessä kerroksessa, tervetuloa!

Ratkaisu:

1. **kesähousut, naiselle, vähintään 20 %, tällä viikolla**
2. **lyhythihainen paita, miehelle, puoleen hintaan, tänään**
3. **kesätakki, lapselle, osta kaksi – maksa yksi, heinäkuussa**

Harjoitus 17. **Paula, Katja, Kimmo ja Jarno suunnittelevat viikonloppua yhdessä. Kuuntele ja katso kuvasta, mitä naiset haluavat tehdä ja mitä miehet haluavat tehdä. Kirjoita *mennään*-lauseet.**

CD 1/4

Paula: Hei Kimmo ja Jarno!

Kimmo: Moi!

Jarno: Moikka Paula ja Katja! Kiva nähdä pitkästä aikaa!

Paula: Niin on. Mitä te teette viikonloppuna?

Jarno: En tiedä vielä. Minun pitäisi kyllä siivota kotona.

Kimmo: Joo mutta jos teillä on joku parempi idea, niin Jarno ei varmasti siivoa!

Paula: Hahhaa. No, lähdetään bussilla Porvooseen! Se on ihana kaupunki ja siellä on kivoja pieniä kauppoja!

Jarno: Eikä, ne ovat naisten juttuja, en minä jaksa kulkea kaupoissa. Mennään mieluummin elokuviin, vaikka lauantai-iltana!

Kimmo: Elokuva on minustakin hyvä idea, mutta se on aika kallista. Mitä jos vuokrataan elokuva! Se ei maksa niin paljon! Katsotaan se meillä kotona.

Katja: Joo, hyvä ajatus! Ja leivotaan samalla vaikka pullaa yhdessä.

Kimmo: Nam, pullaa!

Jarno: Äh, ei leivota pullaa! Minä haluan kunnon ruokaa, jotain suolaista. Tehdään vaikka pizzaa, sillä lähtee nälkä.

Paula: Joo, pizza on hyvää. Mutta eikö tässä lähellä ole pizzataksi? Tilataan pizza mieluummin sieltä. Sitten meillä on enemmän aikaa katsoa elokuvaa. Sopiiko?

Katja: No joo, ihan ok. Mutta kenen kotiin menemme?

Jarno: Mennään meille, minulla on iso televisio!

Katja: Just joo, ja ensin siivotaan sinun asunto! Niinkö?!!

Jarno: Mitä, no ei kai… ;) No okei, minä siivoan ensin itse.

Katja & Paula: Okei, sovittu.

Kimmo & Jarno: Nähdään lauantaina!

Katja & Paula: Nähdään, moi moi!

Ratkaisu:

Paula ja Katja (naiset):

Lähdetään bussilla Porvooseen!

Leivotaan pullaa yhdessä!

Tilataan pizzaa!

Jarno ja Kimmo (miehet):

Mennään elokuviin!

Vuokrataan elokuva ja katsotaan se kotona!

Tehdään pizzaa!

Harjoitus 23. **Kuuntele ja vastaa kysymyksiin.**

CD 1/5

Saara: Hei Annika! Mitä kuuluu?

Annika: Kiitos oikein hyvää. Tulin juuri lomalta.

Saara: Ihan totta? Missä olit lomalla?

Annika: Olin kaksi viikkoa Kreikassa.

Saara: Kreikassa, vau! Ja kaksi viikkoa, eikö ollut kallista yöpyä hotellissa niin kauan?

Annika: No ei, koska minä en yöpynyt hotellissa, vaan asuin minun ystävän Theanon kotona Ateenassa.

Saara: Ahaa. No, mitä sinä teit siellä?

Annika: Ensin olimme monta päivää vain rannalla. Oli tosi aurinkoinen ilma. Minä uin koko ajan meressä, mutta Theano ei, koska hän sanoi, että vesi oli hänestä kylmää!

Saara: Mitä? Eihän nyt Kreikassa meri ole kylmä?

Annika: No ei minustakaan, mutta me olemme suomalaisia. Kreikassa kylmä ja kuuma on eri asia.

Saara: Niin kai sitten. Mitä muuta te teitte?

Annika: Viikonloppuna oli hauskaa. Lauantai-iltana menimme diskoon tanssimaan ja olimme siellä koko yön! Tulimme kotiin vasta viideltä aamulla! Se oli ihan hullua! Sunnuntaina menimme kaupungille ja minä tapasin monta Theanon ystävää.

Saara: Olitteko koko ajan vain Ateenassa?

Annika: Ei, vaan toisen viikon olimme Kalamatassa. Menimme sinne bussilla. Siellä asuvat Theanon vanhemmat. Hänellä on myös kolme siskoa, jotka ovat vielä koulussa. Myös isovanhemmat asuvat samassa talossa.

Saara: Oho, aika iso perhe.

Annika: Niin on, ja tosi mukava. Kalamatassa olimme vain, kävelimme kaupungissa, söimme hyvin. Minä autoin Theanon äitiä aika paljon keittiössä. Hän on tosi hyvä kokki ja opetti minua tekemään monta herkullista kreikkalaista ruokaa.

Mutta sitten minun täytyi jo lähteä kotiin. Lensin takaisin Suomeen eilen.

Saara: Sinulla oli kyllä hieno loma!

Annika: Joo, niin oli. Harmi vaan, että seuraava loma on vasta maaliskuussa.

Saara: No sanopa muuta. Onneksi sentään jouluna on pari vapaapäivää!

Ratkaisu:

1. **Koska hän tuli juuri lomalta.**
2. **Hän oli Kreikassa.**
3. **Hän yöpyi hänen ystävän Theanon luona.**
4. **Koska Theanosta vesi oli kylmää.**
5. **He tulivat diskosta kotiin.**
6. **Theanon vanhemmat asuvat Kalamatassa.**
7. **Theanon äiti laittoi ruokaa ja Annika auttoi häntä.**
8. **Hän lensi takaisin Suomeen.**
9. **Annikan seuraava loma on maaliskuussa.**

Hanna on sairas

2

Kappaleen sisältö 42

Kalvot ja lisäharjoitukset 42

Objekti 43

Täytyy 53

Joka 56

Sanatyypit *in, e, as/äs* 63

Sanatyyppikertaus 67

Ruumiinosat 71

Sairaus ja terveys 75

Kuunteluharjoitusten tekstit ja ratkaisut 80

Hanna on sairas

Kappaleessa opitaan ilmaisemaan terveydentilaan liittyviä asioita ja puhumaan sairauksista. Kappaleen kertova alkuosa sopii imperfektin kertaukseksi, loppuosan dialogin avulla harjoitellaan asiointikeskustelua lääkärissä. Uutta sanastoa ovat kehonosat ja terveyssanasto. Kappaleessa opiskellaan prosessiobjekti ja kerrataan koko objektin sijanvaihtelu. Lisäksi opitaan nesessiivirakenne objekteineen, relatiivilauseet ja *joka*-pronominin taivutus sekä kerrataan imperfektiä.

Kielioppi:

- prosessiobjekti
- nesessiivirakenne (*täytyy / ei tarvitse*)
- relatiivilauseet ja *joka*-pronominin taivutus
- sanatyypit *e*, *in* ja *as/äs* astevaihtelussa

Sanasto:

- terveys ja sairaus
- ruumiinosat
- asiointi lääkärissä

GENETIIVI n

Avaamme ikkuna**n**.
Mies ostaa uude**n** auto**n**.

HUOM!	KENET?
minut	meidät
sinut	teidät
hänet	heidät

Tunnetko sinä **hänet**?

PARTITIIVI

Negatiivinen lause

Emme avaa ikkuna**a**.
Jessica ei tunne hän**tä**.

Ainesanat

Juotko tee**tä**?
Jenni ei syö liha**a**.

Verbi + P

Opiskelen matematiikka**a**.
He odottavat bussi**a** pysäkillä.

Prosessi

Nyt minä luen lehte**ä**.
Pedro etsii kuumemittari**a**.
Äiti siivoaa keittiö**tä** ja lapset leikkivät lattialla.

MONIKKO t

Avaamme ikkuna**t**.
Minä ostan uude**t** kengä**t**.

NOMINATIIVI

TÄYTYY-lause

Minun täytyy ostaa **bussilippu**.
Tiinan täytyy pestä **ikkuna**.

IMPERATIIVI

Avaa **ovi**!
Siivoa **keittiö**!

MENNÄÄN!

Ostetaan **uusi sanakirja**!
Annetaan äidille **syntymäpäivälahja**!

GENETIIVI **n**

Avaamme _____ (IKKUNA).

Mies ostaa _____ (UUSI AUTO).

HUOM!

Kenet?

minut Tunnetko sinä _____ (HÄN)?

sinut Me tapasimme _____ (HE) viime kesänä.

hänet

meidät

teidät

heidät

PARTITIIVI

Negatiivinen lause

Emme avaa _____ (IKKUNA).

Jessica ei tunne _____ (HÄN).

Ainesanat

Juotko _____ (TEE)?

Jenni ei syö _____ (LIHA).

Verbi + P

Opiskelen _____ (MATEMATIIKKA).

He odottavat _____ (BUSSI) pysäkillä.

Prosessi

Nyt minä luen _____ (LEHTI).

Pedro etsii _____ (KUUMEMITTARI).

Äiti siivoaa _____ (KEITTIÖ) ja lapset leikkivät lattialla.

MONIKKO **t**

Avaamme _____ (IKKUNA).

Minä ostan _____ (UUSI KENKÄ).

NOMINATIIVI

TÄYTYY-lause

Minun täytyy ostaa _____ (BUSSILIPPU).

Katariinan täytyy pestä _____ (IKKUNA).

IMPERATIIVI

Avaa _____ (OVI)!

Siivoa _____ (KEITTIÖ)!

MENNÄÄN!

Ostetaan _____ (UUSI SANAKIRJA)!

Annetaan äidille _____ (SYNTYMÄPÄIVÄLAHJA)!

Tavallisesti objekti on genetiivissä:

LAUSE	SELITYS
Minä luin **lehden** aamulla.	Minä luin koko lehden. Lehti on **loppu**.
Pedro sanoo: "Minä etsin **kuumemittarin**."	Pedro etsii ja haluaa löytää kuumemittarin. Löytäminen on **tulos**.
Äiti siivoaa **keittiön**.	Kun äiti on **valmis**, keittiö on siisti.

→ **Lauseessa on tulos. Asia on valmis tai loppu.**

Jos lause on PROSESSI, objekti on partitiivissa:

LAUSE	SELITYS
Minä luin aamulla **lehteä**.	Mitä minä **tein** aamulla?
Pedro etsii **kuumemittaria**.	Mitä Pedro **tekee** nyt?
Äiti siivoaa **keittiötä** ja lapset leikkivät lattialla.	Mitä keittiössä **tapahtuu**?

→ **Lauseessa on prosessi. Mitä hän tekee nyt? Mitä tapahtuu?**

Harjoitus 1. Kirjoita objektit. Prosessi vai ei?

Mitä sinä yleensä teet lauantaiaamuna?

A.

Lauantaisin minä nukun pitkään. Kun nousen, menen ensin keittiöön ja keitän **1.** _____ (KAHVI). Sitten haen **2.** _____ (LEHTI) postilaatikosta. Nyt keväällä seison usein ulkona vähän aikaa ja kuuntelen **3.** _____ (LINNUNLAULU). Sitten istun keittiössä, juon **4.** _____ (KAHVI) ja luen **5.** _____ (LEHTI).

B.

Minä en saa nukkua viikonloppunakaan pitkään, koska meidän lapset heräävät aina aikaisin. He haluavat, että minä luen heille **1.** _____ (KIRJA). Jos olen tosi väsynyt, luen vain yhden **2.** _____ (KIRJA) ja panen sitten television päälle, että lapset voivat katsoa **3.** _____ (LASTENOHJELMA) ja minä voin mennä takaisin sänkyyn.

C.

Lauantaiaamuna minä käyn yleensä juoksulenkillä. Nousen hiljaa, että en herätä **1.** _____ (VAIMO). Otan kaapista **2.** _____ (JUOKSUHOUSUT) ja **3.** _____ (TUULITAKKI) ja pukeudun. Tavallisesti juoksen ensin hitaasti pari kilometriä kaupungin kaduilla. Kun saavun Keskuspuistoon, jatkan **4.** _____ (MATKA) nopealla vauhdilla. Joskus näen lenkillä **5.** _____ _____ (JOKU TUTTU). Kun tulen kotiin, herätän **6.** _____ (VAIMO), ja syömme yhdessä **7.** _____ (AAMUPALA).

Harjoitus 1. Ratkaisu:

A.

Lauantaisin minä nukun pitkään. Kun nousen, menen ensin keittiöön ja keitän **1.** _____**kahvin**_____ (KAHVI). Sitten haen **2.** _____**lehden**_____ (LEHTI) postilaatikosta. Nyt keväällä seison usein ulkona vähän aikaa ja kuuntelen **3.** _____**linnunlaulua**_____ (LINNUNLAULU). Sitten istun keittiössä, juon **4.** _____**kahvia**_____ (KAHVI) ja luen **5.** _____**lehteä**_____ (LEHTI).

B.

Minä en saa nukkua viikonloppunakaan pitkään, koska meidän lapset heräävät aina aikaisin. He haluavat, että minä luen heille **1.** _____**kirjaa**_____ (KIRJA). Jos olen tosi väsynyt, luen vain yhden **2.** _____**kirjan**_____ (KIRJA) ja panen sitten television päälle, että lapset voivat katsoa **3.** _____**lastenohjelmaa**_____ (LASTENOHJELMA) ja minä voin mennä takaisin sänkyyn.

C.

Lauantaiaamuna minä käyn yleensä juoksulenkillä. Nousen hiljaa, että en herätä **1.** _____**vaimoa**_____ (VAIMO). Otan kaapista **2.** _____**juoksuhousut**_____ (JUOKSUHOUSUT) ja **3.** _____**tuulitakin**_____ (TUULITAKKI) ja pukeudun. Tavallisesti juoksen ensin hitaasti pari kilometriä kaupungin kaduilla. Kun saavun Keskuspuistoon, jatkan **4.** _____**matkaa**_____ (MATKA) nopealla vauhdilla. Joskus näen lenkillä **5.** _____**jonkun**_____ _____**tutun**_____ (JOKU TUTTU). Kun tulen kotiin, herätän **6.** _____**vaimon**_____ (VAIMO), ja syömme yhdessä **7.** _____**aamupalaa**_____ (AAMUPALA).

Harjoitus 2. Kirjoita objektit.

A. Lause on valmis, loppu, tulos.

1. Hän kirjoittaa _____ (SÄHKÖPOSTI).
2. Kampaaja leikkaa _____ (TUKKA).
3. Poika sairastaa _____ (FLUNSSA).
4. Isä pesee _____ (AUTO).
5. Liisa lämmittää _____ (SAUNA).
6. Olga etsii _____ (TYÖPAIKKA).

B. Mitä tapahtuu nyt? Prosessi!

1. Hän kirjoittaa _____ (SÄHKÖPOSTI).
2. Kampaaja leikkaa _____ (TUKKA).
3. Poika sairastaa _____ (FLUNSSA).
4. Isä pesee _____ (AUTO).
5. Liisa lämmittää _____ (SAUNA).
6. Olga etsii _____ (TYÖPAIKKA).

Harjoitus 2. Ratkaisu:

A.

1. Hän kirjoittaa **sähköpostin**.
2. Kampaaja leikkaa **tukan**.
3. Poika sairasti **flunssan**.
4. Isä pesee **auton**.
5. Liisa lämmittää **saunan**.
6. Olga etsii **työpaikan**.

B.

1. Hän kirjoittaa **sähköpostia**.
2. Kampaaja leikkaa **tukkaa**.
3. Poika sairastaa **flunssaa**.
4. Isä pesee **autoa**.
5. Liisa lämmittää **saunaa**.
6. Olga etsii **työpaikkaa**.

Kirjan harjoitus 18 (s. 73).

Helpompi versio, jossa objektit on valmiiksi merkitty.

Lue tekstit ja keskustele parin kanssa, miksi objektit ovat genetiivissä tai partitiivissa.

A.

Minun työpäivä loppuu yleensä kello kuusi. Menen kotiin bussilla. Kotona syön **jotakin pientä** ja koska en tavallisesti ehdi lukea **lehteä** aamulla, luen **sen** nyt. Sitten katson **televisiota** minun miehen kanssa, tai joskus vuokraamme **elokuvan** ja katsomme **sen**. Niin, tai minun mies katsoo koko **elokuvan**, mutta minä olen usein niin väsynyt, että nukahdan kesken, ja minä en näe **elokuvaa** loppuun.

B.

Minun työaika loppuu neljältä, mutta usein istun vielä työpaikalla puoli tuntia sen jälkeen ja kirjoitan **sähköpostia** tai surffaan internetissä, koska minulla ei ole **tietokonetta** kotona. Eilen kirjoitin **sähköpostin** minun vanhalle ystävälle, joka asuu nyt Kanadassa. Etsin hänen **osoitetta** monta päivää internetistä ja eilen vihdoin löysin **osoitteen**!

Nyt odotan **vastausta** häneltä!

Kirjan harjoitus 18 (s. 73). **Kuuntele ja kirjoita objektit. Keskustele sitten parin kanssa, miksi objektit ovat genetiivissä tai partitiivissa.**

A. CD 1/7

Minun työpäivä loppuu yleensä kello kuusi. Menen kotiin bussilla.

Kotona syön _____ ja koska en tavallisesti ehdi lukea _____ aamulla, luen _____ nyt. Sitten katson _____ minun miehen kanssa, tai joskus vuokraamme _____ ja katsomme _____. Niin, tai minun mies katsoo koko _____, mutta minä olen usein niin väsynyt, että nukahdan kesken, ja minä en näe _____ loppuun.

B. CD 1/8

Minun työaika loppuu neljältä, mutta usein istun vielä työpaikalla puoli tuntia sen jälkeen ja kirjoitan _____ tai surffaan internetissä, koska minulla ei ole _____ kotona. Eilen kirjoitin _____ minun vanhalle ystävälle, joka asuu nyt Kanadassa. Etsin hänen _____ monta päivää internetistä ja eilen vihdoin löysin _____! Nyt odotan _____ häneltä!

TÄYTYY-lause

Pos.

G	+	täytyy pitää on pakko	+	infinitiivi

Minu**n**	täytyy	opiskella.
Hanna**n**	pitää	levätä.
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Neg.

G	+	ei tarvitse	+	infinitiivi

Pedron	ei tarvitse	mennä lääkärille.
Meidän	ei tarvitse	opiskella ruotsia.
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

TÄYTYY-lause: OBJEKTI

Tavallinen lause	Täytyy-lause
GENETIIVI	**NOMINATIIVI**
Ostamme **auton**.	Meidän täytyy ostaa **auto**.
Tiina pesee **ikkunan**.	_____
Sinä ostat **bussilipun**.	_____

PARTITIIVI	**PARTITIIVI**
Minä en siivoa **keittiötä**.	_____
Äiti ostaa **maitoa** ja **juustoa**.	_____
Hän opiskelee **ruotsia**.	_____
Luen illalla **kirjaa** sängyssä.	_____

MONIKKO	**MONIKKO**
Minä ostan **uudet kengät**.	_____

Harjoitus 3. **Kysy parilta.**

Milloin sinun täytyy mennä kotiin tänään?

Täytyykö sinun käydä vielä jossakin, ennen kuin menet kotiin?

Täytyykö sinun mennä bussilla, vai voitko kävellä kotiin?

Täytyykö sinun ostaa bussilippu bussista, vai onko sinulla kausilippu?

Mitä sinun täytyy tehdä tänään illalla?

Täytyykö sinun opiskella tänään illalla?

Täytyykö sinun siivota tänään?

Täytyykö sinun laittaa ruokaa tänään?

Kuinka monta tuntia sinun täytyy nukkua joka yö?

Täytyykö sinun koskaan soittaa äidille ja kysyä neuvoa?

Täytyykö sinun käydä usein hammaslääkärillä?

Täytyykö sinun vaihtaa autoon talvirenkaat itse vai vietkö auton autokorjaamoon renkaanvaihtoon?

Täytyykö sinun harjoitella paljon, kun opiskelet suomea?

Mitä sinun täytyy tehdä, että opit prosessiobjektin?

Täytyykö sinun usein tarkistaa sana sanakirjasta?

Täytyykö sinun vielä harjoitella *täytyy*-lausetta, vai osaatko sen jo?

Minä päivänä sinun täytyy maksaa vuokra?

Milloin sinun täytyy uusia sinun oleskelulupa?

Milloin sinun täytyy palauttaa kirjaston kirjat?

JOKA

N	**joka**
P	jota
V	**jo-**
G	jonka
ILL	johon/jonne
INE	jossa
ELA	josta
ALL	jolle
ADE	jolla
ABL	jolta
MON	jotka

Hän on nainen. ***Nainen*** *soittaa pianoa.*

Hän on nainen, _____.

Hän on nainen. Rakastan ***naista****.*

Hän on nainen, _____.

Puhumme naisesta. ***Naisen*** *nimi on Petra.*

Puhumme naisesta, _____.

Tunnen naisen. ***Naisella*** *on uusi auto.*

Tunnen naisen, _____.

Nainen asuu Jyväskylässä. Pidän ***naisesta****.*

Nainen, _____**,** *asuu Jyväskylässä.*

Harjoitus 4. **Lauseiden alut ja loput leikataan lappusiksi. Opiskelijat yhdistävät alut ja loput pareittain. Saman harjoituksen voi toteuttaa myös kirjallisena lauseiden yhdistämisenä, ks. harjoitus 5, tai *joka*-pronominin taivutusharjoituksena, ks. harjoitus 6.**

1. Luin eilen illalla loppuun kirjan,…	...jonka lainasin kirjastosta viime viikolla.
2. Lapset kiittivät joulupukkia,…	…joka toi heille lahjat.
3. Pedro ja Hanna asuvat nyt asunnossa,…	…jossa on kolme huonetta ja keittiö.
4. Leivoin eilen leipää,…	…jonka reseptin sain eräältä työkaverilta.
5. En tiedä melkein mitään kaupungista,…	…johon matkustamme kesälomalla.
6. Onneksi meillä on lääkäriystävä,…	…jolle voimme soittaa ja kysyä neuvoa, jos meidän lapsi on sairas.
7. Tiedätkö sinä jonkin kaupan,…	…josta voin ostaa polkupyörään uudet renkaat?

→

8. Isä toi tyttärelle New Yorkista lenkkarit,…	…jotka olivat vielä liian isot.
9. Kun seisoimme rannalla, näimme kaukana veneen,…	…jolla Maria ja Jan saapuivat satamaan.
10. Minulla on isosisko,…	…jolta saan lainata vaatteita.
11. Meillä on uusi auto,…	…jonka väristä en pidä yhtään.
12. Kävin eilen isossa rock-konsertissa,…	…joka oli stadionilla.
13. Tässähän on kirje,…	...jota etsin eilen monta tuntia.

Harjoitus 5. **Yhdistä lauseet. Tässä harjoituksessa käytetään samoja lauseita kuin harjoituksissa 4 ja 6.**

1. Luin eilen illalla loppuun kirjan,… [C]
2. Lapset kiittivät joulupukkia,… [ ]
3. Pedro ja Hanna asuvat nyt asunnossa,… [ ]
4. Leivoin eilen leipää,… [ ]
5. En tiedä melkein mitään kaupungista,… [ ]
6. Onneksi meillä on lääkäriystävä,… [ ]
7. Tiedätkö sinä jonkin kaupan,… [ ]
8. Isä toi tyttärelle New Yorkista lenkkarit,… [ ]
9. Kun seisoimme rannalla, näimme kaukana veneen,… [ ]
10. Minulla on isosisko,… [ ]
11. Meillä on uusi auto,… [ ]
12. Kävin eilen isossa rock-konsertissa,… [ ]
13. Tässähän on kirje,… [ ]

A. …jotka olivat vielä liian isot.

B. …joka oli stadionilla.

C. …jonka lainasin kirjastosta viime viikolla.

D. …jota etsin eilen monta tuntia.

E. …jolta saan lainata vaatteita.

F. …jonka väristä en pidä yhtään.

G. …jolla Maria ja Jan saapuivat satamaan.

H. …jossa on 3 huonetta ja keittiö.

I. …josta voin ostaa polkupyörään uudet renkaat?

J. …johon matkustamme kesälomalla.

K. …jolle voimme soittaa ja kysyä neuvoa, jos meidän lapsi on sairas.

L. …joka toi heille lahjat.

M. ...jonka reseptin sain eräältä työkaverilta.

Harjoitus 5. Ratkaisu:

1. **C**
2. **L**
3. **H**
4. **M**
5. **J**
6. **K**
7. **I**
8. **A**
9. **G**
10. **E**
11. **F**
12. **B**
13. **D**

Harjoitus 6. **Kirjoita *joka*-pronomini. Tässä harjoituksessa käytetään samoja lauseita kuin harjoituksissa 4 ja 6.**

1. Luin eilen illalla loppuun kirjan, __*jonka*__ lainasin kirjastosta viime viikolla.
2. Lapset kiittivät joulupukkia, _____ toi heille lahjat.
3. Pedro ja Hanna asuvat nyt asunnossa, _____ on kolme huonetta ja keittiö.
4. Leivoin eilen leipää, _____ reseptin sain eräältä työkaverilta.
5. En tiedä melkein mitään kaupungista, _____ matkustamme kesälomalla.
6. Onneksi meillä on lääkäriystävä, _____ voimme soittaa ja kysyä neuvoa, jos meidän lapsi on sairas.
7. Tiedätkö sinä jonkin kaupan, _____ voin ostaa polkupyörään uudet renkaat?
8. Isä toi tyttärelle New Yorkista lenkkarit, _____ olivat vielä liian isot.
9. Kun seisoimme rannalla, näimme kaukana veneen, _____ Maria ja Jan saapuivat satamaan.
10. Minulla on isosisko, _____ saan lainata vaatteita.
11. Meillä on uusi auto, _____ väristä en pidä yhtään.
12. Kävin eilen isossa rock-konsertissa, _____ oli stadionilla.
13. Tässähän on kirje, _____ etsin eilen monta tuntia.

Harjoitus 6. Ratkaisu:

1. Luin eilen illalla loppuun kirjan, __**jonka**__ lainasin kirjastosta viime viikolla.
2. Lapset kiittivät joulupukkia, ____**joka**____ toi heille lahjat.
3. Pedro ja Hanna asuvat nyt asunnossa, _____**jossa**_____ on 3 huonetta ja keittiö.
4. Leivoin eilen leipää, ____**jonka**____ reseptin sain eräältä työkaverilta.
5. En tiedä melkein mitään kaupungista, _____**jonne**_____ matkustamme kesälomalla.
6. Onneksi meillä on lääkäriystävä, _____**jolle**_____ voimme soittaa ja kysyä neuvoa, jos meidän lapsi on sairas.
7. Tiedätkö sinä jonkin kaupan, _____**josta**_____ voin ostaa polkupyörään uudet renkaat?
8. Isä toi tyttärelle New Yorkista lenkkarit, _____**jotka**_____ olivat vielä liian isot.
9. Kun seisoimme rannalla, näimme kaukana veneen, _____**jolla**_____ Maria ja Jan saapuivat satamaan.
10. Minulla on isosisko, _____**jolta**_____ saan lainata vaatteita.
11. Meillä on uusi auto, _____**jonka**_____ väristä en pidä yhtään.
12. Kävin eilen isossa rock-konsertissa, _____**joka**_____ oli stadionilla.
13. Tässähän on kirje, _____**jota**_____ etsin eilen monta tuntia.

in

N	soi**t**in	**heikko**	leivänpaah**d**in
P	soi**t**inta		_____
V	soi**tt**ime-	**vahva**	_____
G	soi**tt**imen		_____
ILL	soi**tt**imeen		_____
INE	soi**tt**imessa		_____
ELA	soi**tt**imesta		_____
ALL	soi**tt**imelle		_____
ADE	soi**tt**imella		_____
ABL	soi**tt**imelta		_____
MON	soi**tt**imet		_____

Muita in-sanoja: kahvinkeitin, leivänpaahdin, sivellin, tuuletin...

e

N	osoi**t**e	**heikko**	koe
P	osoi**t**etta		_____
V	osoi**tt**ee-	**vahva**	_____
G	osoi**tt**een		_____
ILL	osoi**tt**eeseen		_____
INE	osoi**tt**eessa		_____
ELA	osoi**tt**eesta		_____
ALL	osoi**tt**eelle		_____
ADE	osoi**tt**eella		_____
ABL	osoi**tt**eelta		_____
MON	osoi**tt**eet		_____

Muita e-sanoja: kastike, koe, lääke, liike, liikenne, parveke, sade, taide, tiede, tuote, tunne, vaate…

	as/äs		
N	hi**d**as	**heikko**	asia**k**as
P	hi**d**asta		_____
V	hi**t**aa-	**vahva**	_____
G	hi**t**aan		_____
ILL	hi**t**aaseen		_____
INE	hi**t**aassa		_____
ELA	hi**t**aasta		_____
ALL	hi**t**aalle		_____
ADE	hi**t**aalla		_____
ABL	hi**t**aalta		_____
MON	hi**t**aat		_____

Muita as/äs-sanoja: ahdas, asiakas, asukas, kangas, porras, puhdas, rakas, rikas, saapas, tehdas, varas, varvas....

Harjoitus 7. **Kirjoita sanat. Muista k-p-t-vaihtelu!**

1. Jaska osti eilen Teknoshopista uuden _____*tulostimen*_____ (TULOSTIN).

2. Tässä _____ (LIIKE) ei myydä englanninkielisiä kirjoja.

   Minun täytyy käydä toisessa kaupassa.

3. Me tarvitsemme uuden _____ (KAHVINKEITIN).

   Vanha on rikki.

4. Tuolla _____ (RIKAS) miehellä on kaunis vaimo.

5. Tuon _____ (KAUNIS) naisen nimi on Tuula.

6. Koska sataa, lapset panevat _____ (SAAPAS) jalkaan.

7. Onko tässä _____ (TOMAATTIKASTIKE) suolaa?

8. Meidän ystävät tulivat tänne vanhalla ja _____ (HIDAS) bussilla.

9. Kävelen mielelläni lämpimässä _____ (SADE) kesällä.

10. Panen aina leivät _____ (LEIVÄNPAAHDIN), koska

    pidän lämpimästä leivästä.

11. Voitko näyttää minulle sinun uuden _____ (PUHELIN)?

Harjoitus 7. Ratkaisu:

1. Jaska osti eilen Teknoshopista uuden ___**tulostimen**___ (TULOSTIN).
2. Tässä ___**liikkeessä**___ (LIIKE) ei myydä englanninkielisiä kirjoja. Minun täytyy käydä toisessa kaupassa.
3. Me tarvitsemme uuden ___**kahvinkeittimen**___ (KAHVINKEITIN). Vanha on rikki.
4. Tuolla ___**rikkaalla**___ (RIKAS) miehellä on kaunis vaimo.
5. Tuon ___**kauniin**___ (KAUNIS) naisen nimi on Tuula.
6. Koska sataa, lapset panevat ___**saappaat**___ (SAAPAS) jalkaan.
7. Onko tässä ___**tomaattikastikkeessa**___ (TOMAATTIKASTIKE) suolaa?
8. Meidän ystävät tulivat tänne vanhalla ja ___**hitaalla**___ (HIDAS) bussilla.
9. Kävelen mielelläni lämpimässä ___**sateessa**___ (SADE) kesällä.
10. Panen aina leivät ___**leivänpaahtimeen**___ (LEIVÄNPAAHDIN), koska pidän lämpimästä leivästä.
11. Voitko näyttää minulle sinun uuden ___**puhelimen**___ (PUHELIN)?

nen

N	valkoinen	iloinen
P	valkoista	_____
V	**valkoise-**	_____
G	**valkoise**n	_____
ILL	**valkoise**en	_____
INE	**valkoise**ssa	_____
ELA	**valkoise**sta	_____
ALL	**valkoise**lle	_____
ADE	**valkoise**lla	_____
ABL	**valkoise**lta	_____
MON	**valkoise**t	_____

Muita nen-sanoja: punainen, englantilainen, helsinkiläinen, ihminen, iloinen, Korhonen, toinen…

si

N	uusi	vuosi
P	uutta	_____
V	**uude-**	_____
G	**uude**n	_____
ILL	**uu<u>t</u>e**en	_____
INE	**uude**ssa	_____
ELA	**uude**sta	_____
ALL	**uude**lle	_____
ADE	**uude**lla	_____
ABL	**uude**lta	_____
MON	**uude**t	_____

t!

Muita si-sanoja: vuosi, kuukausi, käsi, vesi, susi, viisi, kuusi...

i → i

N	hotelli	kaupunki
P	hotellia	_____
V	**hotelli-**	_____
G	**hotelli**n	_____
ILL	**hotelli**in	_____
INE	**hotelli**ssa	_____
ELA	**hotelli**sta	_____
ALL	**hotelli**lle	_____
ADE	**hotelli**lla	_____
ABL	**hotelli**llta	_____
MON	**hotelli**t	_____

Muita i → i-sanoja: koti, kaupunki, tori, posti, pankki, turisti, kahvi, orkesteri, Ruotsi, paperi...

Huom! k-p-t-vaihtelu

N	pan**<u>kk</u>**i
P	pan**<u>kk</u>**ia
V	pan**k**i-
GEN	pan**k**in
ILL	pan**<u>kk</u>**iin
INE	pan**k**issa
ELA	pan**k**ista
ALL	pan**k**ille
ADE	pan**k**illa
ABL	pan**k**ilta
MON	pan**k**it

i → e

N	suuri	kieli
P	suurta	_____
V	**suure-**	_____
G	**suure**n	_____
ILL	**suure**en	_____
INE	**suure**ssa	_____
ELA	**suure**sta	_____
ALL	**suure**lle	_____
ADE	**suure**lla	_____
ABL	**suure**lta	_____
MON	**suure**t	_____

Muita i → e-sanoja: kieli, meri, nuori, pieni, saari, vuori...

i → e

N	nimi	talvi
P	nimeä	_____
V	**nime-**	_____
G	**nime**n	_____
ILL	**nime**en	_____
INE	**nime**ssä	_____
ELA	**nime**stä	_____
ALL	**nime**lle	_____
ADE	**nime**llä	_____
ABL	**nime**ltä	_____
MON	**nime**t	_____

Muita i → e-sanoja: järvi, onni, talvi, tähti, joki, mäki…

Huom! k-p-t-vaihtelu

N	leh**t**i
P	leh**t**eä
V	leh**d**e-
GEN	leh**d**en
ILL	leh**t**een
INE	leh**d**essä
ELA	leh**d**estä
ALL	leh**d**elle
ADE	leh**d**ellä
ABL	leh**d**eltä
MON	leh**d**et

	us/ys	os/ös	es
N	vastaus	kerros	vihannes
P	vastausta	_____	_____
V	**vastaukse-**	_____	_____
G	**vastauksen**	_____	_____
ILL	**vastaukseen**	_____	_____
INE	**vastauksessa**	_____	_____
ELA	**vastauksesta**	_____	_____
ALL	**vastaukselle**	_____	_____
ADE	**vastauksella**	_____	_____
ABL	**vastauksella**	_____	_____
MON	**vastaukset**	_____	_____

Muita us/ys-sanoja: ajatus, elämys, esitys, hallitus, keskus, kokemus, kokous, kuljetus, kysymys, majoitus, rakennus, rukous, sormus, vesiputous, yllätys, yritys...
Muita os/ös-sanoja: annos, kierros, käännös, näytös, ostos, rikos, veistos...
Muita es-sanoja: eines, ilves, juures, neljännes, veljes...

	e		
N	vene	huone	liike **(k-p-t!)**
P	venettä	_____	_____
V	**venee-**	_____	_____
G	**venee**n	_____	_____
ILL	**venee**seen	_____	_____
INE	**venee**ssä	_____	_____
ELA	**venee**stä	_____	_____
ALL	**venee**lle	_____	_____
ADE	**venee**llä	_____	_____
ABL	**venee**ltä	_____	_____
MON	**venee**t	_____	_____

Muita e-sanoja: perhe, huone, kappale, lause, lentokone, terve, tuore, virhe, osoite, koe, liikenne, lääke, taide, tiede, tuote, vaate, kastike, parveke, sade…

	in		
N	puhelin	tulostin	soi**t**in **(k-p-t!)**
P	puhelinta	_____	_____
V	**puhelime-**	_____	_____
G	**puhelime**n	_____	_____
ILL	**puhelime**en	_____	_____
INE	**puhelime**ssa	_____	_____
ELA	**puhelime**sta	_____	_____
ALL	**puhelime**lle	_____	_____
ADE	**puhelime**lla	_____	_____
ABL	**puhelime**lta	_____	_____
MON	**puhelime**t	_____	_____

Muita in-sanoja: avain, kirjain, laskin, pakastin, tulostin, kahvinkeitin, leivänpaahdin, tuuletin…

	as/äs		is	
N	lounas	asia**k**as **(k-p-t!)**	kaunis	valmis
P	lounasta	_____	kaunista	_____
V	**lounaa-**	_____	**kaunii-**	_____
G	**lounaa**n	_____	**kaunii**n	_____
ILL	**lounaa**seen	_____	**kaunii**seen	_____
INE	**lounaa**ssa	_____	**kaunii**ssa	_____
ELA	**lounaa**sta	_____	**kaunii**sta	_____
ALL	**lounaa**lle	_____	**kaunii**lle	_____
ADE	**lounaa**lla	_____	**kaunii**lla	_____
ABL	**lounaa**lta	_____	**kaunii**lta	_____
MON	**lounaa**t	_____	**kaunii**t	_____

Muita as/äs- & is-sanoja: asiakas, eräs, kallis, patsas, pensas, potilas, sairas, valmis, vieras, viisas, asukas, kangas, porras, puhdas, rakas, rikas, saapas, tehdas, varas, varvas...

Ruumiinosat

Harjoitus 8. **Kirjoita sanat vaakaan → tai pystyyn ↓ .**

1. Missä hampaat ovat?
2. Kun lapset ovat ulkona pakkasessa, heille tulee kasvoihin punaista. Mihin?
3. Aurinkolasit suojaavat niitä.
4. Missä yskä tuntuu?
5. Missä ajatukset syntyvät?
6. Kun on nälkä, missä se tuntuu?
7. Kylmänä talvipäivänä on hyvä käyttää huivia.
   Mitä paikkaa huivi lämmittää?
8. Pyörä oli märkä, kun istuin sen kyytiin ja ajoin töihin. Mikä paikka kastui?
9. Kun menee naimisiin, mihin sormus tulee?
10. Missä ihminen kantaa reppua?

						1.				7.				
				4.										
			2.	↳						U				
												9.		
								6.						
				S										
10.														
								5.				M		
			8.			K								
			3.											

Harjoitus 8. Ratkaisu:

						1.				7.				
						S				K				
				4.		U				A				
			2.	↳	K	U	R	K	K	U				
				P						L		9.		
				O				6.	V	A	T	S	A	
				S								O		
10.	S	E	L	K	Ä							R		
				E				5.				M		
			8.	T	A	K	A	P	U	O	L	I		
								Ä						
			3.	S	I	L	M	Ä	T					

Harjoitus 9. Ruumiinosat. Mikä EI kuulu joukkoon?

1. nilkka, vatsa, polvi, varvas, jalka
2. ranne, käsi, sormi, selkä, kyynärpää
3. suu, leuka, hammas, huuli, niska
4. silmä, hartiat, nenä, poski, korva
5. silmät, korvat, rinnat, jalat, takapuoli, kädet

Harjoitus 9. Ratkaisu:

1. nilkka, **vatsa**, polvi, varvas, jalka
2. ranne, käsi, sormi, **selkä**, kyynärpää
3. suu, leuka, hammas, huuli, **niska**
4. silmä, **hartiat**, nenä, poski, korva
5. silmät, korvat, rinnat, jalat, **takapuoli**, kädet

Harjoitus 10. **Sairaudet. Suullisesti pienryhmissä.**

A. "vaikea"

Ongelmakortit asetetaan pinoon pöydälle. Opiskelijat menevät kolmen hengen ryhmiin. Kukin ottaa vuorotellen kortin ja kertoo sitten muille kokonaisella lauseella, mikä vaiva hänellä on. Muut ehdottavat ratkaisuja (useita erilaisia). Opiskelijoita kehotetaan käyttämään *täytyy*-rakennetta. Pelaajat eivät siis käytä seuraavan sivun ratkaisuehdotuslistaa.

B. "helppo"

Pelataan kuten A-vaihtoehdossa, mutta opiskelijoilla on (kullakin oma tai pöydällä yksi yhteinen) ratkaisuehdotuslista käytössään. Opiskelijoiden tehtävä on muodostaa kulloisenkin ongelman ratkaisuksi sopivasta ehdotuksesta *täytyy*-lause.

Ongelmakortit:

usein väsynyt	**flunssa**
kuume	**stressi**
vatsatauti	**selkä kipeä**
päänsärky	**huono olo**
silmät kipeät	**korvatulehdus**
kurkkukipu	**nuha**

Ratkaisuehdotuksia:

mennä lääkäriin

nukkua paljon

jäädä kotiin lepäämään

lopettaa kahvinjuonti

syödä terveellisesti

aloittaa uusi harrastus

ottaa särkylääkettä

käydä kävelyllä

ajatella positiivisesti

lähteä lomalle

lopettaa tupakointi

nukkua viileässä huoneessa

ostaa silmälasit

lopettaa television katselu

mennä saunaan

juoda teetä

kuunnella musiikkia

ottaa C-vitamiinia

tehdä vähemmän töitä

Harjoitus 11. **Selitä, mitä sana tarkoittaa. Pari arvaa.**

A.

1. flunssa
2. sairaala
3. lääkäri
4. puhelinaika
5. potilas
6. ajanvaraus

B.

1. terveyskeskus
2. sairaanhoitaja
3. sairausloma
4. lääke
5. neuvola
6. päivystys

Harjoitus 12. **Kirjoita oikea sana. Sanat ovat samat kuin harjoituksessa 11.**

1. Lääkäri tai terveydenhoitaja hoitaa ja tutkii sinua. Sinä olet ____*potilas*____.
2. Henkilö, jolla on yleensä valkoinen takki päällä ja joka hoitaa sinua sairaalassa, on _____.
3. Kun sinulla on yskä, nuha ja kurkku kipeä, sinulla yleensä on _____.
4. Paikka, johon sinun täytyy mennä, kun olet todella sairas, on _____.
5. Kun sinä haluat, että lääkäri soittaa sinulle, sinun täytyy varata _____.
6. Paikka, jossa pienet lapset käyvät terveydenhoitajan tai lääkärin luona, on _____.
7. Lääkärin reseptillä voit ostaa apteekista _____.
8. Jos et voi mennä töihin, koska olet kipeä, lääkäri määrää sinulle _____.
9. Tämä henkilö hoitaa potilaita sairaalassa, mutta ei ole lääkäri. Hän on _____.
10. Paikka, johon sinä yleensä menet tai soitat, jos sinun täytyy päästä lääkärille, on _____.
11. Paikka, johon sinun täytyy mennä jos sairastut yöllä tai viikonloppuna, kun terveyskeskus on kiinni, on _____.

Harjoitus 12. Ratkaisu:

1. Lääkäri tai terveydenhoitaja hoitaa ja tutkii sinua. Sinä olet _____**potilas**_____.
2. Henkilö, jolla on yleensä valkoinen takki päällä ja joka hoitaa sinua sairaalassa, on _____**lääkäri**_____.
3. Kun sinulla on yskä, nuha ja kurkku kipeä, sinulla yleensä on _____**flunssa**_____.
4. Paikka, johon sinun täytyy mennä, kun olet todella sairas, on _____**sairaala**_____.
5. Kun sinä haluat, että lääkäri soittaa sinulle, sinun täytyy varata _____**puhelinaika**_____.
6. Paikka, jossa pienet lapset käyvät terveydenhoitajan tai lääkärin luona, on _____**neuvola**_____.
7. Lääkärin reseptillä voit ostaa apteekista _____**lääkettä**_____.
8. Jos et voi mennä töihin, koska olet kipeä, lääkäri määrää sinulle _____**sairauslomaa**_____.
9. Tämä henkilö hoitaa potilaita sairaalassa, mutta ei ole lääkäri. Hän on _____**sairaanhoitaja**_____.
10. Paikka, johon sinä yleensä menet tai soitat, jos sinun täytyy päästä lääkärille, on _____**terveyskeskus**_____.
11. Paikka, johon sinun täytyy mennä jos sairastut yöllä tai viikonloppuna, kun terveyskeskus on kiinni, on _____**päivystys**_____.

Harjoitus 18.

A. CD 1/7

Minun työpäivä loppuu yleensä kello kuusi. Menen kotiin bussilla. Kotona syön jotain pientä ja koska en tavallisesti ehdi lukea lehteä aamulla, luen sen nyt. Sitten katson televisiota minun miehen kanssa, tai joskus vuokraamme elokuvan ja katsomme sen. Niin, tai minun mies katsoo koko elokuvan, mutta minä olen usein niin väsynyt, että nukahdan kesken, ja minä en näe elokuvaa loppuun.

B. CD 1/7

Minun työaika loppuu neljältä, mutta usein istun vielä työpaikalla puoli tuntia sen jälkeen ja kirjoitan sähköpostia tai surffaan internetissä, koska minulla ei ole tietokonetta kotona. Eilen kirjoitin sähköpostin minun vanhalle ystävälle, joka asuu nyt Kanadassa. Etsin hänen osoitetta monta päivää internetistä ja eilen vihdoin löysin osoitteen! Nyt odotan vastausta häneltä!

Harjoitus 24. Kuuntele ja vastaa kysymyksiin.

CD 1/9

A. Ajanvaraus

K: Kuuselan terveysasema, ajanvaraus.

TL: Tässä on Tuomas Linna, huomenta.

K: Huomenta.

TL: Kello on kyllä jo aika paljon, mutta voisinko vielä saada tälle päivälle ajan lääkärille?

K: No tuota, valitettavasti kaikki tämän päivän lääkäriajat menivät heti aamulla, mutta voit soittaa terveydenhoitajalle ja kysyä häneltä.

TL: Ahaa.

K: Sanotko vielä, millä tiellä sinä asut.

TL: Asun Kesätiellä.

K: Selvä. Sinun terveydenhoitajasi on Terttu Koivisto. Pieni hetki vielä, niin saat hänen suoran puhelinnumeronsa. Numero on 09 325 9850.

TL: Siis 09 325 9850.

K: Kyllä.

TL: Kiitos. Voinko soittaa hänelle heti?

K: Et ihan vielä. Hänen soittoaikansa on vähän myöhemmin. Voit soittaa hänelle kello yhdentoista ja kahdentoista välillä.

TL: Okei, kiitoksia.

Ratkaisu:

1. Miksi Tuomas ei saa aikaa lääkärille tänään?
   Kaikki ajat on varattu.
2. Tuomas soittaa terveydenhoitajalle. Mikä on hänen puhelinnumero?
   09 325 9850
3. Mihin aikaan terveydenhoitajalle voi soittaa?
   Kello 11–12.

CD 1/9

B. Puhelu terveydenhoitajalle

TK: Kuuselan terveysasema, terveydenhoitaja Terttu Koivisto.

TL: Tuomas Linna tässä, hei.

TK: Hei. Miten voin auttaa?

TL: Minä luulen, että minulla on silmätulehdus. Silmä on ihan punainen ja se vuotaa koko ajan.

TK: Ahaa, se voisi kyllä olla myös allergiaa. Oletko allerginen?

TL: No joo, kananmunalle ja kalalle, mutta ei minulle tule niistä koskaan silmäoireita.

TK: Vai niin, no sitten se voi kyllä tosiaan olla silmätulehdus. No, lääkäri saa katsoa sitä ja sanoa, tarvitsetko lääkettä.

TL: Okei, mutta pääsenkö vielä tänään lääkärille? Lähden nimittäin huomenna työmatkalle Saksaan.

TK: Hetki vain, minä katson, mikä on tilanne... Sinun omalääkärille ei ole enää tänään vapaita aikoja, mutta pääset toiselle lääkärille. Hänen nimensä on Kari Toivola. Ainoa vapaa aika on kello 13.20. Sopiiko se?

TL: Joo, kyllä minä varmasti ehdin. Eli kaksikymmentä yli yksi ja lääkäri Kari Toivola. Missä kerroksessa hänen huoneensa on?

TK: Se on ensimmäisessä kerroksessa, huone numero 102.

TL: Hienoa, kiitos paljon.

TK: Kiitos, hei.

Ratkaisu:

1. Mitkä oireet Tuomaksella on?
   Silmä on punainen ja vuotaa koko ajan.
2. Onko Tuomas allerginen?
   On. Hän on allerginen kananmunalle ja kalalle.
3. Miksi hänen pitää päästä lääkärille tänään?
   Koska hän lähtee huomenna työmatkalle Saksaan.
4. Tuomas ei pääse omalääkärille. Kenelle lääkärille hän saa ajan ja mihin aikaan?
   Lääkäri Kari Toivola kello 13.20.

Harjoitus 26. **Kuuntele ja vastaa.**

CD 1/11

A.

Vaimo: Hei Kari, minä tulin jo töistä! Miten sinä voit?

Mies: No en kovin hyvin. Minulla on ihan sama olo kuin aamulla.

Vaimo: Ai. Voi harmi. Onko vatsa vielä kipeä?

Mies: No on. En ole syönyt mitään koko päivänä.

Vaimo: Olethan juonut jotain? Sinun pitää juoda paljon nyt kun olet sairaana.

Mies: Joo joo, kyllä minä tiedän.

Vaimo: Minä laitan sinulle teetä. Haluatko syödä jotakin? Vaikka leipää?

Mies: En halua, on tosi huono olo.

Vaimo: Okei, ei sitten. Särkeekö sinun päätä vielä?

Mies: Joo, mutta ei niin paljon. Otin päivällä särkylääkettä.

Vaimo: Se on hyvä. Juo nyt vähän teetä ja mene sitten nukkumaan.

Mies: Joo, taidan tehdä niin.

Ratkaisu:

1. Mikä Karilla on kipeä?

a. vatsa
b. pää
(c.) vatsa ja pää

2. Syökö hän?

(a.) ei
b. syö

3. Mitä Karin pitää tehdä?

a. mennä lääkäriin
b. nukkua
(c.) juoda paljon ja mennä nukkumaan

CD 1/12

B.

Äiti 1: Mikä teidän tytöllä on? Flunssako?

Äiti 2: Joo, luulen niin. Hänellä on ollut kova yskä jo melkein viikon, ja eilen tuli sitten kuumetta ja nuha.

Äiti 1: Voi harmi, flunssa on lapsilla aina niin raskasta.

Äiti 2: Joo, niin on. Ja minäkin olen ihan väsynyt, koska en voinut nukkua yöllä. Tyttö heräili koko ajan.

Äiti 1: Niin, minä tiedän. Väsymys on aika raskasta. Toivottavasti lääkäri osaa auttaa.

Äiti 2: Joo, toivotaan.
Entä sinun poika, onko hänellä jalka kipeä? Näyttää, että hän kävelee vaikeasti.

Äiti 1: Joo, on. Hänellä on polvi kipeä. Kaksi viikkoa sitten hän kaatui pyörällä tosi pahasti ja polvi tuli kipeäksi.

Äiti 2: Kaksi viikkoa sitten? Eikä se ole vielä parantunut?

Äiti 1: No ei. Se tässä onkin outoa. Käymme lääkärissä nyt joka viikko ja jalkaa tutkitaan. Polvessa on kai joku tulehdus. Siksi se paranee hitaasti.

Äiti 2: Voi että. Kaikkea sitä voikin olla.

Äiti 1: Onneksi on särkylääkkeitä. Poika ottaa lääkettä nyt joka päivä, koska polvea särkee. Mutta uskon kyllä, että se paranee pian.

Äiti 2: Niin, kyllä varmasti.

Ratkaisu:

1. Mikä tytöllä on?

a. hän on väsynyt
b. hänellä on flunssa
c. hänellä on jalka kipeä

2. Miksi tytön äiti on väsynyt?

a. koska hänellä on flunssa
b. koska hänellä on lapsi
c. koska hän ei voi nukkua, koska tyttö heräilee yöllä

3. Mikä pojan jalassa on kipeä?

a. nilkka
b. polvi
c. varvas

4. Mitä tapahtui kaksi viikkoa sitten?

a. poika käveli vaikeassa paikassa
b. poika kaatui pyörällä
c. poika kävi lääkärissä

5. Miksi polvi paranee hitaasti?

a. koska siinä on tulehdus
b. koska hän ei ota särkylääkettä
c. koska lääkäri ei osaa auttaa

6. Mitä poika tekee joka päivä?

a. hän ajaa pyörällä
b. hän käy lääkärissä
c. hän ottaa särkylääkettä

Mökkireissu

3

Kappaleen sisältö 88

Kalvot ja lisäharjoitukset 89

Verbi + *maan/massa/masta* 89

Transitiivi- ja intransitiiviverbit 94

Verbityyppi 6 99

Sivulause 101

Pikkusanat ja postpositiot 102

Sanasto 104

Sauna 106

Luonto 107

Kuunteluharjoitusten tekstit ja ratkaisut 119

Mökkireissu

Alex lähtee kolmen työkaverinsa kanssa viikonlopuksi mökille. Siellä rentoudutaan, saunotaan, kalastetaan, grillataan ja tehdään pihahommia.

Kappaleessa opitaan luontoon, mökkeilyyn ja saunomiseen liittyvää sanastoa.

Kielioppisisältöjä ovat 3. infinitiivi, transitiivi- ja intransitiiviverbit sekä verbityyppi 6.

Kielioppi:

- verbi + *maan/massa/masta*
- transitiivi- ja intransitiiviverbit
  (Huom! Lisää transitiivi- ja intransitiiviverbejä Suomen mestari 3:n kappaleessa 3.)
- verbityyppi 6

Sanasto:

- luonto
- mökki
- sauna

MENNÄ + maan/mään

Pia ja Kai menevät
ravintolaan **syömään**.

Minä menen
kurssille **opiskelemaan** espanjaa.

OLLA + massa/mässä

Pia ja Kai ovat
ravintolassa **syömässä**.

Minä olen
kurssilla **opiskelemassa** espanjaa.

TULLA + masta/mästä

Pia ja Kai tulevat
ravintolasta **syömästä**.

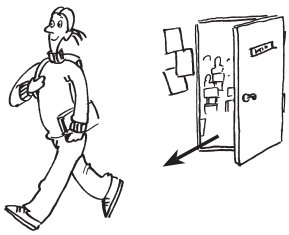

Minä tulen
kurssilta **opiskelemasta** espanjaa.

Harjoitus 1. **Kirjoita sanoista lause.**

1. ME – MENNÄ – KLO 22 – NUKKUA.

Me menemme klo 22 nukkumaan.

2. MINÄ – LÄHTEÄ – SYYSKUU – PARIISI – OPISKELLA – FYSIIKKA.

3. HE – TULLA – RAVINTOLA – TANSSIA – TANGO.

4. LAURA – KÄYDÄ – PELATA – TENNIS – TYÖKAVERI – KANSSA.

5. HÄN – OLLA – KEITTIÖ – LAITTAA – INTIALAINEN – RUOKA.

6. TULLA – TE – PELATA – SULKAPALLO?

Harjoitus 1. Ratkaisu:

1. **Me menemme klo 22 nukkumaan.**
2. **Minä lähden syyskuussa Pariisiin opiskelemaan fysiikkaa.**
3. **He tulevat ravintolasta tanssimasta tangoa.**
4. **Laura käy pelaamassa tennistä työkaverin kanssa.**
5. **Hän on keittiössä laittamassa intialaista ruokaa.**
6. **Tuletteko te pelaamasta sulkapalloa?**

Harjoitus 2. **Tee parin kanssa sanoista lauseita.**

Malli:

Minä **menen** olohuoneeseen **katsomaan** televisiota.

mennä	bussipysäkki	katsoa	auto
olla	keittiö	odottaa	bussi
tulla	ranta	tiskata	sulkapallo
	olohuone	pelata	astiat
	urheiluhalli	ottaa	sauna
	mökki	lämmittää	grilli
	huoltoasema	sytyttää	aurinko
	piha	juhlia	televisio
	Barcelona	tankata	minun syntymäpäivä

Harjoitus 3. **Kirjoita *maan, massa* tai *masta*.**

1. Olemme kurssilla _____*opiskelemassa*_____ (OPISKELLA) suomen kieltä.
2. Me tulemme uimahallista _____ (UIDA).
3. Milla menee Italiaan _____ (OPISKELLA) ensi vuonna.
4. Tulemme kirjastosta _____ (LUKEA) sanomalehtiä.
5. Menemme huomenna illalla diskoon _____ (TANSSIA).
6. Tuletteko metsästä _____ (JUOSTA)?
7. Hän seisoo asemalla _____ (ODOTTAA) junaa.
8. Antti tulee Jarilta _____ (PELATA) korttia.
9. Ovikello soi. Voitko mennä _____ (AVATA) oven?
10. Tulimme eilen Lapista _____ (LASKETELLA).
11. Tulen juuri apteekista _____ (OSTAA) yskänlääkettä.
12. Opiskelijat istuvat tauolla _____ (JUODA) kahvia.
13. Jaana ja Maija ovat kaupungissa _____ (KÄVELLÄ).

Harjoitus 3. Ratkaisu:

1. Olemme kurssilla ___**opiskelemassa**___ (OPISKELLA) suomen kieltä.
2. Me tulemme uimahallista ___**uimasta**___ (UIDA).
3. Milla menee Italiaan ___**opiskelemaan**___ (OPISKELLA) ensi vuonna.
4. Tulemme kirjastosta ___**lukemasta**___ (LUKEA) sanomalehtiä.
5. Menemme huomenna illalla diskoon ___**tanssimaan**___ (TANSSIA).
6. Tuletteko metsästä ___**juoksemasta**___ (JUOSTA)?
7. Hän seisoo asemalla ___**odottamassa**___ (ODOTTAA) junaa.
8. Antti tulee Jarilta ___**pelaamasta**___ (PELATA) korttia.
9. Ovikello soi. Voitko mennä ___**avaamaan**___ (AVATA) oven?
10. Tulimme eilen Lapista ___**laskettelemasta**___ (LASKETELLA).
11. Tulen juuri apteekista ___**ostamasta**___ (OSTAA) yskänlääkettä.
12. Opiskelijat istuvat tauolla ___**juomassa**___ (JUODA) kahvia.
13. Jaana ja Maija ovat kaupungissa ___**kävelemässä**___ (KÄVELLÄ).

TRANSITIIVIVERBIT

Verbi + objekti

kaataa
Jari kaataa puun.

herättää
Äiti herättää Kallen.

avata
Minä avaan oven.

sulkea
Opettaja sulkee oven.

sytyttää
Minä sytytän valot.

sammuttaa
Minä sammutan valot.

pudottaa
Emma pudottaa lasin pöydältä.

jatkaa
Me jatkamme kurssia lokakuussa.

jättää
Jätän sateenvarjon tänään kotiin.

INTRANSITIIVIVERBIT

Ei objektia

kaatua
Puu kaatuu.

herätä
Kalle herää.

aueta
Ovi aukeaa.

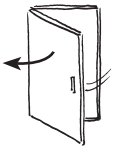

sulkeutua
Hissin ovet sulkeutuvat automaattisesti.

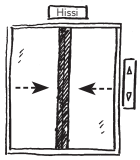

syttyä
Katuvalot syttyvät, kun tulee pimeää.

sammua
Katuvalot sammuvat aamulla.

pudota
Lasi putoaa pöydältä.

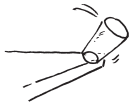

jatkua
Kurssi jatkuu lokakuussa.

jäädä
Sateenvarjo jäi tänään kotiin.

TRANSITIIVIVERBIT

Verbi + objekti

kaataa
Jari kaataa puun.

INTRANSITIIVIVERBIT

Ei objektia

kaatua
Puu kaatuu.

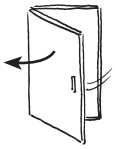

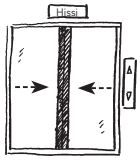

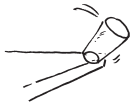

Harjoitus 4. **Kumpi verbi sopii lauseeseen? Sano lause. Pari tarkistaa. A aloittaa. Älä katso parin saraketta!**

A.

1. KAATAA – KAATUA

Varo, puu _____!

2. **Avaatko ikkunan?**

3. JATKAA – JATKUA

Me _____ kokousta huomenna.

4. **Polttopuut syttyvät huonosti.**

5. SAMMUTTAA – SAMMUA

Kuka _____ valot?

6. **Jätän polkupyörän asemalle ja jatkan junalla töihin.**

7. HERÄTTÄÄ – HERÄTÄ

En _____ koskaan heti kun herätyskello soi.

8. **Kamera meni rikki, kun se putosi lattialle.**

9. SULKEA – SULKEUTUA

Muistitko _____ oven?

B.

1. Varo, puu kaatuu!

2. AVATA – AUETA

_____ sinä ikkunan?

3. **Me jatkamme kokousta huomenna.**

4. SYTYTTÄÄ – SYTTYÄ

Polttopuut _____ huonosti.

5. **Kuka sammutti valot?**

6. JÄTTÄÄ – JÄÄDÄ

_____ polkupyörän asemalle ja jatkan junalla töihin.

7. **En herää koskaan heti kun herätyskello soi.**

8. PUDOTTAA – PUDOTA

Kamera meni rikki, kun se _____ lattialle.

9. **Muistitko sulkea oven?**

Harjoitus 5. Valitse oikea verbi.

1. **kaataa – kaatua**

Varo, tuoli _____*kaatuu*_____, jos et istu kunnolla!

2. **avata – aueta**

Minä _____ lahjan vasta syntymäpäivänä.

3. **jatkaa – jatkua**

Me _____ talvilomaa mökillä Lapissa.

4. **sytyttää – syttyä**

Kuka _____ tulen grilliin?

5. **sammuttaa – sammua**

Vedenkeitin _____, kun vesi on kuumaa.

6. **jättää – jäädä**

Avaimet _____ tänään kotiin, koska minulla oli aamulla niin kiire.

7. **herättää – herätä**

Minun Elli-koira _____ aina ennen minua.

8. **pudottaa – pudota**

Jussi _____ puhelimen maahan ja se meni rikki.

9. **sulkea – sulkeutua**

Minä _____ aina puhelimen, kun kurssi alkaa.

Harjoitus 5. Ratkaisu:

1. **kaataa – kaatua**

Varo, tuoli ___**kaatuu**___, jos et istu kunnolla!

2. **avata – aueta**

Minä ___**avaan**___ lahjan vasta syntymäpäivänä.

3. **jatkaa – jatkua**

Me ___**jatkamme**___ talvilomaa mökillä Lapissa.

4. **sytyttää – syttyä**

Kuka ___**sytyttää**___ tulen grilliin?

5. **sammuttaa – sammua**

Vedenkeitin ___**sammuu**___, kun vesi on kuumaa.

6. **jättää – jäädä**

Avaimet ___**jäivät**___ tänään kotiin, koska minulla oli aamulla niin kiire.

7. **herättää – herätä**

Minun Elli-koira ___**herää**___ aina ennen minua.

8. **pudottaa – pudota**

Jussi ___**pudotti**___ puhelimen maahan ja se meni rikki.

9. **sulkea – sulkeutua**

Minä ___**suljen**___ aina puhelimen, kun kurssi alkaa.

ne

e + **ta/tä** vanhe**ta**

vartalo: vanhe**ne**-

_____

_____

hän _____

_____

_____

he _____

ne

e + **ta/tä** lä**mm**e**tä**

vartalo: lä**mp**e**ne**-

_____

_____

hän _____

_____

_____

he _____

Negatiivinen lause

en
et
ei
emme
ette
eivät

\+ **vanhene** =

↑

vanhene~~n~~

minä _____

sinä _____

hän _____

me _____

te _____

he _____

Harjoitus 6. **Verbityyppi 6. Taivuta verbiä ja sano lause. Pari tarkistaa. A aloittaa.**

A.

1. KUUMETA

Grilli _____.

2. **Minä en tarkene ilman takkia.**

3. PIDETÄ

Päivät _____ keväällä.

4. **Päivät lyhenevät syksyllä.**

5. LÄMMETÄ

Sää _____ (neg.).

6. **Varkaat pakenevat autolla.**

7. KYLMETÄ

Sää _____ (neg.) enää.

8. **Kadut tyhjenevät.**

9. VANHETA

Me kaikki _____.

10. **Miksi te vaikenette?**

B.

1. **Grilli kuumenee.**

2. TARJETA

Minä _____ (neg.) ilman takkia!

3. **Päivät pitenevät keväällä.**

4. LYHETÄ

Päivät _____ syksyllä.

5. **Sää ei lämpene.**

6. PAETA

Varkaat _____ autolla.

7. **Sää ei kylmene enää.**

8. TYHJETÄ

Kadut _____.

9. **Me kaikki vanhenemme.**

10. VAIETA

Miksi te _____?

Harjoitus 7. Sivulause. Valitse oikea sana.

mutta	koska	että	kun	jos	~~-ko/kö~~	sillä	jotta	vaikka

1. Jari lähettää Alexille tekstiviestin ja kysyy, lähtee ***kö*** Alex mökille viikonloppuna.
2. Alex vastaa, _____ hän voi lähteä kokouksen jälkeen.
3. Ajomatka mökille on pitkä, _____ se ei haittaa, koska kaikilla on hauskaa.
4. _____ miehet tulevat mökille, Jari ei löydä avainta mistään.
5. Antti sytyttää tulen grilliin, _____ he voivat grillata makkaraa.
6. _____ puut ovat kuivia, tuli syttyy hyvin.
7. Ruoan jälkeen miehet menevät saunaan, _____ on jo myöhä.
8. Kaikki eivät käy uimassa, _____ vesi on kylmää.
9. Sunnuntaina he ajavat kotiin, _____ maanantaina on taas työpäivä.

Harjoitus 7. Ratkaisu:

1. Jari lähettää Alexille tekstiviestin ja kysyy, lähtee **kö** Alex mökille viikonloppuna.
2. Alex vastaa, **että** hän voi lähteä kokouksen jälkeen.
3. Ajomatka mökille on pitkä, **mutta** se ei haittaa, koska kaikilla on hauskaa.
4. **Kun** miehet tulevat mökille, Jari ei löydä avainta mistään.
5. Antti sytyttää tulen grilliin, **jotta** he voivat grillata makkaraa.
6. **Koska/jos/kun** puut ovat kuivia, tuli syttyy hyvin.
7. Ruoan jälkeen miehet menevät saunaan, **vaikka** on jo myöhä.
8. Kaikki eivät käy uimassa, **koska/sillä** vesi on kylmää.
9. Sunnuntaina he ajavat kotiin, **koska/sillä** maanantaina on taas työpäivä.

Harjoitus 8. **Pikkusanat. Valitse oikea sana.**

asti	tosin	jo	päin	vihdoin	sillä aikaa	
jälkeen	onneksi	ennen	välilllä	aika	vielä	kohti

Ihanaa, että on **1.** *vihdoin* kevät, ja voimme taas lähteä mökille! En **2.** _____ tiedä, pääsemmekö autolla ihan pihaan **3.** _____, sillä mökkitie on keväisin **4.** _____ märkä ja luminen. **5.** _____ reissua täytyy vielä käydä ostamassa huoltoasemalta uusi kaasupullo. Lauantaiaamuna lähdemme sitten ajamaan **6.** _____ Mäntyharjua. Sitä olen odottanut **7.** _____ monta viikkoa. Kun pääsemme perille, lämmitämme heti saunan. Kari käy **8.** _____ lisäämässä puita kiukaaseen ja minä teen **9.** _____ ruokaa. Saunan **10.** _____ istumme terassilla, vaikka iltaisin onkin **11.** _____ aika viileää. **12.** _____ meidän ei tarvitse heti seuraavana päivänä lähteä ajamaan kotiin **13.** _____!

Harjoitus 8. Ratkaisu:

Ihanaa, että on **1.** ___**vihdoin**___ kevät, ja voimme taas lähteä mökille!

En **2.** ___**tosin**___ tiedä, pääsemmekö autolla ihan pihaan

3. ___**asti**___, sillä mökkitie on keväisin **4.** ___**aika**___ märkä ja

luminen. **5.** ___**Ennen**___ reissua täytyy vielä käydä ostamassa

huoltoasemalta uusi kaasupullo. Lauantaiaamuna lähdemme sitten ajamaan

6. ___**kohti**___ Mäntyharjua. Sitä olen odottanut **7.** ___**jo**___ monta

viikkoa. Kun pääsemme perille, lämmitämme heti saunan. Kari käy

8. ___**välillä**___ lisäämässä puita kiukaaseen ja minä teen

9. ___**sillä aikaa**___ ruokaa. Saunan **10.** ___**jälkeen**___ istumme

terassilla, vaikka iltaisin onkin **11.** ___**vielä**___ aika viileää.

12. ___**Onneksi**___ meidän ei tarvitse heti seuraavana päivänä

lähteä ajamaan kotiin **13.** ___**päin**___!

Kirjan harjoitus 3 (s. 98).

Harjoitukseen täydennettävät sanat:

mökille	lämmittää	kokouksen
tarkenee	pitkään	vilvoittelemassa/uimassa
~~tekstiviestin~~	kotiinlähtöä	puuta
järvellä	korjaavat	ovat
tuntia	grillaavat	istuvat

Harjoitus 9.

Sanastoalias. Selitä sanat parille. Pari kuuntelee ja arvaa, mitä sanaa tarkoitat.

A. Sinä selität, pari arvaa.

1. laituri
2. vihannes
3. vilvoitella
4. portaat
5. hyttynen

B. Sinä selität, pari arvaa.

1. tekstiviesti
2. parkkipaikka
3. huoltoasema
4. tankata
5. yllätys

Kirjan harjoitus 25 (s. 119). Ajanmääreitä.

Milloin?

tänään
eilen
toissapäivänä

viime maanantaina
viime viikonloppuna

viime viikolla
viime kuussa
viime vuonna

kaksi viikkoa sitten
kuukausi sitten
kolme vuotta sitten

aamulla
talvella
tammikuussa

viime vuonna
vuonna 2010

jouluna
vappuna

en koskaan

Sauna

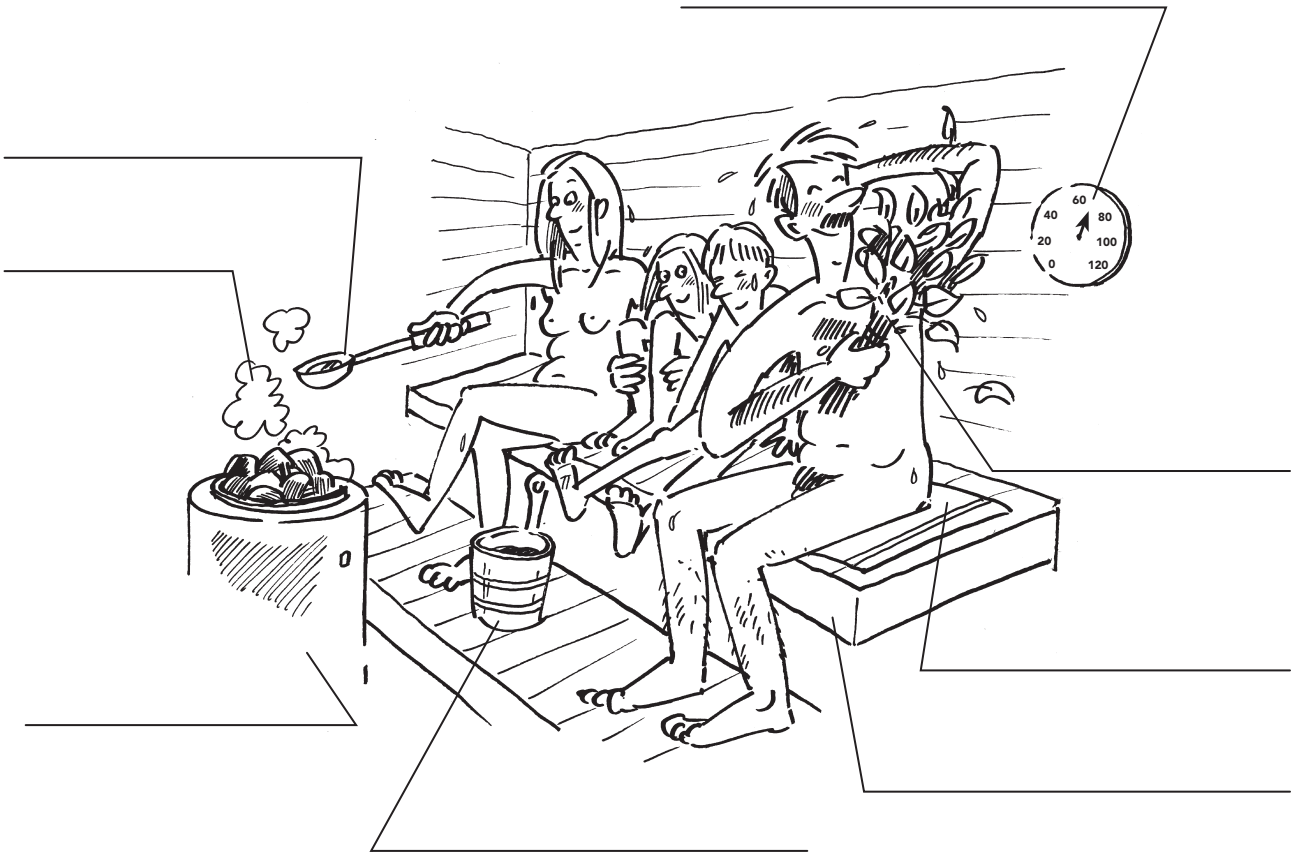

Luonto

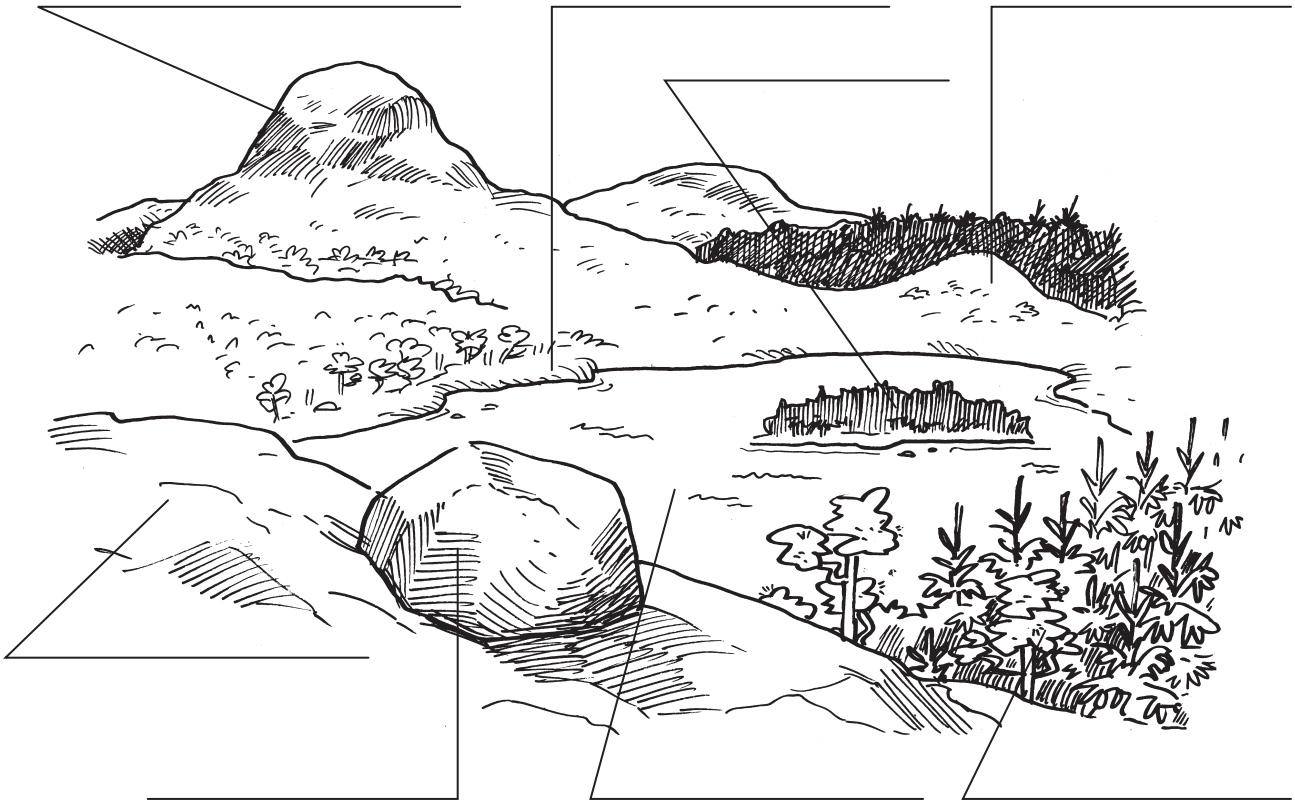

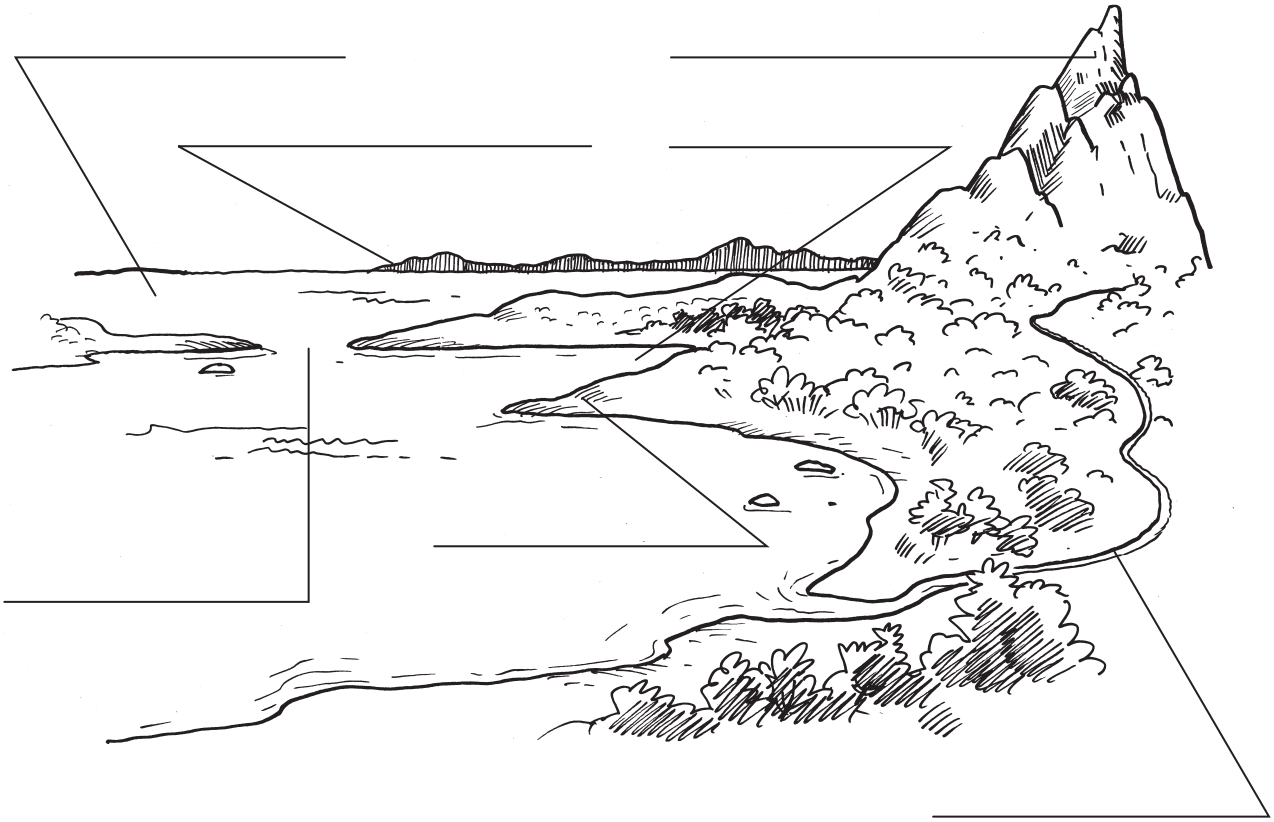

Kalat

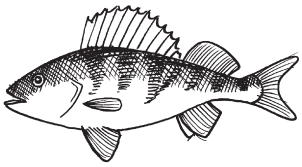

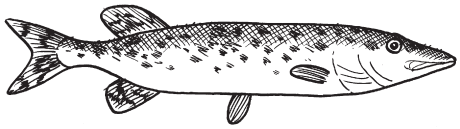

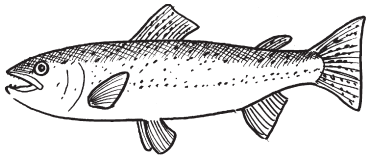

Metsäneläimet

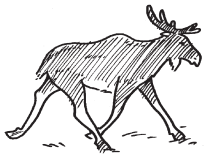

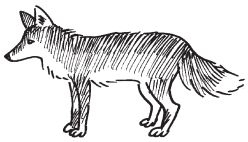

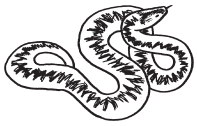

Linnut

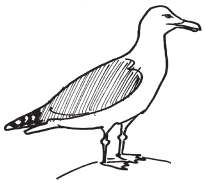

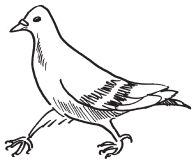

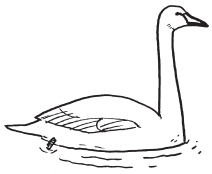

Hyönteiset

Kasvit

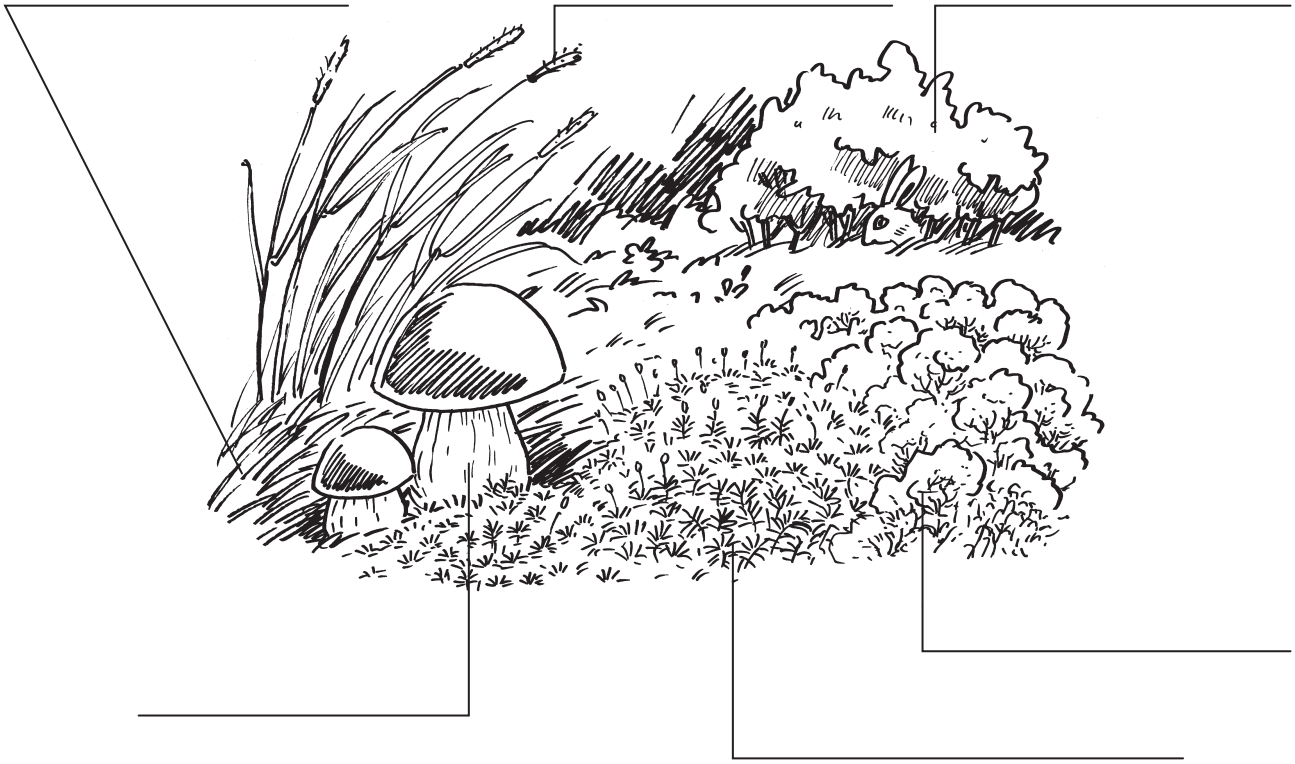

Puut

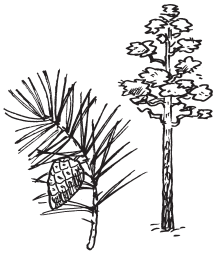

Harjoitus 10. **Ristinolla. Sano parin kanssa vuorotellen yksi sana. Kun tiedät sanan, merkitse se omalla symbolilla, esimerkiksi ristillä (X) tai nollalla (0). Yritä saada neljä sanaa vaakasuoraan → tai pystysuoraan ↓ tai vinottain ↙ ↘ .**

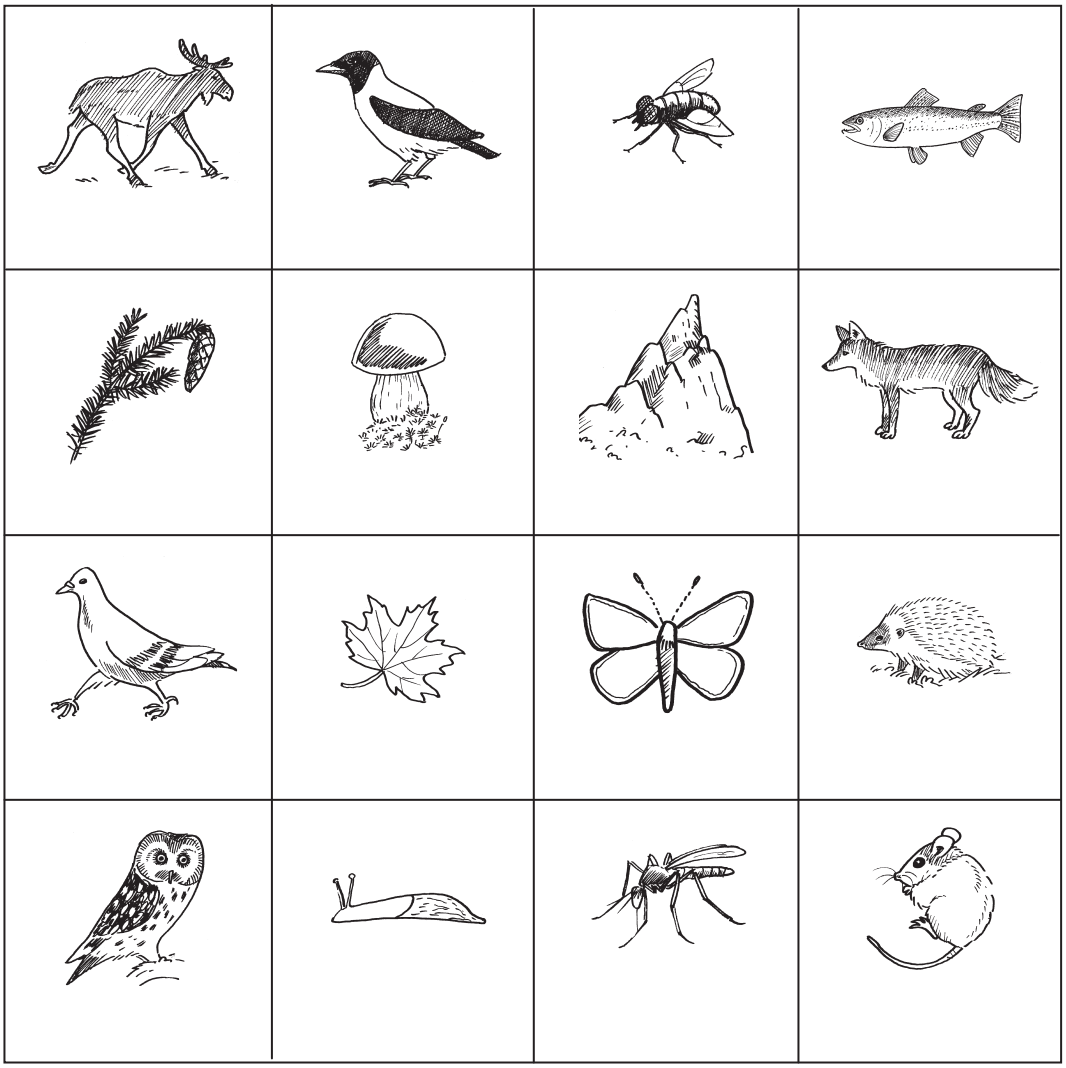

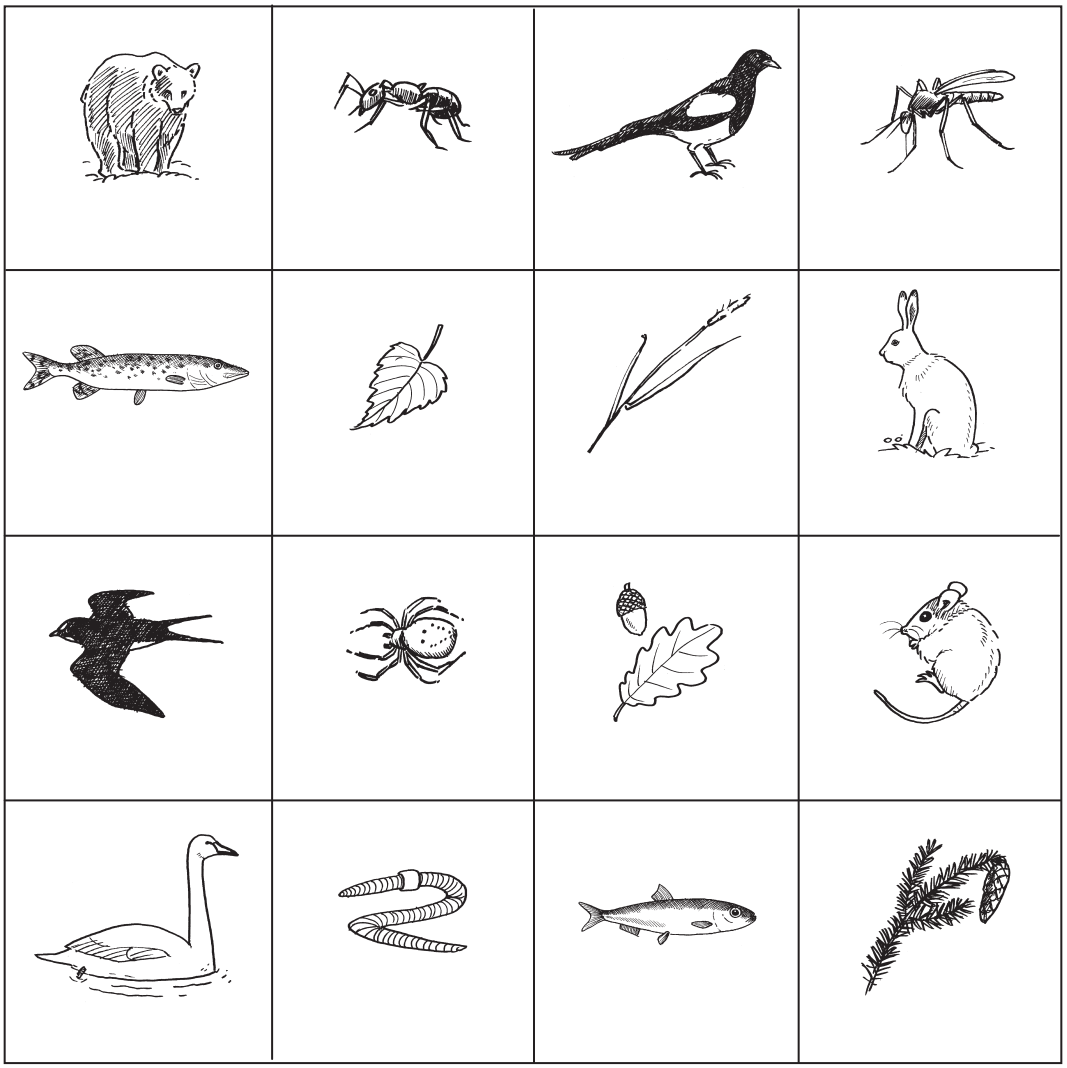

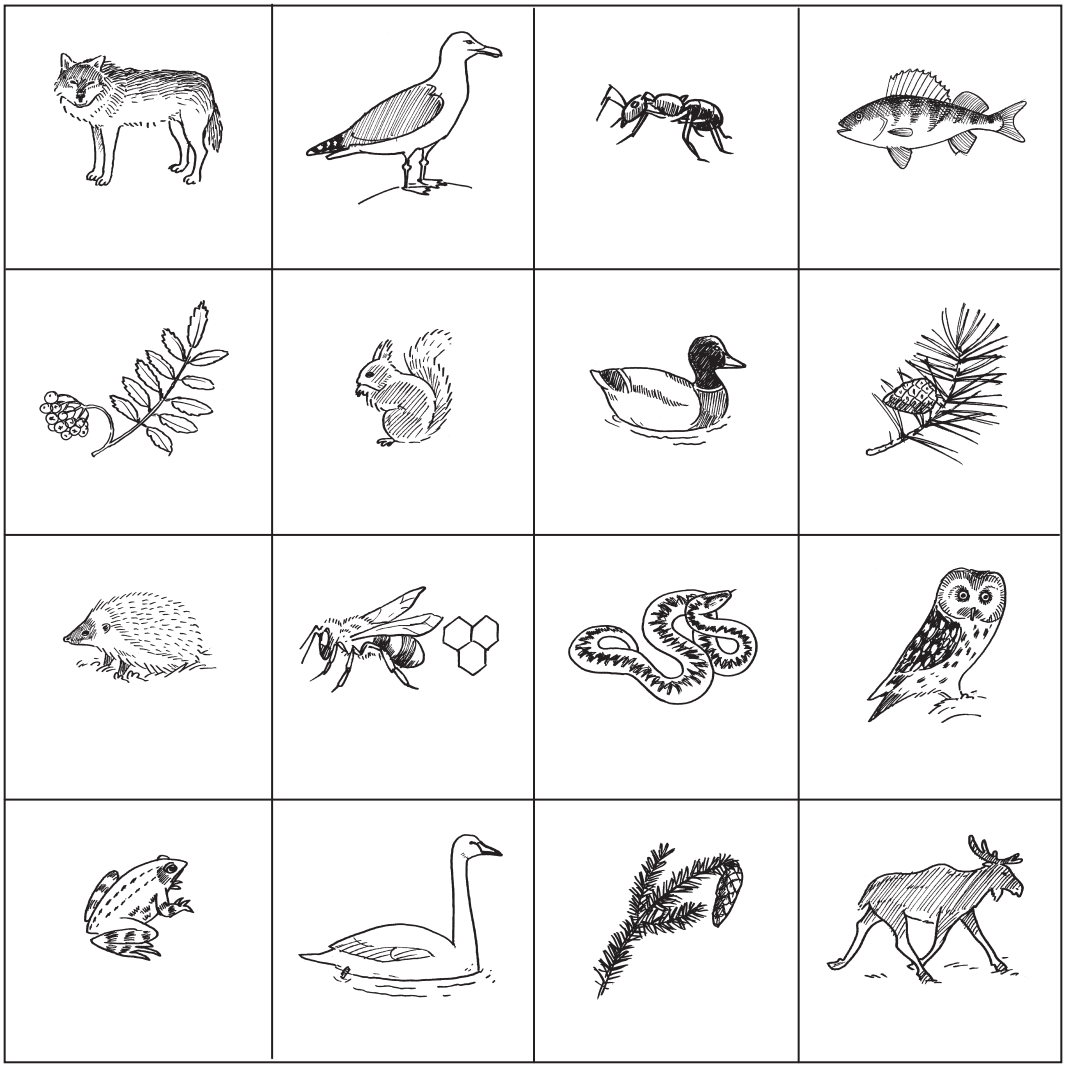

Harjoitus 11. **Etsi luontosanat. Sanat voivat olla vaakasuoraan → tai pystysuoraan ↓ tai vinottain ↙ ↘ . Kirjoita sanat otsikoiden alle.**

A	J	Ä	N	I	S	E	K	P	I	I	S	H	E	Y
L	A	K	I	T	T	O	R	M	Ä	N	T	Y	B	Ö
E	P	U	**L**	U	K	R	L	R	E	I	A	T	V	P
S	Ä	V	**O**	T	M	A	U	Y	K	S	O	T	S	A
I	P	E	**H**	I	R	V	I	S	P	A	R	Y	D	I
L	R	U	**I**	K	U	A	N	A	E	L	U	N	J	K
A	H	Ö	A	S	D	F	G	H	R	K	P	E	L	U
K	Ä	R	P	Ä	N	E	N	Q	H	E	I	N	Ä	L
K	Q	H	E	W	E	R	T	Y	O	Y	H	U	K	E
A	U	I	N	I	A	H	V	E	N	B	L	P	Ö	H
L	E	R	S	P	K	V	R	Y	E	N	A	E	D	M
A	L	A	A	U	M	A	I	R	N	C	J	V	A	U
D	Y	K	S	A	M	M	A	L	O	V	A	R	I	S
K	E	R	O	I	S	T	M	A	I	P	L	R	V	E
Ä	L	O	K	K	I	I	L	D	R	E	Ö	I	B	R

Kalat:

lohi _____

_____

_____

Hyönteiset:

_____

_____

_____

Metsäneläimet:

_____

_____

_____

Puut:

_____

_____

_____

Linnut:

_____

_____

_____

Metsä:

_____

_____

_____

Harjoitus 11. Ratkaisu:

A	**J**	**Ä**	**N**	**I**	**S**	E	K	P	I	I	S	**H**	E	Y
L	A	K	I	T	T	**O**	R	**M**	**Ä**	**N**	**T**	**Y**	B	Ö
E	**P**	**U**	**L**	**U**	K	**R**	L	R	E	I	A	**T**	V	P
S	Ä	V	**O**	T	M	**A**	U	Y	K	S	O	**T**	S	A
I	P	E	**H**	**I**	**R**	**V**	**I**	S	**P**	A	R	**Y**	D	I
L	R	U	**I**	K	U	**A**	N	A	**E**	L	U	**N**	J	K
A	H	Ö	A	S	D	F	G	H	**R**	K	**P**	**E**	L	U
K	**Ä**	**R**	**P**	**Ä**	**N**	**E**	**N**	Q	**H**	**E**	**I**	**N**	**Ä**	**L**
K	Q	H	**E**	W	E	R	T	Y	**O**	Y	**H**	U	K	**E**
A	U	I	**N**	I	**A**	**H**	**V**	**E**	**N**	B	**L**	P	Ö	**H**
L	E	R	**S**	P	K	V	R	Y	**E**	N	**A**	E	D	**M**
A	L	A	**A**	U	M	A	I	R	**N**	C	**J**	V	A	**U**
D	Y	K	**S**	**A**	**M**	**M**	**A**	**L**	O	**V**	**A**	**R**	**I**	**S**
K	E	R	O	I	S	T	M	A	I	P	L	R	V	E
Ä	**L**	**O**	**K**	**K**	**I**	I	L	D	R	E	Ö	I	B	R

Kalat:
lohi
ahven
silakka

Metsäneläimet:
varis
lokki
pulu

Linnut:
mänty
pihlaja
lehmus

Hyönteiset:
hirvi
orava
jänis

Puut:
kärpänen
perhonen
hyttynen

Metsä:
pensas
heinä
sammal

Luontodomino

kuusi	**mato**
hauki	**mänty**
hyttynen	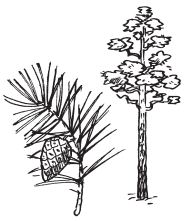 **susi**
sieni	**silakka**
käärme	**mehiläinen**
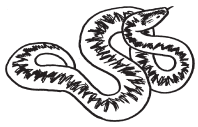 **koivu**	**kettu**

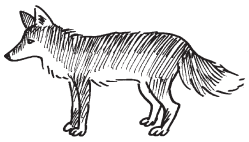 **hämähäkki**	**vaahtera**
heinä	**etana**
orava	**joutsen**
lokki	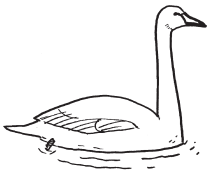 **sammakko**
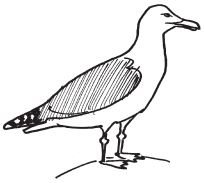 **siili**	**pihlaja**
perhonen	**jänis**

pöllö	**pulu**
varis	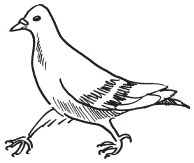 **hiiri**
kärpänen	**sorsa**
hirvi	**ahven**
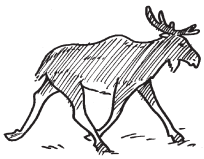 **pääskynen**	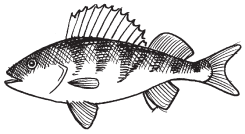 **tammi**
muurahainen	**harakka**

Harjoitus 7. Kuuntele ja kirjoita sanat.

CD 1/14

Saunomisohjeita

1. Kun menet Suomessa saunaan, tarvitset aikaa. Saunominen kestää yleensä tunnin tai pari.
2. Ennen saunaa sinun täytyy peseytyä. Iho voi olla kuiva tai märkä, kun menet löylyyn.
3. Kun menet löylyyn, istu aina laudeliinalle. Laude voi olla kuuma!
4. Heitä vähän vettä kiukaalle. Odota, että lämpötila nousee. Normaali lämpötila saunassa on 80–90 astetta.
5. Jos saunassa on vihta, voit lyödä sillä kevyesti ihoa.
6. Mene suihkuun tai vilvoittelemaan, jos sinulle tulee liian kuuma. Sen jälkeen voit palata saunaan.
7. Voit saunoa niin kauan kuin haluat, mutta muista käydä välillä vilvoittelemassa. Suomalaiset käyvät joskus kylmässä vedessä uimassa tai kierivät talvella lumessa.
8. Käy lopuksi pesulla. Saunan jälkeen olo on rentoutunut.
9. Saunan jälkeen on hyvä levätä ja juoda jotakin.
10. Muista, että saunassa ei koskaan saa olla kiire!

Ratkaisu:

Saunomisohjeita

1. Kun menet Suomessa saunaan, tarvitset **aikaa**. Saunominen kestää yleensä **tunnin** tai pari.
2. Ennen saunaa sinun täytyy **peseytyä**. Iho voi olla kuiva tai **märkä**, kun menet löylyyn.
3. Kun menet **löylyyn**, istu aina laudeliinalle. **Laude** voi olla kuuma!
4. Heitä vähän vettä **kiukaalle**. Odota, että lämpötila nousee. Normaali lämpötila saunassa on **80–90** astetta.
5. Jos saunassa on **vihta**, voit lyödä sillä kevyesti ihoa.
6. Mene suihkuun tai vilvoittelemaan, jos sinulle tulee **liian** kuuma. Sen jälkeen voit palata saunaan.

→

7. Voit saunoa niin **kauan** kuin haluat, mutta muista käydä välillä vilvoittelemassa. Suomalaiset käyvät joskus kylmässä vedessä **uimassa** tai kierivät talvella **lumessa**.
8. Käy lopuksi pesulla. Saunan jälkeen olo on **rentoutunut**.
9. Saunan jälkeen on hyvä **levätä** ja juoda jotakin.
10. Muista, että saunassa ei koskaan saa olla **kiire**!

Harjoitus 22. Kuuntele ja kirjoita, mikä on ongelma ja mikä on ratkaisu.

CD 1/15

A. Leena ja Matti ovat autossa matkalla mökille.

Leena: Mitä ihmettä, moottori kuulostaa oudolta. Onkohan kaikki kunnossa?

Matti: Kyllä kai... Mutta hmm, bensavalokin palaa...

Leena: Mutta etkö sinä juuri eilen käynyt huoltoasemalla?

Matti: No joo kävin, mutta pesin ja imuroin vain auton.

Leena: No voi hyvä mies! Jos minä pakkaan tavarat ja käyn kaupassa ostamassa ruoat, niin kyllä sinun täytyy muistaa tankata auto!

Matti: No joo, mutta eilen bensaa oli kyllä vielä...

Leena: No nyt ei ole. Kuulethan, että moottori sammui. Tässä sitä nyt ollaan – keskellä moottoritietä.

Matti: Niiiin.

Leena: Nyt saat kyllä lähteä huoltoasemalle ostamaan bensaa. Minä istun ja odotan täällä. Hop, hop!

Matti: Mitä, kävellenkö? Enhän minä edes tiedä, missä täällä on huoltoasema...

Leena: No soita vaikka taksi!

Ratkaisu:

A.

Ongelma:	**Ratkaisu:**
Bensa loppuu ja moottori sammuu.	Matti lähtee huoltoasemalle ostamaan bensaa.

CD 1/16

B. Aamulla Sakarin ja Suvin kotona.

Sakari: Huomenta Suvi!

Suvi: No huomenta!

Sakari: Kylläpä sinä näytät väsyneeltä.

Suvi: Joo, minulla onkin aika kamala olo. Päätä särkee ja kurkku on kipeä. Nukuin myös tosi huonosti.

Sakari: No voi harmi. Jaksatko lähteä tänään mökille?

Suvi: Enpä oikein tiedä. Katsotaan vähän myöhemmin. Juodaan nyt ensin aamukahvit.

Sakari: Tehdään niin. Ja ota tästä yksi särkylääke. Ehkä se auttaa.

Suvi: Kiitos.

Ratkaisu:

B.

Ongelma:	**Ratkaisu:**
Suvi on kipeä.	Suvi ottaa särkylääkkeen.

CD 1/17

C. On syksy. Maija ja Kaarina ovat siivoamassa mökkiä.

Maija: Onneksi pääsimme tänne mökille tänä viikonloppuna.

Kaarina: Niinpä. Tänään on täydellinen päivä siivota mökki ja piha ennen kuin talvi tulee.

Maija: Niin onkin ja töitä on paljon. Okei, mistä aloitamme?

Kaarina: Imuroidaan ensin mökki ja pestään lattiat. Sitten voimme kantaa pihapöydän ja -tuolit sisälle.

Maija: Entäs laituri? Sitä ei voi jättää veteen, kun tulee talvi!

Kaarina: Ai niin, minä unohdin koko laiturin...

Maija: Se painaa kyllä varmasti sata kiloa. Me emme kyllä jaksa nostaa sitä vedestä.

Kaarina: Olet oikeassa. Ehkä me jätämme nyt laiturin järveen. Onneksi miehet tulevat tänne ensi viikonloppuna. He voivat nostaa sen varastoon.

Maija: Totta, tehdään niin.

Ratkaisu:

C.

Ongelma:	**Ratkaisu:**
Maija ja Kaarina eivät jaksa nostaa laituria järvestä.	Miehet nostavat laiturin ensi viikonloppuna.

Mitä teit viikonloppuna?

4

Kappaleen sisältö 124

Kalvot ja lisäharjoitukset 125

Negatiivinen imperfekti 125

Imperfekti 127

minen-verbaalisubstantiivi 133

Verbi + rektio 136

Harrastukset ja vapaa-aika 138

Ajan ilmaukset 143

Sanasto 146

Kuunteluharjoitusten tekstit ja ratkaisut 147

Mitä teit viikonloppuna?

Kappaleen tekstissä Olga, Pedro ja Alex keskustelevat siitä, miten he viettivät viikonloppuaan.

Kielioppi:

- Negatiivinen imperfekti
- *minen*-verbaalisubstantiivi
- Verbi + rektio

Sanasto:

- harrastukset
- vapaa-aika
- ajan ilmauksia: *Kuinka kauan?*

Verbityyppi 1 ja 2 **nut/nyt + neet**

asua ↓		syödä ↓	
en	_____	en	_____
et	_____	et	_____
hän ei	_____	hän ei	_____
emme	_____	emme	_____
ette	_____	ette	_____
he eivät	_____	he eivät	_____

HUOM! tietää

Verbityyppi 3 **nut/nyt + neet** **lut/lyt + leet**
sut/syt + seet **rut/ryt + reet**

tulla ↓		pestä ↓	
en	_____	en	_____
et	_____	et	_____
hän ei	_____	hän ei	_____
emme	_____	emme	_____
ette	_____	ette	_____
he eivät	_____	he eivät	_____

→

	mennä ↓		purra ↓
en	_____	en	_____
et	_____	et	_____
hän ei	_____	hän ei	_____
emme	_____	emme	_____
ette	_____	ette	_____
he eivät	_____	he eivät	_____

Verbityyppit 4, 5 ja 6 **nnut/nnyt + nneet**

	osata ↓		tarvita ↓
en	_____	en	_____
et	_____	et	_____
hän ei	_____	hän ei	_____
emme	_____	emme	_____
ette	_____	ette	_____
he eivät	_____	he eivät	_____

	tarjeta ↓
en	_____
et	_____
hän ei	_____
emme	_____
ette	_____
he eivät	_____

Harjoitus 1. Kirjoita verbit imperfektissä.

Lauri Mäkelä kertoo viime viikonlopusta:

Viime lauantaina Emmalla **1.** _____*oli*_____ (OLLA) korvatulehdus, siksi me **2.** _____ (TEHDÄ, neg.) mitään erityistä. Koska me **3.** _____ (SAADA, neg.) päivystysaikaa, me **4.** _____ (JOUTUA) jonottamaan kaksi tuntia ennen kuin me **5.** _____ (PÄÄSTÄ) lääkäriin. Minä **6.** _____ (LUKEA) sanomalehteä ja Emma **7.** _____ (KATSOA) odotushuoneen televisiosta lastenohjelmaa. Onneksi Emmalla **8.** _____ (OLLA, neg.) kuumetta, joten hän **9.** _____ (JAKSAA) odottaa hyvin. Kun me **10.** _____ (OLLA) vihdoin valmiit, me _____ (MENNÄ) vielä apteekkiin. Farmaseutti **11.** _____ (LÖYTÄÄ, neg.) heti oikeaa lääkettä, ja koska minä **12.** _____ (HALUTA, neg.) taas jäädä odottamaan, me **13.** _____ (KÄYDÄ) sillä välin ruokaostoksilla. Loppupäivän me **14.** _____ (VIETTÄÄ) kotona: me **15.** _____ (TEHDÄ) yhdessä makaronilaatikkoa ja lapset **16.** _____ (PELATA) Monopoly-peliä. Saunaa me **17.** _____ (JAKSAA, neg.) enää illalla lämmittää.

Koska sunnuntaina aurinko **18.** _____ (PAISTAA) kirkkaasti, me **19.** _____ (HALUTA, neg.) viettää koko päivää kotona. Emma **20.** _____ (VOIDA) jo paremmin, joten minä **21.** _____ (PÄÄTTÄÄ) lähteä lasten kanssa pyöräretkelle. Tuula **22.** _____ (VOIDA, neg.) lähteä mukaan, koska hänen pyörän rengas **23.** _____ (OLLA) puhki. Hän **24.** _____ (PAKATA) meille kuitenkin eväät mukaan. Me **25.** _____ (PYÖRÄILLÄ) monta kilometriä ja lapset **26.** _____ (JAKSAA) todella hyvin. Matkalla me **27.** _____ (PYSÄHTYÄ) kerran ja me **28.** _____ (SYÖDÄ) eväät järven rannalla. Minä **29.** _____ (PÄÄSTÄÄ, neg.) lapsia uimaan, vaikka he sitä **30.** _____ (HALUTA).

Harjoitus 1. Ratkaisu:

Lauri Mäkelä kertoo viime viikonlopusta:

Viime lauantaina Emmalla **1.** ___**oli**___ (OLLA) korvatulehdus, siksi me **2.** ___**emme tehneet**___ (TEHDÄ, neg.) mitään erityistä. Koska me **3.** ___**emme saaneet**___ (SAADA, neg.) päivystysaikaa, me **4.** ___**jouduimme**___ (JOUTUA) jonottamaan kaksi tuntia ennen kuin me **5.** ___**pääsimme**___ (PÄÄSTÄ) lääkäriin. Minä 6. ___**luin**___ (LUKEA) sanomalehteä ja Emma **7.** ___**katsoi**___ (KATSOA) odotushuoneen televisiosta lastenohjelmaa. Onneksi Emmalla **8.** ___**ei ollut**___ (OLLA, neg.) kuumetta, joten hän **9.** ___**jaksoi**___ (JAKSAA) odottaa hyvin. Kun me **10.** ___**olimme**___ (OLLA) vihdoin valmiit, me ___**menimme**___ (MENNÄ) vielä apteekkiin. Farmaseutti **11.** ___**ei löytänyt**___ (LÖYTÄÄ, neg.) heti oikeaa lääkettä, ja koska minä **12.** ___**en halunnut**___ (HALUTA, neg.) taas jäädä odottamaan, me **13.** ___**kävimme**___ (KÄYDÄ) sillä välin ruokaostoksilla. Loppupäivän me **14.** ___**vietimme**___ (VIETTÄÄ) kotona: me **15.** ___**teimme**___ (TEHDÄ) yhdessä makaronilaatikkoa ja lapset **16.** ___**pelasivat**___ (PELATA) Monopoly-peliä. Saunaa me **17.** ___**emme jaksaneet**___ (JAKSAA, neg.) enää illalla lämmittää. Koska sunnuntaina aurinko **18.** ___**paistoi**___ (PAISTAA) kirkkaasti, me **19.** ___**emme halunneet**___ (HALUTA, neg.) viettää koko päivää kotona. Emma **20.** ___**voi**___ (VOIDA) jo paremmin, joten minä **21.** ___**päätin**___ (PÄÄTTÄÄ) lähteä lasten kanssa pyöräretkelle. Tuula **22.** ___**ei voinut**___ (VOIDA, neg.) lähteä mukaan, koska hänen pyörän rengas **23.** ___**oli**___ (OLLA) puhki. Hän **24.** ___**pakkasi**___ (PAKATA) meille kuitenkin eväät mukaan. Me **25.** ___**pyöräilimme**___ (PYÖRÄILLÄ) monta kilometriä ja lapset **26.** ___**jaksoivat**___ (JAKSAA) todella hyvin. Matkalla me **27.** ___**pysähdyimme**___ (PYSÄHTYÄ) kerran ja me **28.** ___**söimme**___ (SYÖDÄ) eväät järven rannalla. Minä **29.** ___**en päästänyt**___ (PÄÄSTÄÄ, neg.) lapsia uimaan, vaikka he sitä **30.** ___**halusivat**___ (HALUTA).

Harjoitus 2. **Heitä noppaa parin kanssa ja taivuta verbit imperfektissä. Sano positiivinen ja negatiivinen muoto!**

• = minä ⁚ = sinä ∴ = hän ⁞ = me ⁞• = te ⁞⁞ = he

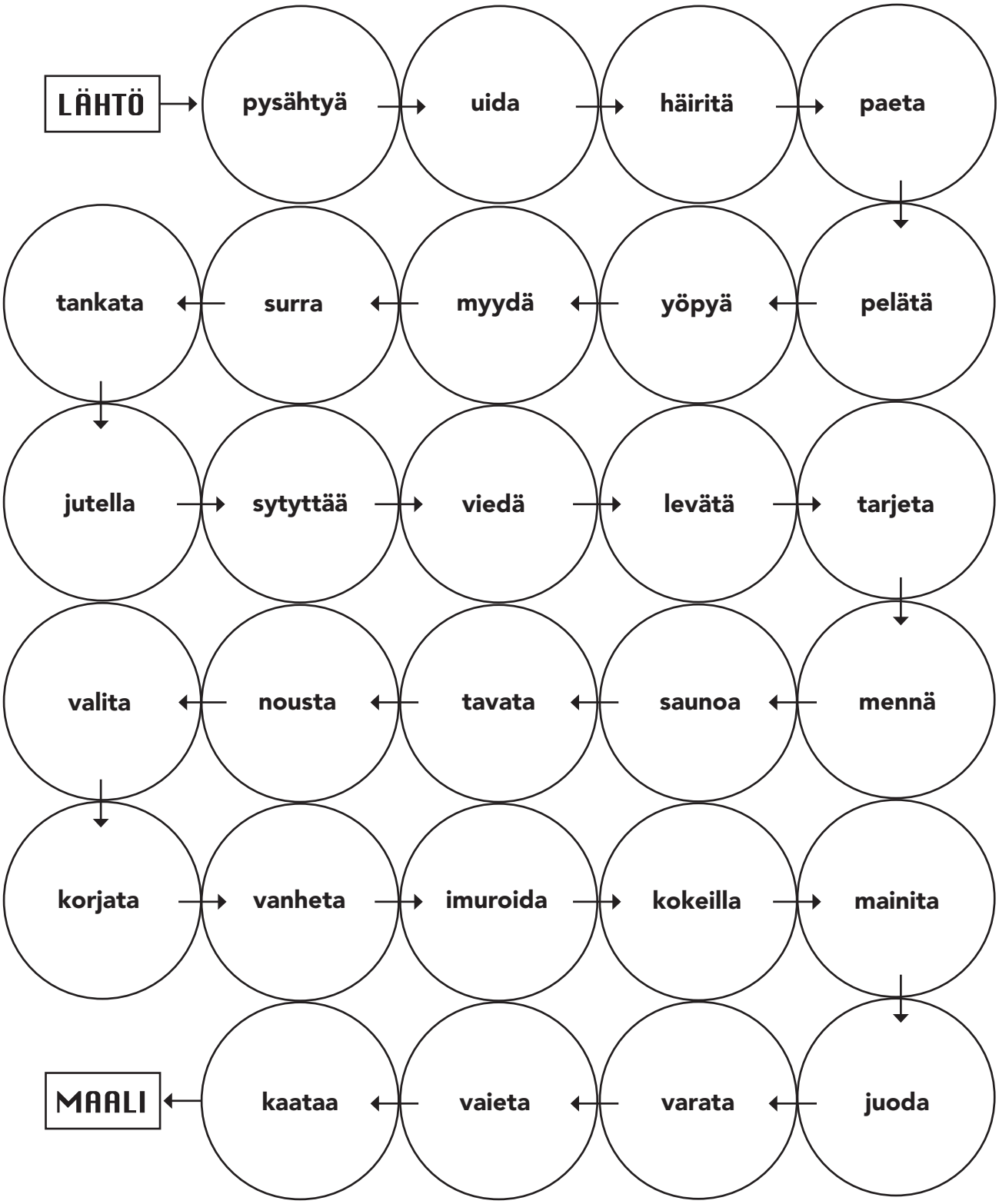

Harjoitus 3. Peli: Kerro kerro...

Muodostetaan kolmen hengen ryhmiä. Kukin opiskelija saa kuusi lappua (myös post it -lappuja voi käyttää!) ja kirjoittaa jokaiselle yhden merkityksellisen tapahtuman elämästään. Tapahtuman ei tarvitse olla kovin ihmeellinen, pääasia, että siitä pystyy kertomaan muille jotakin. Opiskelijat merkitsevät myös lappuihin, minä vuonna kyseinen asia tapahtui. (Kannattaa kehottaa opiskelijoita valitsemaan tapahtumat mahdollisimman pitkältä aikaväliltä – erityisesti jos ryhmässä on hyvin eri-ikäisiä osallistujia.) Kun kaikki ovat kirjoittaneet lauseensa (imperfektissä), laput järjestetään pöydälle aikajärjestykseen niin että ne muodostavat jatkumon, jota aletaan käyttää pelilautana. (Lauseiden oikeellisuuden voi halutessaan tarkistaa joko opettajan johdolla tai koko (pien)ryhmän kesken). Tämän jälkeen opiskelijat etenevät pelilaudalla nopan osoittamalla silmäluvulla. Kyseisen lapun kirjoittaja (jonka ruutuun kulloinkin pysähdytään), kertoo tapahtumasta parin minuutin ajan. Muut opiskelijat voivat esittää lisäkysymyksiä, jotta syntyy pieni keskustelu. Lopetettuaan kertomisen opiskelija kääntää lapun ylösalaisin (tai ottaa sen kokonaan pelilaudalta pois), jolloin kyseiseen kohtaan tulee tyhjä ruutu. Kun seuraava opiskelija jää tyhjään ruutuun, hän ottaa bonuskorttipinosta kortin ja kertoo lapussa olevasta asiasta. Peliä jatketaan kunnes kaikki ovat päässeet pelin loppuun.

Malli:

Vuonna ***1985*** *minun pikkusisko syntyi.*	*Vuonna* ***1992*** *opin ajamaan pyörällä.*

Vuonna _____	Vuonna _____
Vuonna _____	Vuonna _____
Vuonna _____	Vuonna _____
Vuonna _____	Vuonna _____
Vuonna _____	Vuonna _____
Vuonna _____	Vuonna _____

Bonuskortit:

Kerro viime lomasta.	**Kerro eilisillasta.**
Kerro viime viikonlopusta.	**Kerro viime kesästä.**
Kerro tästä aamusta.	**Kerro, miten vietit sinun syntymäpäivää viime vuonna.**
Kerro, mitä teit viime juhannuksena.	**Kerro, mitä teitte kurssilla viime kerralla.**
Kerro, mitä teit viime vappuna.	**Kerro viime viikonlopusta.**

VERBI + MINEN = SUBSTANTIIVI

sauno + **minen** = **saunominen**

he saunovat _____

he uivat → _____

he soittavat _____

Objektista tulee genetiivi:

Minä soitan kitara**a**.

Pedro siivoaa kylpyhuonee**n**.

Ei genetiiviä:

He saunovat möki**llä**.

Isä käy kaupa**ssa**.

Adjektiivi on partitiivissa:

Lukeminen on _____.

Siivoaminen on _____.

Harjoitus 4. **Kirjoita *minen*-muoto.**

diskossa		harrastaa
karaokea		~~kävellä~~
~~puistossa~~		ratsastaa
joogaa		kuunnella
ponilla		hiihtää
ostoksilla		laulaa
metsässä		tanssia
jazzia		käydä

1. *puistossa käveleminen*
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____

Harjoitus 4. Ratkaisu:

1. **puistossa käveleminen**
2. **joogan harrastaminen**
3. **ponilla ratsastaminen**
4. **jazzin kuunteleminen**
5. **metsässä hiihtäminen**
6. **karaoken laulaminen**
7. **diskossa tanssiminen**
8. **ostoksilla käyminen**

Verbi + lta/ltä

kuulostaa Se kuulostaa _____ _____ (HYVÄ IDEA)!

näyttää Helsinki näyttää _____ (KAUNIS), kun sataa lunta.

tuntua Saunominen tuntuu _____ (HYVÄ) kylmänä päivänä.

maistua Kesällä jäätelo maistuu aina _____ (HYVÄ).

haista Vanha ruoka haisee _____ (PAHA).

tuoksua Kun äiti leipoo, keittiössä tuoksuu _____ (IHANA)!

vaikuttaa Tämä ravintola vaikuttaa _____ (KALLIS).

Verbi + sta/stä

pitää Me pidämme _____ _____ (SUOMALAINEN RUOKA).

nauttia Olga nauttii kirpputorilla _____ (KIERTELEMINEN).

olla kiinnostunut Alex ei ole kiinnostunut _____ _____ (VANHA TAVARA).

Verbi + P

rakastaa Minä rakastan _____ (SINÄ).

inhota Hanna inhoaa _____ (TISKAAMINEN).

vihata Minä vihaan aikaisin _____ (HERÄÄMINEN)!

pelätä Meidän lapset pelkäävät _____ (PIMEÄ).

Verbi + lta/ltä

kuulostaa Se kuulostaa ___**hyvältä**___ ___**idealta**___ (HYVÄ IDEA)!

näyttää Helsinki näyttää ___**kauniilta**___ (KAUNIS), kun sataa lunta.

tuntua Saunominen tuntuu ___**hyvältä**___ (HYVÄ) kylmänä päivänä.

maistua Kesällä jäätelo maistuu aina ___**hyvältä**___ (HYVÄ).

haista Vanha ruoka haisee ___**pahalta**___ (PAHA).

tuoksua Kun äiti leipoo, keittiössä tuoksuu ___**ihanalta**___ (IHANA)!

vaikuttaa Tämä ravintola vaikuttaa ___**kalliilta**___ (KALLIS).

Verbi + sta/stä

pitää Me pidämme ___**suomalaisesta**___ ___**ruoasta**___ (SUOMALAINEN RUOKA).

nauttia Olga nauttii kirpputorilla ___**kiertelemisestä**___ (KIERTELEMINEN).

olla kiinnostunut Alex ei ole kiinnostunut ___**vanhasta**___ ___**tavarasta**___ (VANHA TAVARA).

Verbi + P

rakastaa Minä rakastan ___**sinua**___ (SINÄ).

inhota Hanna inhoaa ___**tiskaamista**___ (TISKAAMINEN).

vihata Minä vihaan aikaisin ___**heräämistä**___ (HERÄÄMINEN)!

pelätä Meidän lapset pelkäävät ___**pimeää**___ (PIMEÄ).

Vapaa-aika

Mitä sinä teet vapaa-aikana?

Mitä sinä harrastat?

Pelaan
jalkapallo**a**

Käyn
elokuvi**ssa**

Harrastan
juoksu**a**

Soitan
piano**a**

_____ paljon.
_____ musiikkia.
_____ televisiota.
_____ käsitöitä.
_____ valokuvausta.
_____ kielikurssilla.
_____ kuorossa.

Harjoitus 5. Pantomiimikortit: Harrastukset

Kortit laitetaan pöydän keskelle, josta jokainen vuorotellen nostaa yhden, ja esittää harrastuksen pantomiimina parille tai muille (pien)ryhmäläisille. Muut arvaavat, mistä harrastuksesta on kyse.

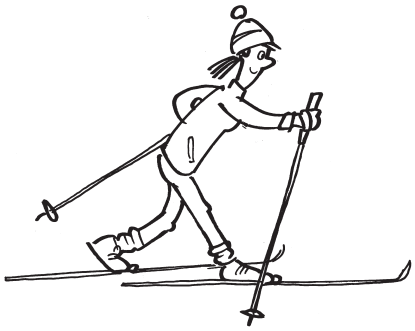

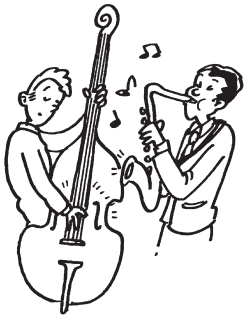

Harjoitus 6. Ryhmätyö: Vierailu Suomessa

Opiskelijat suunnittelevat kolmen hengen ryhmissä viikonlopun vierailuohjelman yhdelle alla olevista ryhmistä, jonka tarkemmat tiedot (esim. vierailijoiden iän tai lukumäärän) he voivat päättää itse. Tarkoitus on suunnitella vieraille mahdollisimman monipuolinen ohjelma oman (nykyisen) kotikaupungin/-seudun kiinnostavista kohteista sekä halutessa suunnitella myös majoitus- ja ruokailupaikat jne. Suunnittelun apuna voi käyttää sivun 142 ohjelmapohjaa.

Jokainen kurssilainen täyttää oman ryhmänsä ohjelman omalle paperilleen. Tämän jälkeen ryhmät sekoitetaan niin, että jokaisessa ryhmässä on kolme erilaista ohjelmaa, jotka esitellään vuorotellen toisille osallistujille omassa pienryhmässä.

Ryhmä eläkeläisiä	**Kaksi liikemiestä USA:sta**
Lapsiperhe: äiti, isä ja kaksi lasta (4 ja 7 vuotta)	**Poikien jalkapallojoukkue Brasiliasta**
Ryhmä opiskelijoita	**Ystäväpariskunta sinun kotimaasta**
Suomi-fani Japanista	**Luontoharrastaja Saksasta**

VIERAILUN OHJELMA

Vieraat: _____

PERJANTAI-ILTA

Saapuminen (milloin, mihin?):

Majoitus (missä?):

Iltaohjelma (missä, mitä?):

LAUANTAI

aamupäivä

iltapäivä

ilta

SUNNUNTAI

aamupäivä

iltapäivä

lähtö

Harjoitus 7.

A. Etsi sanat kappaleesta 4 (s. 121–122). Mitä ne tarkoittavat?

pitkästä aikaa _____

myöhään yöhön _____

puoli kymmeneksi _____

loppupäivän _____

silloin tällöin _____

ajoissa _____

ensi kerralla _____

viikon päästä _____

heti aamulla _____

viimeistään yhdeksältä _____

B. Mikä A-kohdan sana sopii lauseeseen?

1. Jos haluaa saada ajan terveyskeskuksesta samalle päivälle, sinne täytyy soittaa _____*heti aamulla*_____.

2. Elli ja Aino tapasivat viimeksi puoli vuotta sitten. Tänään he tapaavat siis _____.

3. Huomenna on minun miehen 50-vuotispäivät. Olin ensin iltaan asti töissä ja sitten leivoin ja tein ruokaa vielä _____.

4. Seitsemän päivän kuluttua eli _____ lähdemme lomalle Kreikkaan.

5. Mikko ei käy kuntosalilla säännöllisesti. Hän käy siellä siis
   _____.

6. Markku on aina myöhässä. Ennen tärkeää kokousta minun täytyy aina soittaa hänelle ja muistuttaa, että hän tulee _____.

7. Siivosimme koko aamupäivän mökkiä ja haravoimme pihaa, mutta
   _____ aiomme vain rentoutua: istuskelemme pihassa ja käymme saunassa.

8. Bussi lähtee pysäkiltä meidän talon edestä klo 9.06. Minun täytyy lähteä kotoa
   _____, että ehdin bussiin.

9. Jotta ehdin töihin ennen kymmentä, minun täytyy viedä Kaisa päiväkotiin
   _____.

10. Tällä kerralla minulla ei ollut sanakirjaa mukana kurssilla.
    _____ muistan ottaa sen mukaan!

C. Valitse viisi A-kohdan sanaa ja kirjoita niistä omat lauseet.

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____

Harjoitus 7. B. Ratkaisu:

1. Jos haluaa saada ajan terveyskeskuksesta samalle päivälle, sinne täytyy soittaa ____**heti aamulla**____.

2. Elli ja Aino tapasivat viimeksi puoli vuotta sitten. Tänään he tapaavat siis _____**pitkästä aikaa**_____.

3. Huomenna on minun miehen 50-vuotispäivät. Olin ensin iltaan asti töissä ja sitten leivoin ja tein ruokaa vielä _____**myöhään yöhön**_____.

4. Seitsemän päivän kuluttua eli _____**viikon päästä**_____ lähdemme lomalle Kreikkaan.

5. Mikko ei käy kuntosalilla säännöllisesti. Hän käy siellä siis _____**silloin tällöin**_____.

6. Markku on aina myöhässä. Ennen tärkeää kokousta minun täytyy aina soittaa hänelle ja muistuttaa, että hän tulee _____**ajoissa**_____.

7. Siivosimme koko aamupäivän mökkiä ja haravoimme pihaa, mutta _____**loppupäivän**_____ aiomme vain rentoutua: istuskelemme pihassa ja käymme saunassa.

8. Bussi lähtee pysäkiltä meidän talon edestä klo 9.06. Minun täytyy lähteä kotoa __**viimeistään yhdeksältä**__, että ehdin bussiin.

9. Jotta ehdin töihin ennen kymmentä, minun täytyy viedä Kaisa päiväkotiin ____**puoli kymmeneksi**____.

10. Tällä kerralla minulla ei ollut sanakirjaa mukana kurssilla. _____**Ensi kerralla**_____ muistan ottaa sen mukaan!

Harjoitus 8. **Kirjoita dialogi, jossa käytät alla olevia lauseita:**

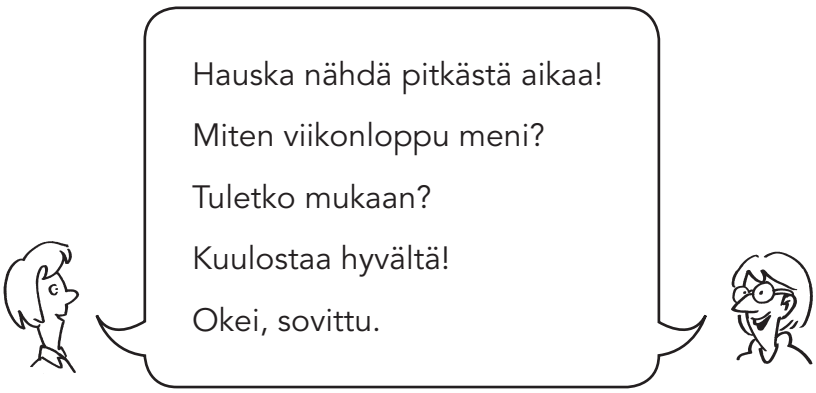

Harjoitus 4. Mitä he tekevät vapaa-aikana? Kuuntele haastattelu ja kirjoita mitä ja milloin.

CD 1/19

1.

H: Hei, saanko häiritä hetken? Teen haastattelua Kaupunki-lehteen.

I: Totta kai!

H: Kertoisitko ensin nimesi ja ikäsi?

I: Nimeni on Ilona Paavola ja olen 36 vuotta vanha.

H: Joo-o. Mitä teet vapaa-aikanasi?

I: Minulla ei ole paljon vapaa-aikaa, sillä minulla on kolme lasta.

H: Ymmärrän.

I: Yritän kuitenkin käydä pari kertaa viikossa jumpassa.

H: Vai niin. Entä ehditkö tavata ystäviäsi?

I: Hyviä ystäviäni tapaan noin kerran kuussa. Silloin menemme yleensä kahville.

H: Kiitoksia! Hei!

I: Heippa!

CD 1/20

2.

H: Kaupunki-lehdestä, hei. Minulla olisi pari kysymystä.

K: Okei, jos niissä ei mene kauan.

H: Ei mene. Kuka ja minkä ikäinen olet?

K: Olen Katja Kujala, 23 vuotta.

H: No entä mitä harrastat?

K: No, urheilen paljon. Käyn joogassa keskiviikkoisin ja sunnuntaisin. Harrastan myös tanssia. Käyn tanssimassa salsaa tiistaisin.

H: Ahaa, sinä urheilet niin paljon.

K: No joo, mutta laulan kyllä myös kuorossa. Meillä on harjoitukset aina torstaisin.

H: Okei, kiitos vastauksista!

K: Ole hyvä!

CD 1/21

3.

H: Terve, teen haastattelua Kaupunki-lehteen. Voinko kysyä sinulta pari kysymystä.

L: Jooo.

H: Kerrotko ensin nimesi ja ikäsi?

L: Olen Leevi Kauranen ja olen 17 vuotta.

H: Mitä harrastat?

L: En mitään.

H: Et mitään?

L: Noo, käyn ehkä kerran vuodessa kuntosalilla ja joskus pyöräilen kouluun.

H: No, kyllähän sinä sitten jotakin teet.

L: No joo. Ja yleensä iltaisin kuuntelen musiikkia kotona ja olen internetissä.

H: Kiitos vastauksista!

L: Joo, kiitti, mooi.

CD 1/22

4.

H: Päivää, olen Kaupunki-lehdestä. Saanko kysyä teiltä pari kysymystä. Teen haastattelua suomalaisten harrastuksista.

M: Olkaa hyvä vaan.

H: Kiitos. Ensinnäkin, mikä teidän nimenne on ja kuinka vanha olette?

M: Nimeni on Juhani Merikanto ja olen 68-vuotias.

H: Kiitos. Entä mitä teette vapaa-aikananne?

M: En ole enää töissä vaan olen eläkkeellä, joten minulla on paljon vapaa-aikaa. Ennen pelasin joka viikko tennistä, mutta en enää. Nykyään käyn kaksi kertaa viikossa uimassa. Harrastan myös valokuvausta, etenkin kesäisin, kun on hyvä valo.

H: Kiitoksia vastauksista! Hyvää päivän jatkoa!

M: Kiitos samoin!

Ratkaisu:

1. Ilona Paavola

- 36
- käy jumpassa, pari kertaa viikossa
- tapaa ystäviä, noin kerran kuussa

2. Katja Kujala

- 23
- käy joogassa, keskiviikkoisin ja sunnuntaisin
- tanssii salsaa, tiistaisin
- laulaa kuorossa, torstaisin

3. Leevi Kauranen

- 17
- käy kuntosalilla, kerran vuodessa
- pyöräilee, joskus
- kuuntelee musiikkia, iltaisin
- on internetissä, iltaisin

4. Juhani Merikanto

- 68
- käy uimassa, kaksi kertaa viikossa
- harrastaa valokuvausta, kesäisin

Harjoitus 6. Kuuntele ja vastaa kysymyksiin.

CD 1/23

Saara: Hei Annika, pitkästä aikaa! Mitä kuuluu?

Annika: Kiitos, ihan hyvää. Olen juuri menossa lentokentälle italialaista ystävääni vastaan.

Saara: Ai jaa, tuleeko hän lomalle?

Annika: Joo ja ei. Oikeastaan Francesca on täällä työmatkalla keskiviikosta perjantaihin, mutta sen jälkeen hän jää vielä viikonlopuksi lomalle minun luo.

Saara: Tuleeko hän ensimmäistä kertaa Suomeen?

Annika: Tulee, joo. Viikonloppu on kyllä lyhyt aika, mutta ajattelin näyttää hänelle vähän Helsinkiä ja jos vain ehdimme, käymme ehkä myös meidän mökillä Tampereen lähellä.

Saara: No mökillä teidän täytyy sitten tehdä kaikki perinteiset suomalaiset jutut: ainakin grillata makkaraa ja käydä metsässä kävelemässä – ja illalla vielä saunoa ja uida.

Annika: No huh huh, se olisi todellinen Suomi-viikonloppu!

Saara: Älä nyt, on varmasti aika eksoottista kävellä syksyisessä metsässä ja käydä puusaunassa, jossa ei ole sähköä ja vesikin täytyy kantaa järvestä.

Annika: No, onhan se tietysti eksoottista, varsinkin kun Francesca on niin tyypillinen kaupunkilainen. Hän on aina asunut Roomassa.

Saara: Entä mitä ajattelitte tehdä täällä Helsingissä?

Annika: Suunnittelin, että teemme Helsinki-kiertoajelun pyörällä, koska Francesca pitää urheilusta. Lisäksi minusta turistien bussikiertoajelut ovat ihan kamalia. Francesca on myös kiinnostunut arkkitehtuurista, joten näytän hänelle joitakin rakennuksia ja käymme ehkä Designmuseossa.

Saara: Ja illalla menette syömään pizzaa, vai?

Annika: No ei, ajattelin kyllä jotakin suomalaista ravintolaa tai sitten istumme iltaa kotona minun ystävien kanssa. – Mutta unohdin ihan, että minun täytyy viedä hänet myös baariin! Francesca nimittäin rakastaa karaokea. Hän laulaa tosi hyvin.

Saara: Hän voi sitten laulaa suomihittejä koko illan!

Annika: No ei sentään. Francesca osaa sanoa suomeksi vain ”Terve terve”!

Ratkaisu:

1. **Koska hänen ystävä tulee Suomeen.**
2. **Hän on Suomessa keskiviikosta perjantaihin.**
3. **Eivät. He käyvät ehkä myös Tampereella.**
4. **Heidän täytyy grillata makkaraa, käydä metsässä kävelemässä ja saunoa ja uida.**
5. **Koska hän on kaupunkilainen: hän on aina asunut Roomassa.**
6. **Koska Francesca pitää urheilusta ja arkkitehtuurista.**
7. **Koska Francesca rakastaa karaokea.**
8. **Ei, hän osaa sanoa vain "Terve terve".**

Harjoitus 18. **Kuuntele Lean ja Teemun puhelinvastaajaviestit. Kirjoita kalenteriin, mitä he tekevät eri päivinä ja milloin heille sopii tapaaminen.**

CD 1/24

Hei! Soitit Lea Mäkisen puhelinvastaajaan. Jätä viesti, niin soitan sinulle takaisin. Kiitos!

Moi, tässä on Teemu. Sitä soittelen vaan, että milloin voidaan tavata ja katsoa ne kesäloman valokuvat yhdessä? Käykö teille perjantai- tai lauantai-ilta tällä viikolla? Tulisitteko meille koko perhe istumaan iltaa? Meillä on se uusi iso tv, josta olisi hyvä katsoa kuvat. Soittele kun ehdit! Moikka!

- - - - - - -

Hei. Tämä on Teemu Kivelän vastaaja. En pääse juuri nyt puhelimeen, mutta jätä viesti, niin palaan asiaan mahdollisimman pian.

Moi Teemu, Lea täällä. Nyt minä en saa sinua kiinni. Hyvä idea se valokuvankatseluilta. Mutta nuo päivät eivät oikein sovi. Meillä on perjantaina aina lasten uinti ja sen jälkeen he ovat liian väsyneitä. Lauantai-iltana olemme menossa naapuriin saunomaan ja iltaa istumaan, eli sekään ei käy. Mutta sopiiko teille sunnuntaina aamupäivällä? Tai sitten jo torstaina. Silloin meillä ei ole illalla mitään. Palataan, moi moi.

- - - - - - -

Hei! Soitit Lea Mäkisen puhelinvastaajaan. Jätä viesti, niin soitan sinulle takaisin. Kiitos!

No just, taas vastaaja! Sinä et sitten ole koskaan puhelimen ääressä! Teemu täällä soittelee. Ei meille käy sunnuntaiaamu, koska silloin on poikien jääkiekkoharjoitukset. Käykö teille sunnuntai-ilta? Tai sitten keskiviikkoilta? Minulla ja Katrilla on torstaina tennisvuoro, niin että se ei oikein onnistu. Soittele! Moi!

- - - - - - -

Hei. Tämä on Teemu Kivelän vastaaja. En pääse juuri nyt puhelimeen, mutta jätä viesti, niin palaan asiaan mahdollisimman pian.

Moi, Lea täällä taas. Tämä alkaa olla jo vitsi, että koko ajan puhumme vastaajiin. Minusta on kivempi tavata viikonloppuna, joten sovitaan se sunnuntai-ilta sitten. Sopiiko teille joskus viiden aikaan? Soitellaan vielä ja sovitaan, mitä ruokaa me voimme tuoda. Moikka!

Ratkaisu:

Lean kalenteri:
- **keskiviikkoilta:** –
- **torstai-ilta:** –
- **perjantai-ilta:** lasten uinti
- **lauantai-ilta:** naapuriin saunomaan
- **sunnuntaiaamu:** –
- **sunnuntai-ilta:** tapaaminen Teemun kanssa

Teemun kalenteri:
- **keskiviikkoilta:** –
- **torstai-ilta:** tennisvuoro
- **perjantai-ilta:** –
- **lauantai-ilta:** –
- **sunnuntaiaamu:** poikien jääkiekkoharjoitukset
- **sunnuntai-ilta:** tapaaminen Lean kanssa

5 Varkaus Puistotiellä

Kappaleen sisältö 154

Kalvot ja lisäharjoitukset 155

Perfekti 155

Perfekti vai imperfekti? 159

Sanatyypit *ut/yt, nut/nyt* 164

Pronominit *joku, jokin, ei kukaan, ei mikään* 165

Milloin? 167

Asiointi 169

Sanasto 175

Kuunteluharjoitusten tekstit ja ratkaisut 176

Varkaus Puistotiellä

Kappaleen aiheena on Pedron ja Mäkelän perheen kotitalon kellarissa sattunut varkaus.

Teksti on kirjoitettu siten, että alkuosan kaksi ensimmäistä kappaletta kuvailevat olemassa olevaa tilannetta nykyhetkessä. Aikamuotona on preesens. Tämän jälkeen Pedro ja Lauri keskustelevat siitä, mitä kellarissa on tapahtunut, ja edeltäviä tapahtumia kuvaillaan. Aikamuodoksi vaihtuu perfekti.

Tekstiä käsitellessä on hyvä nostaa esiin preesensin ja perfektin yhteys toisiinsa. Lisäksi perfektin käyttö tilanteessa, jossa nykyhetkessä näkyy jälkiä menneestä tapahtumasta (murtojäljet kellarissa), on helppo esitellä tekstin avulla.

Kielioppi:

- perfekti
- imperfektin ja perfektin käyttö
- sanatyypit *ut/yt* ja *nut/nyt*
- verbi + *maan/mään*
- pronominit *joku, jokin, ei kukaan, ei mikään*

Sanasto:

- asiointi virastoissa
- ajan ilmauksia

PERFEKTI

			syödä
olen **olet** **on**	+	**nut/nyt**	_____ _____ _____
olemme **olette** **ovat**	+	**neet**	_____ _____ _____

NEGATIIVINEN PERFEKTI

				syödä
en **et** **ei**	**ole**	+	**nut/nyt**	_____ _____ _____
emme **ette** **eivät**	**ole**	+	**neet**	_____ _____ _____

Harjoitus 1. Keksi syy, miksi. Kirjoita lause perfektissä.

1. Karoliina ei ole kuullut lento-onnettomuudesta, joka tapahtui eilen, koska…

...hän ei ole katsonut uutisia.

2. Ville odottaa pihalla, että muu perhe tulee kotiin. Hän ei pääse sisään, koska…

3. Elias on todella väsynyt, koska…

4. Kallen ja Villen asunto on sotkuinen, koska…

5. Kello on vasta 11 ja Jaakolla on kova nälkä, koska…

6. Mirellan puhelin ei toimi, koska…

7. Jokisten jääkaappi on melkein tyhjä, koska…

8. Kello on 19. Työpaikalla ei ole enää ketään, koska…

Harjoitus 2. **Kirjoita *jo*-lause perfektissä.**

1. Soitatko sinä Jussille?

Olen jo soittanut hänelle.

2. Siivoatko keittiön tänään illalla?

_____

3. Syöttekö meidän kanssa lounasta?

_____

4. Täytyykö sinun ostaa junalippu?

_____

5. Voitko viedä roskat?

_____

6. Tapaatteko te kiinalaiset vieraat iltapäivällä?

_____

Harjoitus 3. **Kirjoita negatiivinen perfekti.**

1. Suomalaiset *eivät ole voittaneet* (VOITTAA) Eurovision laulukilpailussa montaa kertaa.
2. _____ sinä _____ (VASTATA) sähköpostiin vielä?
3. Kaikki lumi _____ (SULAA) vieläkään, vaikka on jo huhtikuun loppu!
4. Marian äiti ja isä _____ (TAVATA) hänen poikaystävää vielä.
5. Me _____ (SYÖDÄ) vielä, koska odotamme, että vieraat saapuvat.
6. Carlos _____ (KÄYDÄ) saunassa, vaikka hän on asunut Suomessa jo 8 kuukautta.

Harjoitus 2. Ratkaisu:

1. Olen jo soittanut hänelle.

2. Olen jo siivonnut sen.

3. Emme, koska olemme jo syöneet lounasta.

4. Ei tarvitse. Olen jo ostanut lipun.

5. Olen jo vienyt ne.

6. Olemme jo tavanneet heidät.

Harjoitus 3. Ratkaisu:

1. Suomalaiset ___**eivät ole voittaneet**___ (VOITTAA) Eurovision laulukilpailussa montaa kertaa.
2. ___**Etkö**___ sinä ___**ole vastannut**___ (VASTATA) sähköpostiin vielä?
3. Kaikki lumi ___**ei ole sulanut**___ (SULAA) vieläkään, vaikka on jo huhtikuun loppu!
4. Marian äiti ja isä ___**eivät ole tavanneet**___ (TAVATA) hänen poikaystävää vielä.
5. Me ___**emme ole syöneet**___ (SYÖDÄ) vielä, koska odotamme, että vieraat saapuvat.
6. Carlos ___**ei ole käynyt**___ (KÄYDÄ) saunassa, vaikka hän on asunut Suomessa jo 8 kuukautta.

Katso lauseita ja kirjoita, miksi niissä on imperfekti tai perfekti.

IMPERFEKTI (asuin)

Asuin Saksassa 1997–1999.

Liisa osti eilen auton.

PERFEKTI (olen asunut)

Olen asunut Suomessa jo 4 vuotta.

Liisa on ostanut auton.

En ole vielä syönyt lounasta.

Maa on valkoinen. On satanut lunta.

Olen nähnyt Eiffel-tornin.

Kun olemme syöneet, tiskaamme astiat.

Muista myös nämä sanat + perfekti!

jo
joskus
silloin tällöin
usein
aina
koko ikäni
ei vielä
ei koskaan

Kirjan harjoitus 15. **Harjoitus voidaan tehdä kirjallisena, jolloin opiskelijoille voidaan jakaa tämä verbilaatikko. Vastaukset voi tarkistaa kuuntelemalla CD 2:n raidat 3–5.**

käydä	asua	tehdä	käydä	~~ajaa~~	asua	olla
	asua	olla	saada	asua	mennä	

Harjoitus 4. Kirjoita verbit. Imperfekti vai perfekti?

1. Kun olin lapsi, minä _____*pelkäsin*_____ (PELÄTÄ) pimeää.
2. Emmi ja Jokke _____ (TEHDÄ) matkan New Yorkiin viime syksynä.
3. Vuosina 1999–2002 minä _____ (ASUA) Espanjassa.
4. Kati _____ (ASUA) Espanjassa jo hyvin kauan.
5. Kuinka kauan sinä _____ (HARRASTAA) tanssia?
6. Kuulitko, että Lehtiset _____ (MUUTTAA) meidän naapuritaloon?
7. Lehtiset _____ (LÖYTÄÄ) uuden asunnon viime kuussa.
8. Viime kesänä me _____ (MATKUSTAA, neg.) ulkomaille, vaan olimme koko ajan mökillä.
9. Lapset _____ (NÄHDÄ, neg.) meidän uutta autoa vielä.
10. Tänään me _____ (SYÖDÄ) lounasta jo kello 11.30.
11. _____ (PITÄÄ) sinä kahvista, kun olit pieni?
12. Milloin sinä _____ (SYNTYÄ)?
13. Missä Beethoven _____ (SYNTYÄ)?
14. Minä _____ (KÄYDÄ, neg.) Pariisissa koskaan.
15. Nämä opiskelijat _____ (OPISKELLA) italiaa kaksi vuotta.

Harjoitus 4. Ratkaisu:

1. Kun olin lapsi, minä ___**pelkäsin**___ (PELÄTÄ) pimeää.
2. Emmi ja Jokke ___**tekivät**___ (TEHDÄ) matkan New Yorkiin viime syksynä.
3. Vuosina 1999–2002 minä ___**asuin**___ (ASUA) Espanjassa.
4. Kati ___**on asunut**___ (ASUA) Espanjassa jo hyvin kauan.
5. Kuinka kauan sinä ___**olet harrastanut**___ (HARRASTAA) tanssia?
6. Kuulitko, että Lehtiset ___**ovat muuttaneet**___ (MUUTTAA) meidän naapuritaloon?
7. Lehtiset ___**löysivät**___ (LÖYTÄÄ) uuden asunnon viime kuussa.
8. Viime kesänä me ___**emme matkustaneet**___ (MATKUSTAA, neg.) ulkomaille, vaan olimme koko ajan mökillä.
9. Lapset ___**eivät ole nähneet**___ (NÄHDÄ, neg.) meidän uutta autoa vielä.
10. Tänään me ___**söimme**___ (SYÖDÄ) lounasta jo kello 11.30.
11. ___**Piditkö**___ (PITÄÄ) sinä kahvista, kun olit pieni?
12. Milloin sinä ___**olet syntynyt**___ (SYNTYÄ)?
13. Missä Beethoven ___**syntyi**___ (SYNTYÄ)?
14. Minä ___**en ole käynyt**___ (KÄYDÄ, neg.) Pariisissa koskaan.
15. Nämä opiskelijat ___**ovat opiskelleet**___ (OPISKELLA) italiaa kaksi vuotta.

Harjoitus 5. BINGO

Kaikki opiskelijat saavat oman bingopelialustan. Sitten he kiertävät luokkaa ja kysyvät kurssikavereilta kysymyksiä, esim. "Oletko asunut Suomessa yli viisi vuotta?" Tarkoitus on löytää jokaiseen ruutuun kurssikaveri, johon ruudun teksti pätee. Samaa nimeä ei saa kirjoittaa kahta kertaa. Tavoitteena on saada viisi ruutua vaakariviin (→) tai pystyriviin (↓) tai vinoon (↗) mahdollisimman nopeasti, jolloin saa huutaa "BINGO!" Nopeimmin bingon saanut voittaa. Keskimmäinen ruutu on jo valmiina.

On asunut Suomessa yli viisi vuotta.	Ei ole käynyt hammaslääkärissä tänä vuonna.	On joskus hiihtänyt.	Hänellä on ollut flunssa tässä kuussa.	On joskus laulanut karaokea.
Ei ole koskaan käynyt saunassa.	On opiskellut ainakin kolmea vierasta kieltä.	Ei asunut Suomessa viime vuonna.	Matkusti viime kesänä ulkomaille.	Ei ole koskaan ajanut autoa.
On käynyt Tukholmassa.	On käynyt kurssin opettajan kanssa kahvilla tai syömässä.		Katsoi televisiota eilen.	Ei ole koskaan maistanut salmiakkia.
Tapasi joulupukin viime jouluaattona.	On joskus matkustanut metrolla.	On joskus voittanut lotossa.	Heräsi tänä aamuna ennen kello seitsemää.	Ei syönyt aamiaista tänään.
On juonut yli kolme kuppia kahvia tänään.	Ei ole syönyt suklaata tässä kuussa.	Ei ole koskaan polttanut tupakkaa.	On juossut maratonin.	Kävi viime viikonloppuna saunassa.

	ut / yt	**nut / nyt**
N	lyhyt	väsynyt
P	_____	_____
V	_____	_____
G	_____	_____
ILL	_____	_____
INE	_____	_____
ELA	_____	_____
ALL	_____	_____
ADE	_____	_____
ABL	_____	_____
MON	_____	_____

Muita ut/yt-sanoja: kevyt, ohut, olut

Muita nut/nyt-sanoja: epäonnistunut, kadonnut, kiinnostunut, kulunut, kyllästynyt, loukkaantunut, onnistunut, saastunut…

HUOM! myös: kuollut

Harjoitus 6. **Kirjoita *joku, jokin, ei kukaan* tai *ei mikään*.**

Aki: Hei, voiko **1.** ___*joku*___ auttaa minua? En osaa käyttää tätä tietokoneohjelmaa.

Anu: Minä voin yrittää auttaa. Onko sinulla **2.** _____ selvä kysymys?

Aki: No ei oikeastaan. En ole koskaan käyttänyt **3.** _____ kuvankäsittelyohjelmaa, ja siksi en osaa käyttää tätäkään.

Anu: Ahaa. Minä olen joskus käyttänyt **4.** _____ kuvankäsittelyohjelmaa, mutta se ei ollut tämä sama.

Aki: Voi harmi. Voitko sinä kuitenkin yrittää auttaa, koska täällä ei ole **5.** _____ muutakaan, jolta voisin kysyä?

Anu: Okei, yritän neuvoa sinulle **6.** _____. Aloitetaan **7.** _____ helposta asiasta. Onko sinulla **8.** _____ ehdotus, josta voisimme aloittaa?

Aki: Ei oikein ole. En osaa edes kysyä **9.** _____, kun kaikki tuntuu niin vaikealta.

Anu: No, katsotaan mitä voimme tehdä.

Aki: Okei. Kiitos paljon. Olen tosi onnellinen, että saan apua **10.** _____.

Harjoitus 6. Ratkaisu:

Aki: Hei, voiko **1.** __**joku**__ auttaa minua? En osaa käyttää tätä tietokoneohjelmaa.

Anu: Minä voin yrittää auttaa. Onko sinulla **2.** __**jokin**__ selvä kysymys?

Aki: No ei oikeastaan. En ole koskaan käyttänyt **3.** __**mitään**__ kuvankäsittelyohjelmaa, ja siksi en osaa käyttää tätäkään.

Anu: Ahaa. Minä olen joskus käyttänyt **4.** __**jotakin**__ kuvankäsittelyohjelmaa, mutta se ei ollut tämä sama.

Aki: Voi harmi. Voitko sinä kuitenkin yrittää auttaa, koska täällä ei ole **5.** __**ketään**__ muutakaan, jolta voisin kysyä?

Anu: Okei, yritän neuvoa sinulle **6.** __**jotakin**__. Aloitetaan **7.** __**jostakin**__ helposta asiasta. Onko sinulla **8.** __**jokin**__ ehdotus, josta voisimme aloittaa?

Aki: Ei oikein ole. En osaa edes kysyä **9.** __**mitään**__, kun kaikki tuntuu niin vaikealta.

Anu: No, katsotaan mitä voimme tehdä.

Aki: Okei. Kiitos paljon. Olen tosi onnellinen, että saan apua **10.** __**joltakulta**__.

Harjoitus 7. **Valitse oikeat sanat.**

samaan aikaan	harvoin	eri aikaan	ei koskaan	joskus
usein	ennen kuin	heti	välillä	

1. Kun koulu alkaa joka päivä kahdeksalta, se alkaa aina _____*samaan aikaan*_____.
2. Mikko käy urheilemassa viisi kertaa viikossa. Hän urheilee _____.
3. Ilona tekee ruokaa kotona ja ottaa lounaan mukaan työpaikalle.

   Hän syö _____ työpaikkaruokalassa.
4. Kun kesällä on helle, jäätelö täytyy syödä _____, että se ei ehdi

   sulaa.
5. Emil on allerginen kalalle. Hän _____ syö kalaa.
6. Jos kurssi kestää neljä tuntia, me pidämme _____ tauon.
7. Pedro ja Hanna siivosivat asunnon, kävivät kaupassa ja tekivät ruokaa

   _____ vieraat tulivat.
8. Tavallisesti Suomessa on paljon lunta talvella, mutta _____ voi olla

   sellainenkin talvi, että lunta sataa vain pari kertaa.
9. Iidan balettiharjoitukset ovat _____ eri päivinä: maanantaina

   klo 16, keskiviikkona ja perjantaina kello 18 ja sunnuntaina kello 11.

Harjoitus 7. Ratkaisu:

1. Kun koulu alkaa joka päivä kahdeksalta, se alkaa aina __**samaan aikaan**__.
2. Mikko käy urheilemassa viisi kertaa viikossa. Hän urheilee __**usein**__.
3. Ilona tekee ruokaa kotona ja ottaa lounaan mukaan työpaikalle.

   Hän syö __**harvoin**__ työpaikkaruokalassa.
4. Kun kesällä on helle, jäätelö täytyy syödä __**heti**__, että se ei ehdi sulaa.
5. Emil on allerginen kalalle. Hän __**ei koskaan**__ syö kalaa.
6. Jos kurssi kestää neljä tuntia, me pidämme __**välillä**__ tauon.
7. Pedro ja Hanna siivosivat asunnon, kävivät kaupassa ja tekivät ruokaa

   __**ennen kuin**__ vieraat tulivat.
8. Tavallisesti Suomessa on paljon lunta talvella, mutta __**joskus**__ voi

   olla sellainenkin talvi, että lunta sataa vain pari kertaa.
9. Iidan balettiharjoitukset ovat __**eri aikaan**__ eri päivinä: maanantaina

   klo 16, keskiviikkona ja perjantaina kello 18 ja sunnuntaina kello 11.

Harjoitus 9. Asiointisanat (kirjan s. 152). Yhdistä sana ja selitys.

Peliä voi pelata esimerkiksi näillä tavoin:

a) Opiskelijat yhdistävät sana- ja selityskortit yhteistyönä.

b) Kumpikin pari saa puolet sanakorteista ja puolet selityskorteista. Kumpikin lukee vuorotellen yhden selityksen, jolloin toisen on löydettävä siihen sopiva sana omien korttiensa joukosta.

c) Opiskelijoille voidaan myös jakaa vain sanakortit, jolloin heidän tulee itse keksiä selitykset. Tämä sopii edistyneemmälle ryhmälle.

passi	**vuoronumero**	**lomake**	**neuvonta**
muuttoilmoitus	**poliisiasema**	**henkilökortti**	**oleskelulupa**
kuitti	**hakemus**	**verotoimisto**	**lasku**
korvaus	**Kela-kortti**	**todistus**	**vakuutusyhtiö**

maistraatti	työlupa	virkailija	ajokortti
terveyskeskus	Mitä korttia tarvitset, kun menet terveyskeskukseen?	Kun käy autokoulun, saa kortin. Minkä kortin?	Jos ulkomaalainen haluaa asua Suomessa, hän tarvitsee tämän luvan.
Jos ulkomaalainen haluaa olla töissä Suomessa, hän tarvitsee tämän luvan.	Kun haluaa matkustaa ulkomaille, tarvitsee yleensä tämän.	Tässä kortissa on henkilön valokuva ja allekirjoitus ja siinä kerrotaan, kuka hän on.	Jos haluaa tehdä rikosilmoituksen, täytyy mennä sinne. Mihin?
Lääkärit ovat töissä siellä.	Kun muuttaa uuteen osoitteeseen, täytyy tehdä muuttoilmoitus. Missä se tehdään?	Kun tekee töitä ja saa palkkaa, palkasta maksetaan veroa. Missä toimistossa hoidetaan veroasiat?	Jos olet lähdössä matkalle ja tarvitset matkavakuutuksen, mistä voit hakea sitä?

Esimerkiksi kun käytät sinun puhelinta, saat joka kuukausi postissa tämän paperin. Paperissa lukee, kuinka paljon sinun täytyy maksaa.	Kun olet maksanut ostokset kassalla, saat myyjältä tämän pikku paperin.	Esimerkiksi Kelassa on paljon papereita, joihin asiakkaat kirjoittavat tiedot ja allekirjoituksen. Mitä nämä paperit ovat?	Kun koulu tai kurssi loppuu, opiskelijat saavat tämän paperin. Siinä lukee, kuinka hyvin opiskelu on mennyt.
Jos matkalla esimerkiksi kamera menee rikki ja sinulla on matkavakuutus, vakuutusyhtiö maksaa uuden kameran hinnan. Mikä tämä raha on?	Jos haluaa hakea työpaikkaa, täytyy kirjoittaa tämä paperi ja lähettää se työpaikkaan.	Monessa toimistossa täytyy odottaa vuoroa. Asiakkaat ottavat pienestä koneesta pienen paperin, kun tulevat sisään. Mitä paperissa lukee?	Esimerkiksi isoissa kauppakeskuksissa ja lentoasemilla on paikka, josta voi kysyä neuvoa.
Hän on töissä viraston tai toimiston asiakaspalvelussa.	Kun muuttaa uuteen kotiin, täytyy ilmoittaa uusi osoite maistraattiin. Mikä paperi täytyy kirjoittaa?		

Harjoitus 10. **Asiointisanat (kirjan s. 152). Tämä on sama harjoitus kuin 9, joka voidaan toteuttaa myös yksin tehtävänä kirjallisena tehtävänä.**

Yhdistä sana ja selitys.

korvaus	kuitti	muuttoilmoitus
oleskelulupa	passi	terveyskeskus
vuoronumero	neuvonta	~~Kela-kortti~~
ajokortti	virkailija	poliisiasema
hakemus	maistraatti	työlupa
lomake	verotoimisto	henkilökortti
vakuutusyhtiö	todistus	lasku

1. Mitä korttia tarvitset, kun menet terveyskeskukseen? *Kela-kortti*
2. Kun käy autokoulun, saa kortin. Minkä kortin? _____
3. Jos ulkomaalainen haluaa asua Suomessa, hän tarvitsee tämän luvan. _____
4. Jos ulkomaalainen haluaa olla töissä Suomessa, hän tarvitsee tämän luvan. _____
5. Kun haluaa matkustaa ulkomaille, tarvitsee yleensä tämän. _____
6. Tässä kortissa on henkilön valokuva ja allekirjoitus ja siinä kerrotaan, kuka hän on. _____
7. Jos haluaa tehdä rikosilmoituksen, täytyy mennä sinne. Mihin? _____
8. Lääkärit ovat töissä siellä. _____
9. Kun muuttaa uuteen osoitteeseen, täytyy tehdä muuttoilmoitus. Missä se tehdään? _____

→

10. Kun tekee töitä ja saa palkkaa, palkasta maksetaan veroa. Missä toimistossa hoidetaan veroasiat? _____

11. Jos olet lähdössä matkalle ja tarvitset matkavakuutuksen, mistä firmasta voit hakea sitä? _____

12. Esimerkiksi kun käytät sinun puhelinta, saat joka kuukausi postissa tämän paperin. Paperissa lukee, kuinka paljon sinun täytyy maksaa. _____

13. Kun olet maksanut ostokset kassalla, saat myyjältä tämän pikku paperin. _____

14. Esimerkiksi Kelassa on paljon papereita, joihin asiakkaat kirjoittavat tiedot ja allekirjoituksen. Mitä nämä paperit ovat? _____

15. Kun koulu tai kurssi loppuu, opiskelijat saavat tämän paperin. Siinä lukee, kuinka hyvin opiskelu on mennyt. _____

16. Jos matkalla esimerkiksi kamera menee rikki ja sinulla on matkavakuutus, vakuutusyhtiö maksaa uuden kameran hinnan. Mikä tämä raha on? _____

17. Jos haluaa hakea työpaikkaa, täytyy kirjoittaa tämä paperi ja lähettää se työpaikkaan. _____

18. Monessa toimistossa täytyy odottaa vuoroa. Asiakkaat ottavat pienestä koneesta pienen paperin, kun tulevat sisään. Mitä paperissa lukee? _____

19. Esimerkiksi isoissa kauppakeskuksissa ja lentoasemilla on paikka, josta voi kysyä neuvoa. _____

20. Hän on töissä viraston tai toimiston asiakaspalvelussa. _____

21. Kun muuttaa uuteen kotiin, täytyy ilmoittaa uusi osoite maistraattiin. Mikä paperi täytyy kirjoittaa? _____

Harjoitus 8. **Kirjoita verbit.**

jäädä	ilmoittaa	neuvoa	pyytää	kestää	roikkua	huomata

Kun Eerika tuli kotiin iltapäivällä, hän **1.** ___*huomasi*___, että hän oli unohtanut avaimen aamulla kotiin. Avain oli jäänyt eteisen kaappiin. Siellä se **2.** _____ pienessä naulakossa, jossa kaikki perheen avaimet aina olivat. Onneksi Eerikalla oli mukana puhelin. Eerika soitti äidille ja **3.** _____ hänelle, että hän oli unohtanut avaimen kotiin. Äiti **4.** _____ Eerikaa odottamaan rappukäytävässä, että hänen sisko Iiris tulee kotiin. Eerika halusi tietää, kuinka kauan se **5.** _____. Sitä äiti ei tiennyt, ja siksi äiti **6.** _____ Eerikaa soittamaan Iirikselle. Iiris kertoi, että hän tulee puolen tunnin kuluttua. Niin Eerika **7.** _____ odottamaan rappukäytävään.

Harjoitus 8. Ratkaisu:

Kun Eerika tuli kotiin iltapäivällä, hän **1.** ___**huomasi**___, että hän oli unohtanut avaimen aamulla kotiin. Avain oli jäänyt eteisen kaappiin. Siellä se **2.** ___**roikkui**___ pienessä naulakossa, jossa kaikki perheen avaimet aina olivat. Onneksi Eerikalla oli mukana puhelin. Eerika soitti äidille ja **3.** ___**ilmoitti**___ hänelle, että hän oli unohtanut avaimen kotiin. Äiti **4.** ___**neuvoi/pyysi**___ Eerikaa odottamaan rappukäytävässä, että hänen sisko Iiris tulee kotiin. Eerika halusi tietää, kuinka kauan se **5.** ___**kestää**___. Sitä äiti ei tiennyt, ja siksi äiti **6.** ___**neuvoi/pyysi**___ Eerikaa soittamaan Iirikselle. Iiris kertoi, että hän tulee puolen tunnin kuluttua. Niin Eerika **7.** ___**jäi**___ odottamaan rappukäytävään.

Harjoitus 15. **Kuuntele ja kirjoita sanat. Keskustele sitten parin kanssa, miksi lauseissa on perfekti tai imperfekti.**

CD 2/2

A.

Anita: Arvaa mitä, minä ajoin eilen autoa!

Kari: Mitäh? Autoa? Minä luulin, että sinulla ei ole ajokorttia!

Anita: Ei minulla olekaan...vielä. Olen nyt autokoulussa. Oletko sinä käynyt autokoulun?

Kari: Olen minä. Kävin sen, kun olin 18 vuotta.

Anita: Niin. Minä en tehnyt sitä silloin. Ja minä olen jo 42 vuotta ja nyt vasta autokoulussa!

Kari: No, kerro sitten kun olet saanut ajokortin, niin mennään yhdessä ajamaan!

Anita: Okei.

CD 2/3

B.

Lassi: Maria, oletko sinä asunut ulkomailla?

Maria: Olen. Asuimme Lontoossa, kun olin pieni. Minun isä oli silloin siellä töissä.

Lassi: Minä en ole koskaan asunut ulkomailla, mutta haluaisin lähteä Aasiaan. Japaniin tai Kiinaan!

Maria: Se olisi jännää. Ehkä sinä voit lähteä opiskelijavaihtoon?

CD 2/4

C.

Claudia: Kuule Jaana, minä en ole koskaan ollut saunassa.

Jaana: Etkö? Eikö teillä Saksassa ole saunoja?

Claudia: No, on Saksassa saunoja urheilukeskuksissa, mutta minä en ole mennyt niihin.

Jaana: Ahaa. Etkö ole ollut saunassa Suomessa?

Claudia: En vielä.

Jaana: Voisit tulla ensi lauantaina meille, niin menemme yhdessä saunaan.

Claudia: Ihan totta? Tulisin mielelläni!

Jaana: No tule. Kyllä sinun täytyy saunaan päästä! Sinähän olet asunut Suomessa jo puoli vuotta!

Harjoitus 21. **Kuuntele radiouutiset ja vastaa.**

CD 2/5

Espoon lähiradion uutiset. Hyvää päivää.

Poliisi on vihdoin selvittänyt Espoossa tapahtuneet kellarivarkaudet.

Tänä keväänä Espoon Puistotiellä ja sen lähellä muilla kaduilla on tapahtunut useita murtoja kellarikomeroihin ja ullakoille. Viimeisin varkaus oli viime viikonloppuna, kun Puistotiellä murtauduttiin taloon numero kolme.

Yhteensä varas on iskenyt kahdeksan kertaa: Kolme murtoa on ollut Puistotiellä, kaksi Puistokadulla ja kolme kertaa varas on käynyt samassa talossa Koivutiellä. Juuri Koivutien viimeinen varkaus auttoi poliisia selvittämään murtosarjan. Koivutiellä varas ei ole kertaakaan rikkonut ovea tai lukkoa, vaan hänellä on ilmeisesti ollut oma avain. Poliisi onkin uskonut, että varas on talon asukas.

Nyt poliisi on selvittänyt, kuka varas on. Hän on asunut Koivutien talossa, mutta on juuri muuttanut toiseen asuntoon. Eilen hän pakkasi muuttoautoaan talon pihalla. Eräs naapuri katseli muuttotouhua ikkunasta, ja huomasi yhtäkkiä, että muuttolaatikoiden joukossa oli hänen sähkökitaransa! Kitara oli varastettu aikaisemmin kellarikomerosta. Lisäksi toinen naapuri huomasi, että muuttoauto oli sama pakettiauto, joka oli ollut murtoyönä talon parkkipaikalla. Naapurit ilmoittivat poliisille nämä tiedot, ja niin poliisi pääsi varkaan jäljille.

Nyt on selvinnyt, että varas on syyllistynyt kaikkiin Puistotiellä, Puistokadulla ja Koivutiellä tehtyihin kellarivarkauksiin. Varkaalla on ollut rikoskumppaneita, joskus yksi ja joskus kolmekin kaveria. Poliisi on ottanut kiinni myös nämä muut varkaat. Tekijät ovat parikymppisiä espoolaisia.

Osa varastetuista tavaroista saadaan takaisin, mutta varkaat ovat myös myyneet tavaraa. Poliisi pyytää kaikkia asukkaita, joiden tavaroita on varastettu, ottamaan yhteyttä poliisiasemalle, niin he voivat selvittää, kenelle löydetyt tavarat kuuluvat.

Ratkaisu:

1. Kuinka monta murtoa on tapahtunut?

b. 8

2. Millä kadulla varas on käynyt kolme kertaa samassa talossa?

c. Koivutiellä

3. Miksi Koivutien murrot ovat olleet erilaisia kuin muut?

c. Varas on mennyt sisään avaimella.

4. Asuuko varas nyt Koivutiellä?

b. Ei.

5. Mitä outoa naapuri näki ikkunasta?

b. hänen oman kitaran

6. Milloin pakettiauto oli talon parkkipaikalla

a. eilen JA b. murtoyönä

7. Onko varas toiminut yksin?

a. Ei, hänellä oli 1–3 kaveria.

8. Onko poliisi löytänyt kaikki varastetut tavarat?

b. Ei, vain osan.

Häät

6

Kappaleen sisältö 180

Kalvot ja lisäharjoitukset 181

Pluskvamperfekti 181

Aikamuotojen käyttö 182

Sanatyyppi *Vus/Vys* 188

Possessiivisuffiksit 189

Parisuhde 194

Verbi + rektio 196

Juhlat 198

Häät 217

Kuunteluharjoitusten tekstit ja ratkaisut 218

Häät

Kappaleen tekstissä kerrotaan Hannan ja Pedron kihlautumisesta, häävalmisteluista sekä itse hääjuhlan kulusta.

Tekstin alkuosa (kaksi ensimmäistä kappaletta) käsittelee häävalmisteluja ja on kirjoitettu pluskvamperfektissä, sillä asiat ovat tapahtuneet ennen itse häitä. Hääjuhlasta taas kerrotaan imperfektissä, joka on tyypillisin kerronnan aikamuoto. Tekstin avulla voi siis osoittaa opiskelijoille imperfektin ja pluskvamperfektin suhteen toisiinsa.

Kappaleen sanasto-osiossa käsitellään parisuhteisiin liittyvän sanaston lisäksi sekä perhejuhlia, merkkipäiviä että kalenterivuoteen liittyviä juhlapyhiä.

Kielioppi:

- pluskvamperfekti
- aikamuotojen käyttö
- possessiivisuffiksit
- sanatyyppi *Vus/Vys*
- k-p-t-vaihtelu: *uku-uvu* ym.

Sanasto:

- juhlat ja tavat
- parisuhde ja avioliitto

PLUSKVAMPERFEKTI

			syödä
olin **olit** **oli**	+	**nut/nyt**	_____ _____ _____
olimme **olitte** **olivat**	+	**neet**	_____ _____ _____

NEGATIIVINEN PLUSKVAMPERFEKTI

				syödä
en **et** **ei**	**ollut**	+	**nut/nyt**	_____ _____ _____
emme **ette** **eivät**	**olleet**	+	**neet**	_____ _____ _____

Harjoitus 1. **Katso lauseita ja kirjoita, miksi niissä on tämä aikamuoto.**

PREESENS (*asun*)

_____ Anna **lukee** kirjaa ja Joni **laittaa** ruokaa keittiössä.

_____ Julia **on** romanialainen.

_____ Me **menemme** huomenna elokuviin.

IMPERFEKTI (*asuin*)

Menneisyys:

_____ Lillin ja Akin häät **olivat** Suomenlinnan kirkossa.

_____ **Soitin** eilen kotiin Brasiliaan.

_____ Ensin **kävimme** elokuvateatterissa ostamassa liput. Sitten **menimme** kahville, koska **oli** vielä paljon aikaa, ennen kuin elokuva **alkoi**. **Istuimme** kahvilassa ja **katselimme** kadulle, kun **huomasin**, että bussipysäkillä **seisoi** vanha koulukaverini. **Juoksin** ulos kahvilasta…

PERFEKTI (*olen asunut*)

Menneisyys:

_____ Hei, **oletko kuullut**, että Satu **on muuttanut** Ruotsiin?

_____ Aisha ja Ali **ovat asuneet** Suomessa puoli vuotta.

_____ **En ole syönyt** lounasta vielä.

_____ Voi ei! Puhelimeni on poissa! Joku **on varastanut** sen!

_____ Kun **olen kirjoittanut** kirjeen, vien sen postiin.

PLUSKVAMPERFEKTI (*olin asunut*)

Menneisyys:

_____ Pedro ja Hanna **olivat suunnitelleet** häät todella hyvin.

_____ Lähdin töistä vasta kello 19, kun **olin tehnyt** kaikki työt.

Harjoitus 2. **Kirjoita verbit. Mikä aikamuoto?**

Aki Kaurismäki **1.** ___*on*___ (OLLA) arvostettu suomalainen elokuvaohjaaja ja käsikirjoittaja, jonka tunnetuin elokuva **2.** _____ (OLLA) *Mies vailla menneisyyttä* vuodelta 2002. Hän **3.** _____ (SAADA) paljon elokuva-alan palkintoja Suomessa ja ulkomailla. Kaurismäen uusimman pitkän elokuvan *Le havren* ensi-ilta **4.** _____ (OLLA) toukokuussa 2011.

Aki Olavi Kaurismäki **5.** _____ (SYNTYÄ) Orimattilassa 4. huhtikuuta 1957, mutta **6.** _____ (ASUA) nuoruudessaan eri paikkakunnilla. Kun hän **7.** _____(VALMISTUA) ylioppilaaksi, hän **8.** _____ (MUUTTAA) Tampereelle ja **9.** _____ (ALOITTAA) opiskelun Tampereen yliopistossa. Tampereella hän **10.** _____ (LIITTYÄ) elokuvakerhoon ja hän **11.** _____ (KIRJOITTAA) elokuva-arvosteluja Tampereen ylioppilaslehteen. Silloin hän **12.** _____ (HALUTA) kirjailijaksi, mutta lopulta elokuvat **13.** _____ (KIINNOSTAA) häntä enemmän. Kaurismäki **14.** _____ (ALOITTAA) elokuvauransa veljensä Mikan kanssa.

Kaurismäen vanhemmat **15.** _____ (OLLA) Jorma ja Leena Kaurismäki. Myös Kaurismäen veli Mika **16.** _____ (TYÖSKENNELLÄ) edelleen elokuvaohjaajana. Vuodesta 1990 lähtien Aki Kaurismäki **17.** _____ (ASUA) talvet Portugalissa vaimonsa taidemaalari Paula Oinosen kanssa. Kesäkaudet Kaurismäki **18.** _____ (VIETTÄÄ) Suomessa.

Kaurismäen kuuluisimpia elokuvia **19.** _____ (OLLA) ns. työläistrilogian elokuvat *Varjoja paratiisissa* (1986), *Ariel* (1988) ja *Tulitikkutehtaan tyttö* (1990) sekä ns. Suomi-trilogian elokuvat *Kauas pilvet karkaavat* (1996), *Mies vailla menneisyyttä* 2002 ja *Laitakaupungin valot* (2006). Kaurismäki **20.** _____ (KUVATA) elokuvissaan usein tavallisten suomalaisten elämää. Mies vailla menneisyyttä **21.** _____ (KILPAILLA) Oscar-patsaasta ensimmäisenä suomalaisena elokuvana vuonna 2002.

Kaurismäen tyyli **22.** _____ (OLLA) ainutlaatuinen. Henkilöt Kaurismäen elokuvissa puhuvat selkeästi ja vähän, polttavat paljon tupakkaa ja **23.** _____ (HYMYILLÄ) vähän. Monet tunnetut suomalaiset näyttelijät **24.** _____ (ESIINTYÄ) Kaurismäen elokuvissa.

Lähde: Wikipedia

Harjoitus 2. Ratkaisu:

Aki Kaurismäki **1.** ___**on**___ (OLLA) arvostettu suomalainen elokuvaohjaaja ja käsikirjoittaja, jonka tunnetuin elokuva **2.** ___**on**___ (OLLA) *Mies vailla menneisyyttä* vuodelta 2002. Hän **3.** ___**on saanut**___ (SAADA) paljon elokuva-alan palkintoja Suomessa ja ulkomailla. Kaurismäen uusimman pitkän elokuvan *Le havren* ensi-ilta **4.** ___**oli**___ (OLLA) toukokuussa 2011.

Aki Olavi Kaurismäki **5.** ___**syntyi**___ (SYNTYÄ) Orimattilassa 4. huhtikuuta 1957, mutta **6.** ___**asui**___ (ASUA) nuoruudessaan eri paikkakunnilla. Kun hän **7.** ___**oli valmistunut**___(VALMISTUA) ylioppilaaksi, hän **8.** ___**muutti**___ (MUUTTAA) Tampereelle ja **9.** ___**aloitti**___ (ALOITTAA) opiskelun Tampereen yliopistossa. Tampereella hän **10.** ___**liittyi**___ (LIITTYÄ) elokuvakerhoon ja hän **11.** ___**kirjoitti**___ (KIRJOITTAA) elokuva-arvosteluja Tampereen ylioppilaslehteen. Silloin hän **12.** ___**halusi**___ (HALUTA) kirjailijaksi, mutta lopulta elokuvat **13.** ___**kiinnostivat**___ (KIINNOSTAA) häntä enemmän. Kaurismäki **14.** ___**aloitti**___ (ALOITTAA) elokuvauransa veljensä Mikan kanssa.

Kaurismäen vanhemmat **15.** ___**ovat**___ (OLLA) Jorma ja Leena Kaurismäki. Myös Kaurismäen veli Mika **16.** ___**työskentelee**___ (TYÖSKENNELLÄ) edelleen elokuvaohjaajana. Vuodesta 1990 lähtien Aki Kaurismäki **17.** ___**on asunut**___ (ASUA) talvet Portugalissa vaimonsa taidemaalari Paula Oinosen kanssa. Kesäkaudet Kaurismäki **18.** ___**viettää**___ (VIETTÄÄ) Suomessa.

Kaurismäen kuuluisimpia elokuvia **19.** _____**ovat**_____ (OLLA) ns. työläistrilogian elokuvat *Varjoja paratiisissa* (1986), *Ariel* (1988) ja *Tulitikkutehtaan tyttö* (1990) sekä ns. Suomi-trilogian elokuvat *Kauas pilvet karkaavat* (1996), *Mies vailla menneisyyttä* 2002 ja *Laitakaupungin valot* (2006). Kaurismäki **20.** _____**kuvaa**_____ (KUVATA) elokuvissaan usein tavallisten suomalaisten elämää. Mies vailla menneisyyttä **21.** _____**on kilpaillut**_____ (KILPAILLA) Oscar-patsaasta ensimmäisenä suomalaisena elokuvana vuonna 2002.

Kaurismäen tyyli **22.** _____**on**_____ (OLLA) ainutlaatuinen. Henkilöt Kaurismäen elokuvissa puhuvat selkeästi ja vähän, polttavat paljon tupakkaa ja **23.** _____**hymyilevät**_____ (HYMYILLÄ) vähän. Monet tunnetut suomalaiset näyttelijät **24.** _____**ovat esiintyneet**_____ (ESIINTYÄ) Kaurismäen elokuvissa.

Lähde: Wikipedia

Harjoitus 3. **Kirjoita teksti, jossa kerrot isoäitisi tai isoisäsi elämästä. Kirjoita hänen lapsuudestaan, nuoruudestaan, työelämästään, perheestään ja vanhuudestaan. Käytä tekstissä ainakin 6 laatikossa olevaa sanaa:**

syntyä	asua	täyttää	mennä naimisiin	perhe	silloin
	jo	kauan	ei koskaan	lapsuudessaan	

Vus/Vys

N	ystävyys	rakkaus
P	_____	_____
V	_____	_____
G	_____	_____
ILL	_____	_____
INE	_____	_____
ELA	_____	_____
ALL	_____	_____
ADE	_____	_____
ABL	_____	_____
MON	_____	_____

Muita Vus/Vys-sanoja: avaruus, kauneus, kirjallisuus, korkeus, lapsuus, nuoruus, pituus, rikkaus, sairaus, salaisuus, syvyys, talous, totuus, uutuus, vanhuus…

minun kirja	=	kirjani
sinun kirja	=	kirjasi
hänen kirja	=	(hänen) kirjansa
meidän kirja	=	kirjamme
teidän kirja	=	kirjanne
heidän kirja	=	(heidän) kirjansa

	vartalo	**poss.suff.**	
minun nimi	_____	_____	_____
sinun kysymys	_____	_____	_____
hänen osoite	_____	_____	_____
meidän laukku	_____	_____	_____
teidän lippu	_____	_____	_____
heidän lehti	_____	_____	_____

	vartalo	**sijapääte**	**poss.suff.**	
minun huoneessa	_____	_____	_____	_____
meidän kadulla	_____	_____	_____	_____
sinun taloa	_____	_____	_____	_____
teidän kaupungista	_____	_____	_____	_____

-n ja -t menevät pois

monikko hänen ystävä**t** + **nsä** → _____

genetiivi sinun koira**n** + **si** → _____

illatiivi minun huoneesee**n** + **ni** → _____

Adjektiivissa ei ole possessiivisuffiksia

Lapset pitävät teidän pienestä___ koirastanne.

Uudessa___ talossamme on sauna.

nsa/nsä = Vn

Viime kesänä olimme heidän mökillä**nsä** = _____

En muista hänen osoitetta**nsa** = _____

Hänen talossa**nsa** = _____ on kolme kerrosta.

Huom! Nominatiivi: aina -nsa! Heidän mökki**nsä** on uusi.

Mikä hänen osoittee**nsa** on?

Milloin tarvitaan *hänen* ja *heidän*?

Kun lauseen tekijä on sama → EI *hänen* / *heidän*:

Katjalla on koira. Katja vie __ koiransa ulos kolme kertaa päivässä.

Jokisilla on iso talo. He ovat asuneet __ talossaan jo 10 vuotta.

Kun lauseen tekijä on eri → *hänen* / *heidän*:

Katjalla on koira. Juuso vie **hänen koiransa** ulos kolme kertaa päivässä.

Jokisilla on iso talo. Mäkiset ovat asuneet **heidän talossaan** vuokralla jo 10 vuotta.

Harjoitus 4. **Sinä sanot tummennetun sanan, pari tarkistaa. A aloittaa.**

A.

1. **minun auto**
2. kurssinne
3. **meidän rakkaus**
4. (heidän) ystävyytensä
5. **hänen hienossa kodissa**
6. (heidän) vanhalle isoisälleen
7. **sinun siniset housut**
8. sukulaiseni
9. **teidän uuteen kouluun**
10. Leenan vanhassa asunnossa
11. **hänen kallis sormus**
12. puhelimellasi

B.

1. autoni
2. **teidän kurssi**
3. rakkautemme
4. **heidän ystävyys**
5. (hänen) hienossa kodissaan
6. **heidän vanhalle isoisälle**
7. siniset housusi
8. **minun sukulaiset**
9. uuteen kouluunne
9. **Leenan vanhassa asunnossa**
11. (hänen) kallis sormuksensa
12. **sinun puhelimella**

Harjoitus 5. Kirjoita possessiivisuffiksin kanssa.

1. ___*Isämme*___ (MEIDÄN ISÄ) tuli Italiasta Suomeen pitkälle lomamatkalle vuonna 1985.
2. Hän tutustui _____ (MINUN ÄITI) helsinkiläisessä kahvilassa, jossa _____ (MINUN ÄITI) oli kesätöissä.
3. _____ (HEIDÄN ENSIMMÄINEN TAPAAMINEN) oli eräänä sateisena iltapäivänä, kun isä tuli kahvilaan.
4. Seuraavana päivänä isä odotti äitiä _____ (HÄNEN TYÖVUORO) jälkeen kahvilan ulkopuolella.
5. He menivät kävelylle ja katselivat _____ (ÄIDIN KAUNIS KOTIKAUPUNKI) Helsinkiä ja juttelivat paljon.

6. Myöhemmin illalla isä kysyi äidiltä: "Voimmeko mennä _____ (SINUN KOTI)?"
7. Äiti ei heti kutsunut isää _____ (HÄNEN KOTI), mutta he viettivät mukavan illan yhdessä kaupungilla.
8. Seuraavana päivänä isä soitti äidille ja kysyi: "Voinko tulla istumaan _____ (TEIDÄN KAHVILA) ja odottamaan, että _____ (SINUN TYÖVUORO) loppuu?"
9. Äiti nauroi, mutta hän oli iloinen, että isä tuli. Isä odotti koko päivän _____ (MINUN ÄITI).
10. Kun äidin työt vihdoin loppuivat, isä kysyi: "Haluatko lähteä viikonloppumatkalle Turkuun _____ (MINUN AUTO)?"
11. Äiti vastasi: "Joo." Myöhemmin äiti kertoi: "Sillä _____ (MEIDÄN IHANA MATKA) minä rakastuin _____ (SINUN ISÄ)."
12. _____ (HEIDÄN HÄÄT) olivat seuraavana kesänä.

Harjoitus 5. Ratkaisu:

1. **Isämme** (MEIDÄN ISÄ) tuli Italiasta Suomeen pitkälle lomamatkalle vuonna 1985.
2. Hän tutustui **äitiini** (MINUN ÄITI) helsinkiläisessä kahvilassa, jossa **äitini** (MINUN ÄITI) oli kesätöissä.
3. **Heidän ensimmäinen tapaamisensa** (HEIDÄN ENSIMMÄINEN TAPAAMINEN) oli eräänä sateisena iltapäivänä, kun isä tuli kahvilaan.
4. Seuraavana päivänä isä odotti äitiä **hänen työvuoronsa** (HÄNEN TYÖVUORO) jälkeen kahvilan ulkopuolella.
5. He menivät kävelylle ja katselivat **äidin kaunista kotikaupunkia** (ÄIDIN KAUNIS KOTIKAUPUNKI) Helsinkiä ja juttelivat paljon.

6. Myöhemmin illalla isä kysyi äidiltä: "Voimmeko mennä **kotiisi** (SINUN KOTI)?"
7. Äiti ei heti kutsunut isää **kotiinsa** (HÄNEN KOTI), mutta he viettivät mukavan illan yhdessä kaupungilla.
8. Seuraavana päivänä isä soitti äidille ja kysyi: "Voinko tulla istumaan **kahvilaanne** (TEIDÄN KAHVILA) ja odottamaan, että **työvuorosi** (SINUN TYÖVUORO) loppuu?"
9. Äiti nauroi, mutta hän oli iloinen, että isä tuli. Isä odotti koko päivän **sinun työvuorosi** (MINUN ÄITI).
10. Kun äidin työt vihdoin loppuivat, isä kysyi: "Haluatko lähteä viikonloppumatkalle Turkuun **autollani** (MINUN AUTO)?"
11. Äiti vastasi: "Joo." Myöhemmin äiti kertoi: "Sillä **ihanalla matkallamme** (MEIDÄN IHANA MATKA) minä rakastuin **isääsi** (SINUN ISÄ)."
12. **Heidän häänsä** (HEIDÄN HÄÄT) olivat seuraavana kesänä.

Harjoitus 6. **Yhdistä sana ja selitys.**

1. uusperhe	J	A. Mies ja nainen ovat naimisissa.
2. häät		B. Mies ja nainen ovat parisuhteessa ja asuvat yhdessä, mutta eivät ole naimisissa.
3. äitipuoli		C. Juhlapäivä, jolloin kaksi ihmistä menee naimisiin.
4. pappi		D. Kaksi naista tai kaksi miestä menee naimisiin.
5. ero		E. Hän on töissä kirkossa ja voi vihkiä avioliittoon.
6. morsian		F. Kaksi ihmistä, jotka ovat parisuhteessa, esimerkiksi aviopari.
7. avioliitto		G. Henkilö, joka hoitaa lasta ja päättää hänen asioistaan. Yleensä lapsen äiti tai isä.
8. avoliitto		H. Vaimo tai mies
9. huoltaja		I. Puolison äiti
10. puoliso		**J. Perhe, jossa on lapsia vaimon tai miehen edellisestä avioliitosta.**
11. rekisteröity parisuhde		K. Lapsen isän uusi vaimo tai naisystävä
12. anoppi		L. Nainen, joka menee naimisiin.
13. pariskunta		M. Mies, joka menee naimisiin.
14. sulhanen		N. Aviopari ei enää halua olla yhdessä.

Harjoitus 6. Ratkaisu:

1. uusperhe	**J**
2. häät	**C**
3. äitipuoli	**K**
4. pappi	**E**
5. ero	**N**
6. morsian	**L**
7. avioliitto	**A**
8. avoliitto	**B**
9. huoltaja	**G**
10. puoliso	**H**
11. rekisteröity parisuhde	**D**
12. anoppi	**I**
13. pariskunta	**F**
14. sulhanen	**M**

olla naimisissa G + kanssa	Lauri on naimisissa Tuulan kanssa.
mennä naimisiin G + kanssa	Hanna menee naimisiin Pedron kanssa.
kosia + P	Pedro kosi Hannaa uutenavuotena.
olla kihloissa G + kanssa	Hanna on kihloissa Pedron kanssa.
mennä kihloihin G + kanssa	Hanna meni kihloihin Pedron kanssa uutenavuotena.
erota + sta/stä	Kristiina erosi Mikosta viime vuonna.
juhlia + P	Juhlimme Liisan syntymäpäivää mökillä.
viettää + P	Vietämme pääsiäistä kotona.
täyttää	Hän täyttää 40 vuotta kesäkuussa.

Harjoitus 7. Kirjoita sopiva verbi tai ilmaus.

Matti ja Elisa **1.** ___*menivät naimisiin*___, kun he olivat 21 vuotta vanhoja.

He **2.** _____ häitä Elisan perheen kesämökillä. Matti ja Elisa

3. _____ 10 vuotta, kun he huomasivat,

että he eivät enää viihtyneet yhdessä. Elisa halusi **4.** _____ Mati_____.

Pari vuotta eron jälkeen Elisa tutustui Jaakkoon. Jaakko **5.** _____

Elisa_____ pian, ja he **6.** _____ kihloihin.

Elisa **7.** _____ Jaakon kanssa yli vuoden, mutta he

eivät menneet naimisiin. Viime vuonna he kuitenkin erosivat. Tänä vuonna Elisa

8. _____ 40 vuotta ja hän **9.** _____

syntymäpäivää ystävien kanssa kesämökillä. Nyt Elisalla ei ole miesystävää, mutta hän

toivoo, että hän vielä tapaa jonkun mukavan miehen ja että hän vielä

10. _____ uudestaan naimisiin.

Harjoitus 7. Ratkaisu:

Matti ja Elisa **1.** ___**menivät naimisiin**___, kun he olivat 21 vuotta vanhoja. He **2.** ___**viettivät/juhlivat**___ häitä Elisan perheen kesämökillä. Matti ja Elisa **3.** ___**olivat olleet naimisissa**___ 10 vuotta, kun he huomasivat, että he eivät enää viihtyneet yhdessä. Elisa halusi **4.** ___**erota**___ Mati__**sta**__. Pari vuotta eron jälkeen Elisa tutustui Jaakkoon. Jaakko **5.** ___**kosi**___ Elisa__**a**__ pian, ja he **6.** ___**menivät**___ kihloihin. Elisa **7.** ___**oli kihloissa**___ Jaakon kanssa yli vuoden, mutta he eivät menneet naimisiin. Viime vuonna he kuitenkin erosivat. Tänä vuonna Elisa **8.** ___**täytti**___ 40 vuotta ja hän **9.** ___**juhli/vietti**___ syntymäpäivää ystävien kanssa kesämökillä. Nyt Elisalla ei ole miesystävää, mutta hän toivoo, että hän vielä tapaa jonkun mukavan miehen ja että hän vielä **10.** ___**menee**___ uudestaan naimisiin.

Harjoitus 8. **Sanastoalias: Juhlat**

Pariharjoitus. Kumpikin saa oman kortin, jossa olevat sanat tulee selittää omin sanoin. Pari arvaa, mikä sana on kyseessä.

A.

1. häät
2. ystävänpäivä
3. valmistujaiset
4. hautajaiset
5. vappu
6. itsenäisyyspäivä

B.

1. juhannus
2. ristiäiset
3. pikkujoulut
4. hääpäivä
5. ylioppilasjuhlat
6. uusivuosi

Opettaja kopioi kaikille opiskelijoille kuluvan vuoden kalenterisivun, jossa näkyy koko vuosi ja johon on merkitty kaikki juhlapyhät. Tarvittaessa voi kerrata järjestysluvut ja päiväyksen Suomen mestari 1:n sivulta 174.

Harjoitus 9. **Etsi laatikossa olevat juhlapäivät kalenterista ja kysy parin kanssa vuorotellen: Milloin on...?**

Malli:

Milloin on uudenvuodenpäivä? *– Se on 1. tammikuuta.*

uudenvuodenpäivä
loppiainen
laskiaissunnuntai
palmusunnuntai
pitkäperjantai
2. pääsiäispäivä
äitienpäivä
juhannuspäivä
isänpäivä
1. adventti
itsenäisyyspäivä
joulupäivä
tapaninpäivä

Harjoitus 10. **Mikä juhla?**

Opettaja teippaa jokaisen opiskelijan selkään yhden "juhlakortin". Opiskelijat eivät saa nähdä omia korttejaan. Opiskelijat kiertelevät luokassa ja yrittävät muille kurssilaisille →

JOULU	PÄÄSIÄINEN
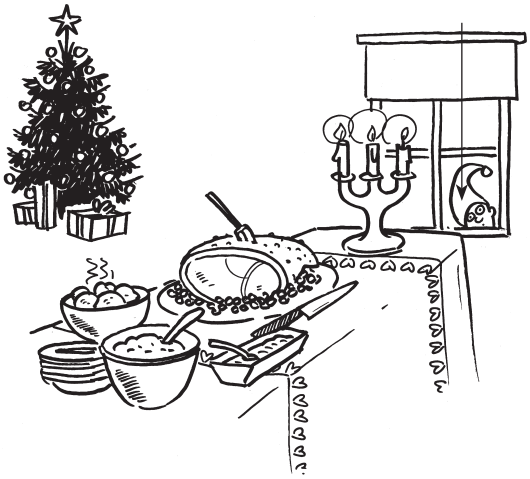	
LASKIAINEN	**ITSENÄISYYSPÄIVÄ**
	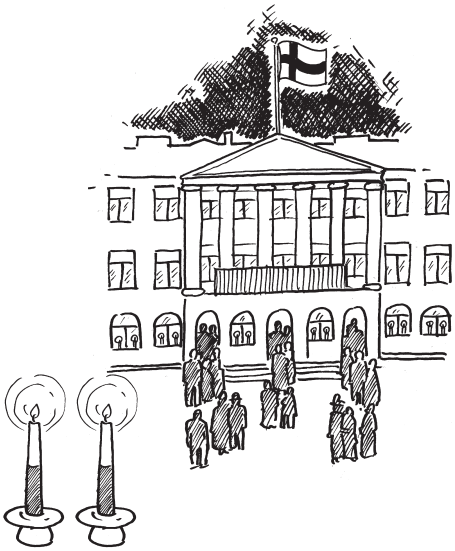

kysymyksiä esittämällä arvata, mikä juhla hänen selkäänsä on teipattu. Kysymysten tulee olla sellaisia, joihin voi vastata ainoastaan "kyllä" tai "ei", lisäksi yhden kysymyksen jälkeen tulee aina vaihtaa puhekumppania.

RUNEBERGIN PÄIVÄ	JUHANNUS
UUSIVUOSI	**VAPPU**

Harjoitus 11.

Seuraavien sivujen tekstit ovat samat kuin kirjan harjoituksessa 24 (s. 206–209).

Eri toteutustapoja:

a) Kullekin opiskelijalle jaetaan yksi juhlapäiväteksti, johon hänen tulee tutustua kotona. Seuraavalla kerralla kurssilla kukin esittelee oman juhlansa muille.

b) Opiskelijat jaetaan ryhmiin. Jokainen ryhmä saa yhden juhlapäivän omakseen. He lukevat tekstin, työstävät sanaston ja vastaavat kysymyksiin ryhmässä. Sitten ryhmät hajotetaan ja muodostetaan uusia ryhmiä niin, että uusissa ryhmissä on yksi ”asiantuntija” kertomassa kustakin juhlasta. Muiden tehtävänä on kysellä (esim. ”Onko sinun juhlasi talvella?” ”Mitä silloin syödään?” jne.) ja asiantuntijan tehtävänä on kertoa olennaiset tiedot juhlasta muille.

Uusivuosi

Jokainen vuosi alkaa uudenvuoden juhlimisella. Suomessa on uutenavuotena usein hyvin kylmä ilma, joten juhlat ovat yleensä sisällä. Ihmiset kutsuvat ystävät kylään, laittavat hyvää ruokaa ja istuvat iltaa yhdessä. Kello 12 yöllä, kun vuosi vaihtuu, he menevät ulos ja ampuvat ilotulitusraketteja taivaalle. Uutenavuotena monet valavat myös tinaa. Tinasta voi nähdä, mitä seuraavana vuonna tapahtuu.

Sanasto

vaihtua (1) _____

ampua (1) _____

ilotulitus _____

raketti _____

taivas _____

monet (moni, monta) _____

valaa (1) _____

tina _____

1. Miksi Suomessa uudenvuoden juhlat ovat yleensä sisällä?

_____

2. Kenen kanssa ihmiset yleensä juhlivat uuttavuotta?

_____

3. Mitä ihmiset tekevät keskiyöllä?

_____

4. Mitä tinasta voi nähdä?

_____

5. Oletko sinä koskaan valanut tinaa?

_____

Runebergin päivä

Seuraava juhla kalenterissa on helmikuussa:
5. helmikuuta on Runebergin päivä. J. L. Runeberg oli runoilija 1800-luvulla. Hän on Suomen kansalliskirjailija. Runebergin päivänä ei ole mitään perinteistä ohjelmaa, mutta silloin syödään herkullisia runebergintorttuja. Ne ovat pieniä leivoksia, joita Runebergin vaimo Fredrika leipoi.

Sanasto

runoilija _____
kansallis- (kansallinen) _____
kirjailija _____
perinteinen _____
ohjelma _____
torttu _____
leivos _____

1. Milloin J. L. Runeberg eli?

_____

2. Miksi Runeberg on erityisen tärkeä suomalainen kirjailija?

_____

3. Mitä ovat runebergintortut?

_____

4. Oletko sinä maistanut runebergintorttuja?

_____

Laskiainen

Toinen herkku helmikuussa ovat laskiaispullat. Niitä syödään laskiaisena. Laskiaisen pääruoka on hernekeitto ja ruokailu on usein ulkona. Laskiaisena lapset ja aikuiset lähtevät ulos laskemaan mäkeä pulkalla. Laskiaisen historia on kristillinen: laskiaisesta alkoi paasto, joka loppui pääsiäisenä.

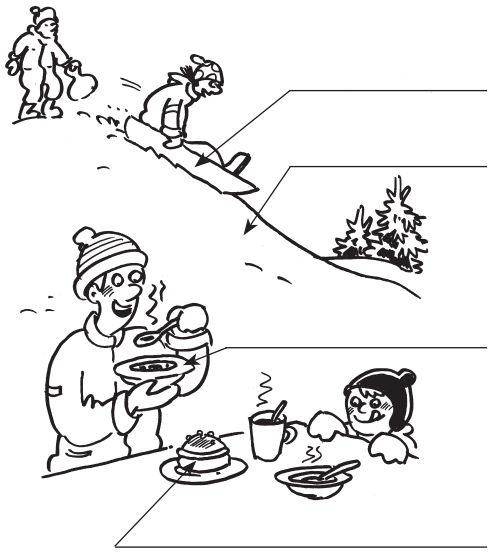

Sanasto

ulkoilma _____

pulla _____

hernekeitto _____

ruokailu _____

laskea (1) mäkeä _____

pulkka _____

kristillinen _____

paasto _____

pääsiäinen _____

1. Mitkä ovat laskiaisen perinteiset ruoat?

_____

2. Juhlivatko ihmiset laskiaista sisällä vai ulkona?

_____

3. Ketkä laskevat mäkeä laskiaisena?

_____

4. Miksi suomalaiset viettävät laskiaista?

_____

5. Oletko sinä koskaan laskenut mäkeä pulkalla?

_____

Pääsiäinen

Pääsiäinen on maalis- tai huhtikuussa. Lapset maalaavat munia ja keräävät ulkoa pajupuun oksia, joissa on pajunkissat. He koristelevat oksat ja pukevat päälleen noidan vaatteet. Sitten he menevät naapuritaloihin "virpomaan". Virpominen tarkoittaa, että noidat toivottavat onnea ihmisille. Asukkaat saavat kauniin pajunkissaoksan ja noidat saavat karkkia tai suklaamunia. Monet suomalaiset käyvät myös kirkossa pääsiäisenä. Pääsiäisen perinteisiä ruokia ovat lammas, kananmunat ja jälkiruoka mämmi, joka on todellinen suomalainen erikoisuus.

Sanasto

kerätä (4)	_____	virpoa (1)	_____
paju	_____	tarkoittaa (1)	_____
oksa	_____	karkki	_____
pajunkissa	_____	perinteinen	_____
koristella (3)	_____	lammas	_____
pukea (1) päälle	_____	mämmi	_____
noita	_____	erikoisuus	_____

1. Lapset keräävät pajun oksia. Mitä he tekevät niillä?

_____

2. Miksi lapset pukevat päälleen noidan vaatteet?

_____

3. Mitä virpominen tarkoittaa?

_____

4. Noidat antavat pajunkissaoksan naapureille. Mitä naapurit antavat noidille?

_____

5. Mitkä ovat pääsiäisruokia Suomessa?

_____

6. Oletko sinä maistanut mämmiä?

_____

Vappu

Huhtikuun viimeinen päivä on vappuaatto ja toukokuun ensimmäinen päivä on vappupäivä. Vappu on työn juhla, mutta Suomessa se on myös opiskelijoiden juhla ja karnevaalikin. Kaikki, jotka ovat käyneet lukion, ovat ylioppilaita ja heillä on valkoinen ylioppilaslakki. Vappuna he kaikki – vanhat ja nuoret – panevat ylioppilaslakin päähänsä ja juhlivat kadulla. Vappupäivänä monet perheet ja ystäväporukat menevät hienosti syömään lounasta ravintolaan. Toiset menevät piknikille puistoon, vaikka sää on joskus tosi kylmä.

Sanasto

aatto _____

karnevaali _____

lukio _____

ylioppilas _____

lakki _____

porukka _____

piknik _____

1. Mitkä kaksi päivää ovat vapun juhlapäiviä?

_____

2. Miksi vappua juhlitaan?

_____

3. Kenellä on ylioppilaslakki?

_____

4. Millä 2 tavalla ihmiset juhlivat vappupäivänä?

_____

5. Oletko sinä ollut vappuna Suomessa ja nähnyt vapun juhlintaa kaupungilla?

_____

Juhannus

Suomessa on lyhyt kesä, mutta se on kaunis ja valoisa – myös yöllä. Keskiyön auringolle on oma juhla: juhannus. Se on kesäkuun viimeisellä viikolla. Juhannuksena suomalaiset eivät ole kaupungissa, vaan lähtevät mökille. He haluavat olla lähellä luontoa juhlimassa keskikesää. Mökillä he saunovat, uivat järvessä tai meressä, tekevät ruokaa ulkona ja nauttivat valoisasta yöstä. Kokko on valtavan iso tuli, jonka suomalaiset sytyttävät rannalle tai kalliolle juhannuksena.

Sanasto

keskiyö	_____	kokko	_____
oma	_____	valtava	_____
viimeinen	_____	sytyttää (1)	_____
luonto	_____	kallio	_____
nauttia (1) + sta/stä	_____		

1. Miksi aurinko on tärkeä asia juhannuksena?

_____

2. Milloin juhannus on?

_____

3. Miksi suomalaiset eivät juhli juhannusta kaupungissa?

_____

4. Mitä he tekevät mökillä juhannuksena?

_____

5. Mikä on kokko?

_____

6. Oletko sinä nähnyt keskiyön auringon?

_____

Itsenäisyyspäivä

Suomen itsenäisyyspäivä on 6. joulukuuta. Se on arvokas ja rauhallinen juhla. Presidentinlinnassa on suuret juhlat. Tavalliset suomalaiset katsovat juhlaa televisiosta. Kaikki haluavat nähdä, ketkä ovat saaneet tänä vuonna kutsun juhliin. On myös hauska kommentoida naisten iltapukuja. Itsenäisyyspäivänä on perinne, että kodin ikkunalla palaa kaksi kynttilää.

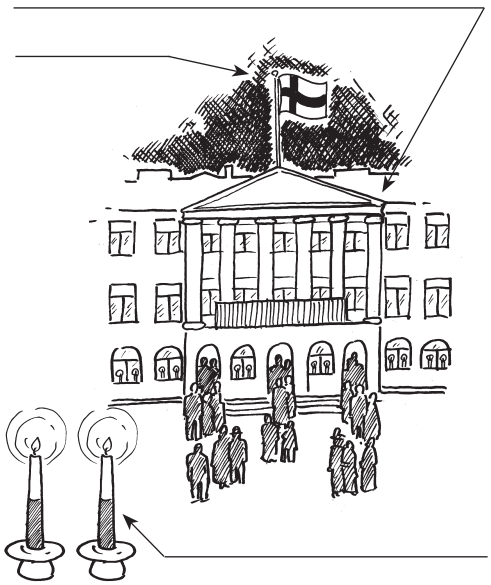

Sanasto

itsenäisyys _____
arvokas _____
rauhallinen _____
linna _____
kutsu _____
kommentoida (2) _____
iltapuku _____
perinne _____
palaa (1) _____
kynttilä _____

1. Millainen juhla Suomen itsenäisyyspäivä on?

_____

2. Missä ovat suuret itsenäisyyspäivän juhlat?

_____

3. Miksi tavalliset ihmiset katsoivat linnanjuhlia televisiosta?

_____

_____

4. Oletko sinä koskaan katsonut presidentin linnanjuhlia televisiosta?

_____

Joulu

Suomessa 24. joulukuuta eli jouluaatto on joulun tärkein juhlapäivä. Perheet ovat yhdessä, kotona on joulukuusi ja joulupukki ja tontut tuovat lahjat. Joulupukki tulee ovesta, ei savupiipusta. Suomalainen jouluruoka on yksinkertaista: on iso kinkku ja sen kanssa erilaisia laatikkoruokia. Suomalaiset syövät myös paljon kalaa jouluna. Jouluaattona suomalaiset käyvät myös viemässä kynttilät haudoille.
Haustausmaalla on jouluna kaunista, kun melkein kaikilla haudoilla on kynttilä ja maassa on yleensä lunta. Jouluna suomalaiset käyvät myös kirkossa. Jouluaaton jälkeen on kaksi pyhäpäivää: joulupäivä ja tapaninpäivä.

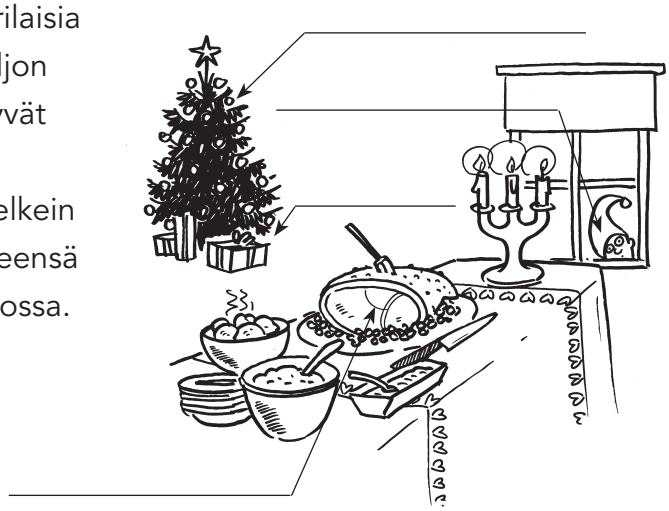

Sanasto

aatto	_____	yksinkertainen	_____
tärkein (tärkeä)	_____	kinkku	_____
yhdessä	_____	laatikkoruoka	_____
joulukuusi	_____	kynttilä	_____
joulupukki	_____	hauta	_____
tonttu	_____	hautausmaa	_____
lahja	_____	kirkko	_____
savupiippu	_____	pyhäpäivä	_____

1. Ketkä tuovat lahjat suomalaisille lapsille?

_____

2. Mikä on tärkein jouluruoka Suomessa?

_____

3. Miksi hautausmaalla on erityisen kaunista jouluna?

_____

4. Mitkä kolme juhlapäivää jouluna on?

_____

5. Juhlitaanko sinun kotimaassasi joulua?

_____

Harjoitus 12. Kuuntele ja kirjoita puuttuvat sanat.

Suomalaiset juhlapäivät

CD 2/9

A.

Jokainen vuosi alkaa _____ juhlimisella. Suomessa on uutenavuotena usein hyvin kylmä ilma, joten juhlat ovat yleensä _____. Ihmiset kutsuvat ystävät kylään, laittavat hyvää ruokaa ja _____ iltaa yhdessä. Kello 12 yöllä, kun vuosi _____, he menevät ulos ja ampuvat ilotulitusraketteja _____. Uutenavuotena monet valavat myös tinaa. Tinasta voi nähdä, mitä seuraavana _____ tapahtuu.

CD 2/10

B.

Seuraava juhla _____ on helmikuussa: 5. helmikuuta on Runebergin päivä. J. L. Runeberg oli runoilija _____. Hän on Suomen kansalliskirjailija. Runebergin päivänä ei ole mitään perinteistä _____, mutta silloin syödään herkullisia runebergintorttuja. Ne ovat pieniä _____, joita Runebergin vaimo Fredrika leipoi.

CD 2/11

C.

Toinen _____ helmikuussa ovat laskiaispullat. Niitä syödään laskiaisena. Laskiaisen pääruoka on hernekeittoa ja ruokailu on usein _____. Laskiaisena lapset ja aikuiset lähtevät ulos laskemaan _____ pulkalla. Laskiaisen _____ on kristillinen: laskiaisesta alkoi paasto, joka loppui pääsiäisenä.

CD 2/12

D.

Pääsiäinen on yleensä maalis- tai huhtikuussa. Lapset maalaavat suklaamunia ja _____ ulkoa pajupuun oksia, joissa on pajunkissat. He koristelevat oksat ja _____ _____ noidan vaatteet. Sitten he menevät naapuritaloihin "virpomaan". Virpominen tarkoittaa, että noidat toivottavat _____ ihmisille. Asukkaat saavat kauniin pajunkissaoksan ja noidat saavat karkkia tai _____. Monet suomalaiset käyvät myös _____ pääsiäisenä. Pääsiäisen perinteisiä ruokia ovat lammas, kananmunat ja jälkiruoka _____, joka on todellinen suomalainen erikoisuus.

CD 2/13

E.

Huhtikuun viimeinen päivä on _____ ja toukokuun ensimmäinen päivä on vappupäivä. Vappu on _____ juhla, mutta Suomessa se on myös opiskelijoiden juhla ja karnevaalikin. Kaikki, jotka ovat käyneet lukion, ovat ylioppilaita ja heillä on _____ ylioppilaslakki. Vappuna he kaikki – vanhat ja nuoret – panevat ylioppilaslakin päähänsä ja juhlivat kadulla. Vappupäivänä monet perheet ja ystäväporukat menevät hienosti _____ _____ ravintolaan. Toiset menevät _____ puistoon, vaikka sää on joskus tosi kylmä.

CD 2/14

F.

Suomessa on lyhyt kesä, mutta se on kaunis ja _____ – myös yöllä. Keskiyön auringolle on oma juhla: juhannus. Se on kesäkuun viimeisellä _____. Juhannuksena suomalaiset eivät ole kaupungissa, vaan lähtevät mökille. He haluavat olla lähellä _____ juhlimassa keskikesää. Mökillä he saunovat, uivat järvessä tai meressä, tekevät ruokaa ulkona ja

_____ valoisasta yöstä. Kokko on valtavan iso _____, jonka suomalaiset sytyttävät rannalle tai kalliolle juhannuksena.

CD 2/15

G.

Suomen itsenäisyyspäivä on 6. joulukuuta. Se on arvokas ja _____ juhla. Presidentinlinnassa on suuret juhlat. Tavalliset suomalaiset katsovat juhlaa televisiosta. Kaikki haluavat nähdä, ketkä ovat saaneet tänä vuonna _____ juhliin. On myös hauska _____ naisten iltapukuja. Itsenäisyyspäivänä on _____, että kodin ikkunalla palaa kaksi kynttilää.

CD 2/16

H.

Suomessa 24. joulukuuta eli _____ on joulun tärkein juhlapäivä. Perheet ovat yhdessä, kotona on joulukuusi ja joulupukki ja tontut tuovat _____. Joulupukki tulee ovesta, ei savupiipusta. Suomalainen jouluruoka on yksinkertaista: on iso _____ ja sen kanssa erilaisia laatikkoruokia. Suomalaiset syövät myös paljon kalaa jouluna. Jouluaattona suomalaiset käyvät myös viemässä _____ haudoille. Haustausmaalla on jouluna kaunista, kun melkein kaikilla haudoilla on kynttilä ja _____ on yleensä lunta. Jouluna suomalaiset käyvät myös kirkossa. Jouluaaton jälkeen on kaksi _____: joulupäivä ja tapaninpäivä.

Harjoitus 12. Ratkaisu:

Suomalaiset juhlapäivät

CD 2/9

A.

Jokainen vuosi alkaa ___**uudenvuoden**___ juhlimisella. Suomessa on uutenavuotena usein hyvin kylmä ilma, joten juhlat ovat yleensä ___**sisällä**___. Ihmiset kutsuvat ystävät kylään, laittavat hyvää ruokaa ja ___**istuvat**___ iltaa yhdessä. Kello 12 yöllä, kun vuosi ___**vaihtuu**___, he menevät ulos ja ampuvat ilotulitusraketteja ___**taivaalle**___. Uutenavuotena monet valavat myös tinaa. Tinasta voi nähdä, mitä seuraavana ___**vuonna**___ tapahtuu.

CD 2/10

B.

Seuraava juhla ___**kalenterissa**___ on helmikuussa: 5. helmikuuta on Runebergin päivä. J. L. Runeberg oli runoilija ___**1800-luvulla**___. Hän on Suomen kansalliskirjailija. Runebergin päivänä ei ole mitään perinteistä ___**ohjelmaa**___, mutta silloin syödään herkullisia runebergintorttuja. Ne ovat pieniä ___**leivoksia**___, joita Runebergin vaimo Fredrika leipoi.

CD 2/11

C.

Toinen ___**herkku**___ helmikuussa ovat laskiaispullat. Niitä syödään laskiaisena. Laskiaisen pääruoka on hernekeittoa ja ruokailu on usein ___**ulkona**___. Laskiaisena lapset ja aikuiset lähtevät ulos laskemaan ___**mäkeä**___ pulkalla. Laskiaisen ___**historia**___ on kristillinen: laskiaisesta alkoi paasto, joka loppui pääsiäisenä.

CD 2/12

D.

Pääsiäinen on yleensä maalis- tai huhtikuussa. Lapset maalaavat suklaamunia ja _____**keräävät**_____ ulkoa pajupuun oksia, joissa on pajunkissat. He koristelevat oksat ja _____**pukevat**_____ _____**päälleen**_____ noidan vaatteet. Sitten he menevät naapuritaloihin "virpomaan". Virpominen tarkoittaa, että noidat toivottavat _____**onnea**_____ ihmisille. Asukkaat saavat kauniin pajunkissaoksan ja noidat saavat karkkia tai _____**suklaamunia**_____. Monet suomalaiset käyvät myös _____**kirkossa**_____ pääsiäisenä. Pääsiäisen perinteisiä ruokia ovat lammas, kananmunat ja jälkiruoka _____**mämmi**_____, joka on todellinen suomalainen erikoisuus.

CD 2/13

E.

Huhtikuun viimeinen päivä on _____**vappuaatto**_____ ja toukokuun ensimmäinen päivä on vappupäivä. Vappu on _____**työn**_____ juhla, mutta Suomessa se on myös opiskelijoiden juhla ja karnevaalikin. Kaikki, jotka ovat käyneet lukion, ovat ylioppilaita ja heillä on _____**valkoinen**_____ ylioppilaslakki. Vappuna he kaikki – vanhat ja nuoret – panevat ylioppilaslakin päähänsä ja juhlivat kadulla. Vappupäivänä monet perheet ja ystäväporukat menevät hienosti _____**syömään**_____ _____**lounasta**_____ ravintolaan. Toiset menevät _____**piknikille**_____ puistoon, vaikka sää on joskus tosi kylmä.

CD 2/14

F.

Suomessa on lyhyt kesä, mutta se on kaunis ja _____**valoisa**_____ – myös yöllä. Keskiyön auringolle on oma juhla: juhannus. Se on kesäkuun viimeisellä _____**viikolla**_____. Juhannuksena suomalaiset eivät ole kaupungissa, vaan lähtevät mökille. He haluavat olla lähellä _____**luontoa**_____ juhlimassa keskikesää. Mökillä he saunovat, uivat järvessä tai meressä, tekevät ruokaa ulkona ja

_____**nauttivat**_____ valoisasta yöstä. Kokko on valtavan iso _____**tuli**_____, jonka suomalaiset sytyttävät rannalle tai kalliolle juhannuksena.

CD 2/15

G.

Suomen itsenäisyyspäivä on 6. joulukuuta. Se on arvokas ja _____**rauhallinen**_____ juhla. Presidentinlinnassa on suuret juhlat. Tavalliset suomalaiset katsovat juhlaa televisiosta. Kaikki haluavat nähdä, ketkä ovat saaneet tänä vuonna _____**kutsun**_____ juhliin. On myös hauska _____**kommentoida**_____ naisten iltapukuja. Itsenäisyyspäivänä on _____**perinne**_____, että kodin ikkunalla palaa kaksi kynttilää.

CD 2/16

H.

Suomessa 24. joulukuuta eli _____**jouluaatto**_____ on joulun tärkein juhlapäivä. Perheet ovat yhdessä, kotona on joulukuusi ja joulupukki ja tontut tuovat _____**lahjat**_____. Joulupukki tulee ovesta, ei savupiipusta. Suomalainen jouluruoka on yksinkertaista: on iso _____**kinkku**_____ ja sen kanssa erilaisia laatikkoruokia. Suomalaiset syövät myös paljon kalaa jouluna. Jouluaattona suomalaiset käyvät myös viemässä _____**kynttilät**_____ haudoille. Haustausmaalla on jouluna kaunista, kun melkein kaikilla haudoilla on kynttilä ja _____**maassa**_____ on yleensä lunta. Jouluna suomalaiset käyvät myös kirkossa. Jouluaaton jälkeen on kaksi _____**pyhäpäivää**_____: joulupäivä ja tapaninpäivä.

Harjoitus 13. **Valitse yksi aihe ja kirjoita dialogi.**

A. Kirjoita dialogi, jossa Pedro kosii Hannaa uutenavuotena.

B. Kirjoita dialogi, jossa Pedro ja Hanna suunnittelevat häitään.

C. Kirjoita dialogi, jossa kaksi häävierasta keskustelee hääjuhlasta.

Harjoitus 4. **Leena soittaa ystävälleen Inkerille. Kuuntele puhelinkeskustelu ja vastaa.**

CD 2/7

Inkeri: Inkeri.

Leena: Hei Inkeri, Leena täällä.

Inkeri: Ai moi Leena, pitkästä aikaa! Missä sinä olet ollut, kun sinua ei ole näkynyt moneen kuukauteen?

Leena: No itse asiassa vaihdoin juuri työpaikkaa ja pidin sitä ennen puoli vuotta vapaata. Matkustelin paljon Etelä-Amerikassa, koska siellä asuu paljon minun ystäviäni. Nyt olen palannut Suomeen.

Inkeri: Vau! Sinulla on sitten varmasti paljon kerrottavaa!

Leena: No niin onkin, mutta kerro sinä ensin, mitä sinulle kuuluu.

Inkeri: Minulle kuuluu itse asiassa oikein hyvää. Menimme nimittäin Markon kanssa viime kuussa naimisiin.

Leena: Mitä, ihanko totta!? Onneksi olkoon! Kerro nyt ihmeessä kaikki!

Inkeri: No ensinnäkin, emme menneet kihloihin lainkaan. Meistä se oli turhaa, sillä olemmehan tunteneet Markon kanssa jo melkein kymmenen vuotta.

Leena: Joo, eihän sitä kihloihin tarvitse mennäkään. Jokainen päättää sen itse. Mutta kerro nyt häistä! Minä haluan kuulla kaiken.

Inkeri: Pidimme ihan pienet häät. Vieraita oli vain 12: meidän vanhemmat ja pari sukulaista ja ystävää. Vihkiminen tapahtui maistraatissa eikä kirkossa, sillä minä en kuulu kirkkoon.

Leena: No kai sinulla oli sentään kaunis hääpuku?!?

Inkeri: Oli tottakai! Markon äiti ompeli minulle tosi kauniin puvun. Se oli silkkiä ja limenvihreä.

Leena: Millainen sinun hääkimppusi oli?

Inkeri: Kimpussa oli pieniä valkoisia ruusuja.

Leena: Se oli varmasti kaunis. No, entä kävittekö vihkimisen jälkeen jossakin syömässä tai juhlimassa?

Inkeri: Joo, me olimme varanneet hääaterian ravintola Tornista. Söimme alkupalaksi metsäsienikeittoa ja sen jälkeen pääruoaksi kalaa, kuharullia. Jälkiruoaksi oli

sitruunasorbettia. Kahvin kanssa söimme tietysti vielä hääkakkua.

Leena: Olipa hyvä menyy! No entä sormus? Montako timanttia siinä on? [heh]

Inkeri: Sain Markon isoäidin vanhan vihkisormuksen. Hän oli naimisissa miehensä kanssa 64 vuotta! Sormus on kultaa ja siinä on kolme pientä timanttia.

Leena: Vau, se on varmasti arvokas ja sillä on pitkä historia.

Inkeri: Niin, minusta on hienoa, että minulla on niin vanha sormus. Mutta hei, olisi kiva nähdä taas joskus. Ehtisitkö vaikka torstai-iltana kahville?

Leena: Joo, totta kai! Tuon sitten myös valokuvat mukanani, niin saat nähdä ja kuulla kaiken matkastani.

Inkeri: Kuulostaa hyvältä! Nähdään siis torstaina vaikka puoli kuudelta Café Roosassa.

Leena: Joo, tehdään niin. Moikka!

Inkeri: Moi moi!

Ratkaisu:

1. Mitä Leena teki puoli vuotta? (2 asiaa)

   Hän on pitänyt puoli vuotta vapaata ja matkustellut Etelä-Amerikassa.

2. Mitä Inkerille tapahtui viime kuussa?

   Hän meni naimisiin.

3. Mikä on Inkerin miehen nimi?

   Marko

4. Menivätkö he ensin kihloihin?

   Eivät, koska he ovat tunteneet jo niin kauan.

5. Kuinka monta vierasta häissä oli?

   12

6. Missä vihkiminen tapahtui?

   Maistraatissa.

7. Millainen hääpuku Inkerillä oli?

   Kaunis limenvihreä puku, joka oli silkkiä. Markon äiti ompeli sen.

8. Mitä he söivät hääaterialla? (Kirjoita 2 ruokaa.)

   Alkupala: metsäsienikeittoa

   Pääruoka: kalaa (kuharullia)

   Jälkiruoka: sitruunasorbettia

   Kahvin kanssa hääkakkua

9. Millaisen sormuksen Inkeri sai?

   Markon isoäidin vanhan vihkisormuksen. Sormus on kultaa ja siinä on 3 pientä timanttia.

10. Milloin ja missä Inkeri ja Leena tapaavat?

    Torstaina puoli kuudelta Café Roosassa.

Harjoitus 23. **Kuuntele ja vastaa.**

CD 2/8

Minä olen Alex. Olen Pedron bestman. Kerron nyt teille, millaiset olivat Pedron polttarit. Ne pidettiin jo maaliskuussa, koska kesällä monet ystävät ovat lomalla ja matkoilla. Talvella kaikki pääsivät hyvin mukaan. Polttareiden idea oli, että Pedro saa tehdä kaikkea suomalaista.

Herätimme Pedron aamulla hyvin aikaisin. Hän sai heti pukea uimahousut päälleen ja hänet vietiin uimarantaan. Meri oli tietysti vielä jäässä, koska oli talvi, mutta rannassa oli avanto. Pedron piti mennä uimaan. Hän ei ollut koskaan uinut avannossa, mutta hän meni silti aika nopeasti veteen. Uinnin jälkeen ei ollut saunaa ja ulkona oli 15 astetta pakkasta. Se oli Pedrosta aika kamalaa ja hänellä oli tosi kylmä.

Uinnin jälkeen hän sai jalkaansa ikivanhat sukset ja käteensä kartan. Pedron piti hiihtää pari kilometriä ja löytää kartan kanssa reitti seuraavaan paikkaan. Se oli jääkenttä, jossa pelasimme jääkiekkoa. Pedro oli luistellut vain kaksi kertaa aikaisemmin! Luisteleminen oli hänelle aika vaikeaa, mutta jääkiekkopeli oli silti hauska.

Kun olimme pelanneet tarpeeksi, söimme ravintolassa ja sitten ajoimme keskustaan. Siellä menimme karaokebaariin. Pedron täytyi laulaa suomalainen laulu, koska karaokehan on tyypillinen suomalainen harrastus. Pedro laulaa tavallisesti oikein hyvin, mutta suomeksi se oli tietysti aika vaikeaa... Me ja kaikki muutkin baarin asiakkaat nauroimme kovasti, kun Pedro lauloi.

Kun me muutkin olimme laulaneet muutaman laulun, lähdimme saunomaan. Saunoimme yleisessä saunassa Kalliossa. Sauna maksaa muutaman euron ja siellä voi saunoa tosi isossa saunassa monta tuntia. Olimme tilanneet Pedrolle selän pesun. Vanha pesijänainen hankasi Pedron selkää 15 minuuttia, niin että selkä oli ihan punainen! Kun olimme saunoneet melkein kaksi tuntia, olimme lopulta valmiit.

Seuraavaksi lähdimme tanssiravintolaan. Suomalaisethan rakastavat tangoa, joten Pedron täytyi hakea joku nainen tanssiin ja tanssia tangoa hänen kanssaan. Minä olen nähnyt, kun Pedro tanssii brasilialaista sambaa, mutta tangoa hän ei varmaankaan ollut tanssinut koskaan. Pedro on kuitenkin hyvännäköinen mies, ja monet naiset halusivat tanssia hänen kanssaan. Meillä muilla oli tosi hauskaa, kun katsoimme heidän tanssimistaan!

Ratkaisu:

1. Miksi polttarit olivat jo maaliskuussa?

   Koska kesällä monet ystävät ovat matkoilla. Talvella kaikki pääsivät hyvin mukaan.

2. Mihin Pedron täytyi mennä aamulla aikaisin?

   Hänen täytyi mennä meren rantaan uimaan avannossa.

3. Miksi Pedrolla oli kamalan kylmä?

   Koska uinnin jälkeen ei ollut saunaa ja koska ulkona oli 15 astetta pakkasta.

4. Miten Pedron täytyi kulkea 2 kilometriä?

   a. hän hiihti

5. Oliko luisteleminen helppoa?

   Ei ollut, koska Pedro oli luistellut vain kaksi kertaa aikaisemmin.

6. Mihin he menivät keskustassa?

   b. karaokebaariin

7. Mitä muut asiakkaat tekivät, kun Pedro lauloi?

   He nauroivat.

8. Mikä kesti 15 minuuttia?

   Kun pesijä pesi Pedron selkää.

9. Mitä Pedron täytyi tehdä tanssiravintolassa?

   Hänen täytyi hakea joku nainen tanssiin ja tanssia tangoa hänen kanssaan.

10. Saiko Pedro tanssiparin?

    Sai. Monet naiset halusivat tanssia hänen kanssaan, koska Pedro on hyvännäköinen mies.

Alexin haastattelu

7

Kappaleen sisältö 224

Kalvot ja lisäharjoitukset 225

Monikko 225

Joka 238

Verbi + rektio 240

Demonstratiivipronominit 244

Koulutus ja työ 247

Kuunteluharjoitusten tekstit ja ratkaisut 250

Alexin haastattelu

Kappale käsittelee koulutusta ja työelämää. Tekstinä on Alexin haastattelu hänen työpaikkansa sisäisessä lehdessä. Kappaleessa opiskelija oppii kertomaan oman koulutus- ja työhistoriansa vaiheista, ja mm. tähän liittyvät rektioverbit esitellään.

Tekstissä esiintyy paljon paikallissijojen monikkoa. Monikon i-tunnuksen aiheuttamat vokaalinvaihtelut sanavartalossa sekä pitkien sanojen erityisominaisuudet ovat kappaleen keskeistä kielioppisisältöä. Monikon partitiivi ja genetiivi esitellään vasta seuraavassa kappaleessa.

Kielioppi:

- i-monikko paikallissijat
- pitkät sanat monikossa
- *joka*-pronomini monikossa
- verbi + rektio
- demonstratiivipronominit *nämä*, *nuo*, *ne*

Sanasto:

- koulutus ja työ

MONIKKO i

Perhe asuu **isossa talossa**. Perheet asuvat _____.

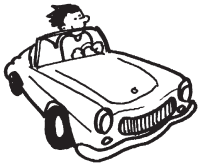

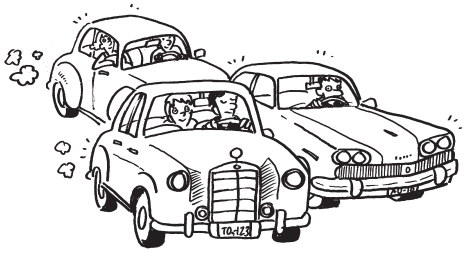

Hän ajaa **hienolla autolla**. He ajavat _____.

YKSIKKÖ	vartalo + i + pääte			MONIKKO
talo	_____	**i**	_____	_____
sänky	_____	**i**	_____	_____
tyttö	_____	**i**	_____	_____

	vartalo			monikkovartalo
o, ö, u, y	tal**o**-	+	i	_____
pysyvät	hölm**ö**-			_____
	kad**u**-			_____
	hyll**y**-			_____
a, ä, e	jun**a**-	+	i	_____
menevät pois	nais**e**-			_____
	hyv**ä**-			_____
a + i → oi	kiv**a**-	+	i	_____
kun 2 tavua ja	vess**a**-			_____
1. tavussa i, e, a	san**a**-			_____
i + i → ei	buss**i**-	+	i	_____
	pank**i**-			_____
VV → V	m**aa**-	+	i	_____
	huon**ee**-			_____
	hit**aa**-			_____
uo + i → oi	s**uo**-	+	i	_____
yö + i → öi	t**yö**-			_____
ie + i → ei	t**ie**-			_____
sanatyyppi si				
uu**si**				_____
ve**si**				_____
sanatyyppi Vus/Vys	rakkau**de**-	+	i	_____
	ystävyy**de**-			_____

Harjoitus 1. **Valitse sana laatikosta ja kerro parin kanssa vuorotellen, mistä Emil pitää ja ei pidä.**

aikaiset aamut	pitkä automatka	tytöt	pallopelit
moottoripyörät	veneet	autot	hämähäkit
legot	käärmeet	syntymäpäiväjuhlat	dinosaurukset
kalaruoat	tylsät kirjat	karkit	rokotukset

Minä pidän…

Minä en pidä…

Harjoitus 1. Ratkaisu:

Minä pidän…	**Minä en pidä…**
pallopeleistä	käärmeistä
moottoripyöristä	kalaruoista
autoista	hämähäkeistä
veneistä	tylsistä kirjoista
karkeista	tytöistä
syntymäpäiväjuhlista	rokotuksista
legoista	aikaisista aamuista
dinosauruksista	pitkistä ajomatkoista

Pitkät sanat monikossa

a/ä → o/ö

-la/lä

ravinto**la** _____

kyntti**lä** _____

-na/nä

ikku**na** _____

pääry**nä** _____

ome**na** _____

-ra/rä

makka**ra** _____

ympy**rä** _____

-ija/ijä

opiskel**ija** _____

näyttel**ijä** _____

-ia/iä

as**ia** _____

ast**ia** _____

-kka/kkä

mansi**kka** _____

känny**kkä** _____

Muista! Tavallisesti

a/ä → –

opettaj**a** _____

hedelm**ä** _____

HUOM!

-aja/äjä → –

pela**aja** _____

kääntäjä _____

HUOM! Adjektiivit:

a/ä → –

kama**la** _____

iha**na** _____

ahke**ra** _____

hämä**rä** _____

valoi**sa** _____

MONIKON ILLATIIVI

in

kun monikkovartalossa on i

kukka	kuki-	_____
iloinen	iloisi-	_____
lehti	lehdi-	_____
kysymys	kysymyksi-	_____
uusi	uusi-	_____

k-p-t: VAHVA!

hin

kun monikkovartalossa on diftongi

talo	taloi-	_____
sänky	sängyi-	_____
pankki	pankei-	_____
kauppa	kaupoi-	_____
työ	töi-	_____

k-p-t: VAHVA!

siin

kun yksikön illatiivissa on seen (sanatyypit *e, as/äs, is, nut/nyt*)

	Yksikön illatiivi	
osoite	osoitteeseen	_____
tehdas	tehtaaseen	_____
kaunis	kauniiseen	_____
väsynyt	väsyneeseen	_____

k-p-t: VAHVA!

Harjoitus 2. **Monikon paikallissijat (erityisesti illatiivi). Kirjoita monikko.**

Viime kesänä matkustin USA:n itärannikolla **1.** _____*junilla*_____ (JUNA) ja

2. _____ (BUSSI). Tutustuin moniin **3.** _____

(NÄHTÄVYYS). Pidin kovasti **4.** _____

(ISO KAUPUNKI) ja **5.** _____ (KORKEA TALO),

mutta vielä enemmän ihastuin **6.** _____

(KAUNIS MAISEMA). Rakastuin Niagaran **7.** _____

(VESIPUTOUS). Niagaralla tutustuin **8.** _____

(MUU TURISTI) ja jatkoin matkaa kahden hollantilaisen matkailijan kanssa. Matkustimme

yhdessä **9.** _____

(MIELENKIINTOINEN PAIKKA): Bostoniin, New Yorkiin ja Washingtoniin. Washingtonissa

kävimme **10.** _____ (HIENO MUSEO) ja

11. _____ (TÄRKEÄ RAKENNUS).

Matkalla tutustuin myös **12.** _____

(ERILAINEN HOSTELLI) ja **13.** _____ (HOTELLI), koska yövyimme

joka yö eri paikassa. Valitettavasti en ehtinyt mennä

14. _____ (VAATEKAUPPA) tai

15. _____ (KAUPPAKESKUS), koska meillä oli niin

paljon muuta ohjelmaa. Matkan jälkeen kutsuin ystäväni kylään ja kerroin

16. _____ (YSTÄVÄ) minun

17. _____ (HIENO KOKEMUS).

Harjoitus 2. Ratkaisu:

Viime kesänä matkustin USA:n itärannikolla **1.** ___junilla___ (JUNA) ja **2.** ___busseilla___ (BUSSI). Tutustuin moniin **3.** ___nähtävyyksiin___ (NÄHTÄVYYS). Pidin kovasti **4.** ___isoista kaupungeista___ (ISO KAUPUNKI) ja **5.** ___korkeista taloista___ (KORKEA TALO), mutta vielä enemmän ihastuin **6.** ___kauniisiin maisemiin___ (KAUNIS MAISEMA). Rakastuin Niagaran **7.** ___vesiputouksiin___ (VESIPUTOUS). Niagaralla tutustuin **8.** ___muihin turisteihin___ (MUU TURISTI) ja jatkoin matkaa kahden hollantilaisen matkailijan kanssa. Matkustimme yhdessä **9.** ___mielenkiintoisiin paikkoihin___ (MIELENKIINTOINEN PAIKKA): Bostoniin, New Yorkiin ja Washingtoniin. Washingtonissa kävimme **10.** ___hienoissa museoissa___ (HIENO MUSEO) ja **11.** ___tärkeissä rakennuksissa___ (TÄRKEÄ RAKENNUS). Matkalla tutustuin myös **12.** ___erilaisiin hostelleihin___ (ERILAINEN HOSTELLI) ja **13.** ___hotelleihin___ (HOTELLI), koska yövyimme joka yö eri paikassa. Valitettavasti en ehtinyt mennä **14.** ___vaatekauppoihin___ (VAATEKAUPPA) tai **15.** ___kauppakeskuksiin___ (KAUPPAKESKUS), koska meillä oli niin paljon muuta ohjelmaa. Matkan jälkeen kutsuin ystäväni kylään ja kerroin **16.** ___ystävilleni___ (YSTÄVÄ) minun **17.** ___hienoista kokemuksistani___ (HIENO KOKEMUS).

Harjoitus 3. Monikon paikallissijat. Kirjoita monikko.

Kun suomalaiset koululaiset lopettavat lukion 19-vuotiaina, he pyrkivät opiskelemaan

1. *ammattikorkeakouluihin* (AMMATTIKORKEAKOULU) ja

2. _____ (YLIOPISTO).

Suomessa **3.** _____ (KAIKKI NUORET) on mahdollisuus saada opiskelupaikka. Yliopistot valitsevat opiskelijat isoissa **4.** _____ (PÄÄSYKOE) keväällä. Opiskelu alkaa syksyllä. Monet nuoret ovat kiinnostuneita **5.** _____ (USEA ALA) ja hakevat opiskelupaikkaa monista eri **6.** _____ (OPPILAITOS). Sitten he valitsevat sen opiskelupaikan, johon haluavat eniten.

Opiskeluaika on yleensä hauskaa ja vapaata aikaa. Arkipäivinä opiskelijat käyvät **7.** _____ (KURSSI) ja **8.** _____ (LUENTO), mutta viikonloppuisin ja lomilla opiskelijat osallistuvat **9.** _____ (JUHLA), **10.** _____ (TAPAHTUMA) ja **11.** _____ (OPINTOMATKA). Monet opiskelijat ovat myös **12.** _____ (TYÖ) ainakin kesällä.

Ammattikorkeakoulussa opiskelijat ovat välillä myös työharjoittelussa. Siellä he tutustuvat **13.** _____ (TYÖPAIKKA), oman alansa **14.** _____ (YRITYS) ja **15.** _____ (TYÖTEHTÄVÄ). Työharjoittelu kestää yleensä 4–6 viikkoa.

Kun opiskelijat valmistuvat **16.** _____ (KORKEAKOULU), he saavat todistukset. **17.** _____ (TODISTUS) lukee, mitä ja kuinka hyvin he ovat opiskelleet. Sitten opiskelijoiden täytyy etsiä työpaikka. Monet nuoret käyvät **18.** _____ (USEA TYÖHAASTATTELU), ennen kuin he saavat töitä.

Harjoitus 3. Ratkaisu:

Kun suomalaiset koululaiset lopettavat lukion 19-vuotiaina, he pyrkivät opiskelemaan

1. ammattikorkeakouluihin (AMMATTIKORKEAKOULU) ja

2. yliopistoihin (YLIOPISTO).

Suomessa **3.** kaikilla nuorilla (KAIKKI NUORET) on mahdollisuus saada opiskelupaikka. Yliopistot valitsevat opiskelijat isoissa **4.** pääsykokeissa (PÄÄSYKOE) keväällä. Opiskelu alkaa syksyllä. Monet nuoret ovat kiinnostuneita **5.** useista aloista (USEA ALA) ja hakevat opiskelupaikkaa monista eri **6.** oppilaitoksista (OPPILAITOS). Sitten he valitsevat sen opiskelupaikan, johon haluavat eniten.

Opiskeluaika on yleensä hauskaa ja vapaata aikaa. Arkipäivinä opiskelijat käyvät **7.** kursseilla (KURSSI) ja **8.** luennoilla (LUENTO), mutta viikonloppuisin ja lomilla opiskelijat osallistuvat **9.** juhliin (JUHLA), **10.** tapahtumiin (TAPAHTUMA) ja **11.** opintomatkoihin (OPINTOMATKA). Monet opiskelijat ovat myös **12.** töissä (TYÖ) ainakin kesällä.

Ammattikorkeakoulussa opiskelijat ovat välillä myös työharjoittelussa. Siellä he tutustuvat **13.** työpaikkoihin (TYÖPAIKKA), oman alansa **14.** yrityksiin (YRITYS) ja **15.** työtehtäviin (TYÖTEHTÄVÄ). Työharjoittelu kestää yleensä 4–6 viikkoa.

Kun opiskelijat valmistuvat **16.** korkeakouluista (KORKEAKOULU), he saavat todistukset. **17.** Todistuksissa (TODISTUS) lukee, mitä ja kuinka hyvin he ovat opiskelleet. Sitten opiskelijoiden täytyy etsiä työpaikka. Monet nuoret käyvät **18.** useissa työhaastatteluissa (USEA TYÖHAASTATTELU), ennen kuin he saavat töitä.

Kirjan harjoitus 11. Laiva on lastattu...

Vaihtoehtoisia toteutustapoja:

a) Kirjan kuvassa olevien kategorioiden lisäksi voidaan keksiä lisää kategorioita, esim. ammatit, sukulaiset, adjektiivit jne.

b) Kategoriaksi voidaan valita myös tietyllä kirjaimella alkavat sanat. Alkukirjain voidaan määritellä myös tietyn kategorian sisällä: esim. k-kirjaimella alkavat huonekalut.

c) Harjoitus voidaan tehdä kirjallisena. Tällöin ryhmät voivat kilpailla keskenään. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon sovitun kategorian sanoja paperille -lla-muodossa esim. 5 minuutissa.

Harjoitus 4. **Monikkopeli: Muuta yksikkölauseet monikkoon. Huom! Mieti, mitkä sanat voi muuttaa monikkoon.**

lähtö	1. Punainen villasukka on rikki.	2. Kuulin vanhalta tädiltäni, millaista oli elää Helsingissä 1950-luvulla.
3. Osaatko vastata tähän vaikeaan kysymykseen?	4. Tämä opiskelija on kotoisin pienestä maasta.	5. Tutustuimme Pietarissa kuuluisaan taidemuseoon.
6. Annan lahjan brasilialaiselle ystävälleni.	7. Tässä oppikirjassa on hyvä sanasto.	8. Emilia haluaa mennä ostoksille suureen kauppakeskukseen.
9. Tämän talon edessä ei ole parkkipaikkaa.	10. Minusta on ihanaa syödä japanilaisessa ravintolassa.	11. Tämä ryhmä matkustaa norjalaiselle vuorelle.
12. Japanissa voi matkustaa supernopealla junalla.	13. Kapealla tiellä ei saa ajaa kovaa.	14. Tutustuin meksikolaiseen opiskelijaan viime syksynä.
15. Opettaja kertoi vaarallisesta kissaeläimestä.	16. Pidätkö tästä ruoasta?	17. Suomalaisella urheilijalla ei ollut tänään onnea.
18. Asukas muuttaa uuteen taloon.	19. Bussi pysähtyy tällä pysäkillä harvoin.	20. Kirsti ei viihdy kuumassa suurkaupungissa.
21. Meidän poikamme ei pidä banaanista.	22. Turisti kävelee leveällä rantakadulla.	23. Sinisessä paidassa on iso tasku.
24. Matti pitää italialaisesta viinistä.	25. Kävimme Prahassa kauniissa vanhassa kirkossa.	maali

Harjoitus 4. Ratkaisu:

1. **Punaiset villasukat ovat** rikki.
2. Kuulin **vanhoilta tädeiltäni**, millaista oli elää Helsingissä 1950-luvulla.
3. Osaatko vastata **näihin vaikeisiin kysymyksiin**?
4. **Nämä opiskelijat ovat** kotoisin **pienistä maista**.
5. Tutustuimme Pietarissa **kuuluisiin taidemuseoihin**.
6. Annan **lahjat brasilialaisille ystävilleni**.
7. **Näissä oppikirjoissa** on **hyvät sanastot**.
8. Emilia haluaa mennä ostoksille **suuriin kauppakeskuksiin**.
9. **Näiden talojen** edessä ei ole **parkkipaikkoja**.
10. Minusta on ihanaa syödä **japanilaisissa ravintoloissa**.
11. **Nämä ryhmät matkustavat norjalaisille vuorille.**
12. Japanissa voi matkustaa **supernopeilla junilla**.
13. **Kapeilla teillä** ei saa ajaa kovaa.
14. Tutustuin **meksikolaisiin opiskelijoihin** viime syksynä.
15. **Opettajat kertoivat vaarallisista kissaeläimistä**.
16. Pidätkö **näistä ruoista**?
17. **Suomalaisilla urheilijoilla** ei ollut tänään onnea.
18. **Asukkaat muuttavat uusiin taloihin**.
19. **Bussit pysähtyvät näillä pysäkeillä** harvoin.
20. Kirsti ei viihdy **kuumissa suurkaupungeissa**.
21. Meidän **poikamme eivät pidä banaaneista**.
22. **Turistit kävelevät leveillä rantakaduilla**.
23. **Sinisissä paidoissa** on **isot taskut**.
24. Matti pitää **italialaisista viineistä**.
25. Kävimme Prahassa **kauniissa vanhoissa kirkoissa**.

	YKSIKKÖ	MONIKKO
N	**joka**	**jotka**
P	jota	joita
V	**jo-**	**joi-**
G	jonka	joiden
ILL	johon/jonne	joihin
INE	jossa	joissa
ELA	josta	joista
ALL	jolle	joille
ADE	jolla	joilla
ABL	jolta	joilta

Tapasin eilen nuoren naisen, _____ on samalla kurssilla kanssani.

Tapasin eilen nuoret naiset, _____ ovat samalla kurssilla kanssani.

Olemme tutustuneet uuteen naapuriimme, _____ myös on lapsia.

Olemme tutustuneet uusiin naapureihimme, _____ myös on lapsia.

Puhuimme eilen ystäväni pojasta, _____ nimi on Lasse.

Puhuimme eilen ystäväni pojista, _____ nimet ovat Mortti ja Vertti.

Erika osti eilen paidan, _____ hän pitää todella paljon.

Erika osti eilen kaksi paitaa, _____ hän pitää todella paljon.

Harjoitus 5. Jatka lauseita. Kirjoita kaksi *joka*-lausetta.

1. Ostin eilen kengät,

***joista** pidän kovasti.*

***joita** aion käyttää ystäväni häissä.*

2. Tilasin viikonloppuna ravintolassa annoksen,

3. Tyttärellämme on kaksi poikaa,

4. Vietimme hääpäivää viiden tähden hotellissa,

5. Tässä ovat ystäväni Kathy ja Rick,

6. Kävimme viime viikonloppuna juhlissa,

opiskella	**+ P**	Silja opiskelee _____ (FYSIIKKA).
oppia	**+ P + maan/ mään**	Olen oppinut _____ (ESPANJA) lomamatkoilla Malagassa. Lapset oppivat _____ (UIDA) kesällä.
opetella		Tanssikurssilla opettelemme nyt _____ (TANGO). Viime talvena Pedro opetteli _____ (HIIHTÄÄ).
harjoitella		Ensimmäisellä luokalla lapset harjoittelevat _____ (KIRJOITTAMINEN). 5-vuotias Vili harjoittelee _____ (AJAA) polkupyörällä.
opettaa		Päivi Koskela opettaa _____ (SUOMI). Isä opettaa lapsia _____ (UIDA).

käydä	**+ P**	Lapset käyvät _____ (KOULU) 9 vuotta. **Huom!** Kävin italian _____ (KIELIKURSSI) viime syksynä.
pyrkiä	**MIHIN + maan/ mään**	Ystäväni Tytti on pyrkinyt _____ (YLIOPISTO) _____ (OPISKELLA) lääketiedettä jo kaksi kertaa.
päästä		Alex pääsi _____ (AMMATTIKORKEAKOULU) _____ (OPISKELLA) tietoliikennetekniikkaa.
valmistua	**MISTÄ + ksi**	Elina valmistui _____ (AMMATTIKORKEAKOULU) _____ (SAIRAANHOITAJA) vuonna 2004.

alkaa **+ infinitiivi**

Minä aloin _____
(OPISKELLA) suomea kaksi vuotta sitten.

aloittaa **+ substantiivi tai -minen**

Minä aloitin suomen _____
(OPISKELU) kaksi vuotta sitten.
Minä aloitin suomen _____
(OPISKELEMINEN) kaksi vuotta sitten.

ruveta **+ maan/mään**

Minä rupesin _____
(OPISKELLA) suomea kaksi vuotta sitten.

osallistua **+ ILL**

Osallistuimme
_____
_____
(KANSAINVÄLINEN KONFERENSSI) viime elokuussa.

tutustua

Työmatkalla tutustuimme
_____
_____
(ULKOMAALAISET KOLLEGAT).

ihastua

Jari ihastui
_____
_____
(ITALIALAINEN FRANCESCA).

rakastua

Francescakin rakastui _____ (JARI)
ja nyt he ovat menneet kihloihin.

Harjoitus 6. Kirjoita sanat.

opettaa, opetella, harjoitella, oppia

1. Ravintolakoulussa kokit opettavat opiskelijoita ___*laittamaan*___ (LAITTAA) ruokaa.
2. Tänään opiskelijat harjoittelevat _____ (TEHDÄ) kastikkeita.
3. Koulutuksen aikana opiskelijat opettelevat myös _____ (LEIPOA) leipää.
4. Kun koulutus loppuu, he ovat oppineet _____ (TYÖSKENNELLÄ) ravintolan keittiössä.

alkaa, aloittaa, ruveta

5. Jesper alkoi _____ (PELATA + JÄÄKIEKKO) vuonna 2002.
6. Jesper aloitti _____ (PELATA + JÄÄKIEKKO) vuonna 2002.
7. Jesper rupesi _____ (PELATA + JÄÄKIEKKO) vuonna 2002.

pyrkiä, päästä, valmistua

8. Maria pyrki _____ (OPISKELLA + FYSIOTERAPIA) Lahden ammattikorkeakouluun.
9. Hän ei päässyt heti _____ (OPISKELLA), vaan oli ensin vuoden töissä ja yritti sitten uudestaan.
10. Nyt hän on opiskellut 3 vuotta ja valmistuu _____ (AMMATTIKORKEAKOULU) _____ (FYSIOTERAPEUTTI) ensi keväänä.

osallistua, tutustua, ihastua, rakastua

11. Mikko osallistui _____ (PIKKUJOULUT) Kellarimäen kartanolla.
12. Juhlissa Mikko tutustui _____ (KAUNIS CHILELÄINEN NAINEN).
13. Hän ihastui naisen _____ (TUMMAT SILMÄT) heti.
14. Juhlien jälkeen he alkoivat seurustella ja Mikko rakastui _____ (ISADORA).

Harjoitus 6. Ratkaisu:

opettaa, opetella, harjoitella, oppia

1. Ravintolakoulussa kokit opettavat opiskelijoita ___**laittamaan**___ (LAITTAA) ruokaa.
2. Tänään opiskelijat harjoittelevat ___**tekemään**___ (TEHDÄ) kastikkeita.
3. Koulutuksen aikana opiskelijat opettelevat myös ___**leipomaan**___ (LEIPOA) leipää.
4. Kun koulutus loppuu, he ovat oppineet ___**työskentelemään**___ (TYÖSKENNELLÄ) ravintolan keittiössä.

alkaa, aloittaa, ruveta

5. Jesper alkoi ___**pelaamaan jääkiekkoa**___ (PELATA + JÄÄKIEKKO) vuonna 2002.
6. Jesper aloitti ___**jääkiekon pelaamisen**___ (PELATA + JÄÄKIEKKO) vuonna 2002.
7. Jesper rupesi ___**pelaamaan jääkiekkoa**___ (PELATA + JÄÄKIEKKO) vuonna 2002.

pyrkiä, päästä, valmistua

8. Maria pyrki ___**opiskelemaan fysioterapiaa**___ (OPISKELLA + FYSIOTERAPIA) Lahden ammattikorkeakouluun.
9. Hän ei päässyt heti ___**opiskelemaan**___ (OPISKELLA), vaan oli ensin vuoden töissä ja yritti sitten uudestaan.
10. Nyt hän on opiskellut 3 vuotta ja valmistuu ___**ammattikorkeakoulusta**___ (AMMATTIKORKEAKOULU) ___**fysioterapeutiksi**___ (FYSIOTERAPEUTTI) ensi keväänä.

osallistua, tutustua, ihastua, rakastua

11. Mikko osallistui ___**pikkujouluihin**___ (PIKKUJOULUT) Kellarimäen kartanolla.
12. Juhlissa Mikko tutustui ___**kauniiseen chileläiseen naiseen**___ (KAUNIS CHILELÄINEN NAINEN).
13. Hän ihastui naisen ___**tummiin silmiin**___ (TUMMAT SILMÄT) heti.
14. Juhlien jälkeen he alkoivat seurustella ja Mikko rakastui ___**Isadoraan**___ (ISADORA).

YKSIKKÖ

N	**tämä**	**tuo**	**se**
P	tätä	tuota	sitä
V	**tä-**	**tuo-**	**si-/sii-**
G	tämän	tuon	sen
ILL	tähän	tuohon	siihen
INE	tässä	tuossa	siinä
ELA	tästä	tuosta	siitä
ALL	tälle	tuolle	sille
ADE	tällä	tuolla	sillä
ABL	tältä	tuolta	siltä

MONIKKO

N	**nämä**	**nuo**	**ne**
P	näitä	noita	niitä
V	**näi-**	**noi-**	**nii-**
G	näiden	noiden	niiden
ILL	näihin	noihin	niihin
INE	näissä	noissa	niissä
ELA	näistä	noista	niistä
ALL	näille	noille	niille
ADE	näillä	noilla	niillä
ABL	näiltä	noilta	niiltä

Harjoitus 7. Muuta yksikkölauseet monikkoon ja monikkolauseet yksikköön.

1. Kysyitkö tuolta tytöltä, käykö hän usein täällä?
Kysyitkö noilta tytöiltä, käyvätkö he usein täällä?

2. Pidätkö enemmän tästä punaisesta vai tuosta valkoisesta paidasta?

3. Vie nämä laatikot noille sinitakkisille miehille.

4. Olen aivan ihastunut tähän ranskalaiseen juustoon!

5. Näissä kapeissa sängyissä on kamala nukkua!

6. Eikö tälle asialle voi tehdä mitään?

7. Laita tämä lautanen tuolle pyöreälle pöydälle.

8. Oletko kuullut jotakin niistä kurssikavereista, jotka olivat samoilla kursseilla viime kesänä?

Harjoitus 7. Ratkaisu:

1. Kysyitkö **noilta tytöiltä, käyvätkö he** usein täällä?

2. Pidätkö enemmän **näistä punaisista** vai **noista valkoisista paidoista?**

3. Vie **tämä laatikko tuolle sinitakkiselle miehelle.**

4. Olen aivan ihastunut **näihin ranskalaisiin juustoihin!**

5. Tässä kapeassa sängyssä on kamala nukkua!

6. Eikö näille asioille voi tehdä mitään?

7. Laita **nämä lautaset noille pyöreille pöydille.**

8. Oletko kuullut jotakin **siitä kurssikaverista, joka oli samalla kurssilla** viime kesänä?

Harjoitus 8. Kirjoita sanat tekstiin.

A. Helpompi

pyrin	todistuksen	työkokemusta
työpaikan	työhakemusta	työhaastatteluun
tenttiin	koulutuksestani	kirjoittanut ylioppilaaksi
ammattikorkeakouluun	tutkinnon	arvosanani
valmistua	hakea töitä	pääsykokeeseen
lukukausi	kursseille	opintoni

Kun olin käynyt lukion ja **1.** *kirjoittanut ylioppilaaksi*, en ollut varma mitä halusin opiskella. Siksi menin töihin. Olin töissä eri paikoissa: ruokakaupassa, siivojana päiväkodissa ja postinjakajana. Ajattelin, että on hyvä saada vähän **2.** _____ ja ansaita rahaa. Seuraavana kesänä **3.** _____ opiskelemaan **4.** _____. Osallistuin **5.** _____ ja pääsinkin heti opiskelemaan, vaikka koe oli minusta vaikea. Kun **6.** _____ syksyllä alkoi, kaikki oli uutta minulle. Minun piti itse suunnitella minun **7.** _____ ja päättää, mille **8.** _____ ja luennoille osallistun. Opiskelin todella ahkerasti heti alusta asti. Koska halusin **9.** _____ nopeasti, istuin kaikki viikonloput ja lomat kirjastossa lukemassa **10.** _____. Tein koko **11.** _____ kahdessa vuodessa. Kaikki minun **12.** _____ eivät aina olleet niin hyviä, mutta valmistuin kuitenkin viime kuussa ja sain **13.** _____ opinnoistani.

Nyt kun koulu on loppu, voin alkaa **14.** _____. Olen jo kirjoittanut monta **15.** _____, joissa kerron **16.** _____ ja työkokemuksestani. Toivon, että pääsen johonkin yritykseen **17.** _____ ja että he valitsevat minut. Toivottavasti saan pian hyvän **18.** _____.

Harjoitus 8. **Kirjoita sanat tekstiin.**

B. Vaikeampi

Kun olin käynyt lukion ja **1.** *kirjoittanut ylioppilaaksi*, en ollut varma mitä halusin opiskella. Siksi menin töihin. Olin töissä eri paikoissa: ruokakaupassa, siivojana päiväkodissa ja postinjakajana. Ajattelin, että on hyvä saada vähän **2.** _____ ja ansaita rahaa. Seuraavana kesänä **3.** _____ opiskelemaan **4.** _____. Osallistuin **5.** _____ ja pääsinkin heti opiskelemaan, vaikka koe oli minusta vaikea. Kun **6.** _____ syksyllä alkoi, kaikki oli uutta minulle. Minun piti itse suunnitella minun **7.** _____ ja päättää, mille **8.** _____ ja luennoille osallistun. Opiskelin todella ahkerasti heti alusta asti. Koska halusin **9.** _____ nopeasti, istuin kaikki viikonloput ja lomat kirjastossa lukemassa **10.** _____. Tein koko **11.** _____ kahdessa vuodessa. Kaikki minun **12.** _____ eivät aina olleet niin hyviä, mutta valmistuin kuitenkin viime kuussa ja sain **13.** _____ opinnoistani.

Nyt kun koulu on loppu, voin alkaa **14.** _____. Olen jo kirjoittanut monta **15.** _____, joissa kerron **16.** _____ ja työkokemuksestani. Toivon, että pääsen johonkin yritykseen **17.** _____ ja että he valitsevat minut. Toivottavasti saan pian hyvän **18.** _____.

Harjoitus 8. Ratkaisu:

Kun olin käynyt lukion ja **1.** **kirjoittanut ylioppilaaksi**, en ollut varma mitä halusin opiskella. Siksi menin töihin. Olin töissä eri paikoissa: ruokakaupassa, siivojana päiväkodissa ja postinjakajana. Ajattelin, että on hyvä saada vähän **2.** **työkokemusta** ja ansaita rahaa. Seuraavana kesänä **3.** **pyrin** opiskelemaan **4.** **ammattikorkeakouluun**. Osallistuin **5.** **pääsykokeeseen** ja pääsinkin heti opiskelemaan, vaikka koe oli minusta vaikea. Kun **6.** **lukukausi** syksyllä alkoi, kaikki oli uutta minulle. Minun piti itse suunnitella minun **7.** **opintoni** ja päättää, mille **8.** **kursseille** ja luennoille osallistun. Opiskelin todella ahkerasti heti alusta asti. Koska halusin **9.** **valmistua** nopeasti, istuin kaikki viikonloput ja lomat kirjastossa lukemassa **10.** **tenttiin**. Tein koko **11.** **tutkinnon** kahdessa vuodessa. Kaikki minun **12.** **arvosanani** eivät aina olleet niin hyviä, mutta valmistuin kuitenkin viime kuussa ja sain **13.** **todistuksen** opinnoistani.

Nyt kun koulu on loppu, voin alkaa **14.** **hakea töitä**. Olen jo kirjoittanut monta **15.** **työhakemusta**, joissa kerron **16.** **koulutuksestani** ja työkokemuksestani. Toivon, että pääsen johonkin yritykseen **17.** **työhaastatteluun** ja että he valitsevat minut. Toivottavasti saan pian hyvän **18.** **työpaikan**.

Harjoitus 20. **Juha-Pekka ja Lilli kertovat koulutuksestaan ja työpaikoistaan. Kuuntele ja kirjoita tiedot tyhjiin laatikoihin.**

CD 2/19

A. Juha-Pekka Lehtinen

Tiesin jo peruskoulussa, että en mene lukioon. Minusta koulussa oli tylsää: kaverit ja harrastukset kiinnostivat minua paljon enemmän kuin opiskelu. Koska pidän käsillä tekemisestä ja hyvästä ruoasta, ajattelin, että kokki olisi minulle hyvä ammatti.

Menin peruskoulun jälkeen ammattikouluun opiskelemaan ravintolakokiksi. Opinnot kestivät kolme vuotta. Pidin opiskelusta, koska teoriaopintojen lisäksi meillä oli myös monta viikkoa työharjoittelua. Olin myös kesäisin töissä helsinkiläisen ravintolan keittiössä ja opin tosi paljon muilta kokeilta.

Menin jo opiskeluaikana naimisiin Riitan kanssa. Koska Riitta on kotoisin Lapista, päätimme muuttaa sinne, kun valmistuin. Olin siellä kolme vuotta kokkina eräässä hotellissa, mutta en pitänyt pomostani ja siksi vaihdoin lopulta työpaikkaa.

Muutin perheen kanssa takaisin Helsinkiin ja nyt työskentelen eräässä lounasravintolassa. Työ sopii minulle hyvin, koska minun ei tarvitse olla töissä illalla. Meillä on 7-vuotias poika ja siksi on mukavaa, että voin olla illalla hänen kanssaan kotona. Haluaisin vielä joskus avata oman ravintolan, mutta nyt ei ole sen aika.

Ratkaisu:

A. Juha-Pekka Lehtinen
peruskoulu
ammattikoulu: opiskeli kokiksi
työharjoittelu
kesätyöt helsinkiläisessä ravintolassa
naimisiin Riitan kanssa
muutto Lappiin
takaisin Helsinkiin
töissä lounasravintolassa
oma ravintola

CD 2/20

B. Lilli Eskola

Kävin peruskouluni Mikkelissä, mutta muutin 16-vuotiaana siskoni luokse Helsinkiin ja kävin siellä urheilulukion. Lukioaikana olin vuoden vaihto-oppilaana Ranskassa, koska pidin ranskalaisista elokuvista ja halusin oppia kielen. Kun palasin Suomeen, kävin lukion loppuun ja kirjoitin ylioppilaaksi vuonna 2002.

En jatkanut opintojani heti koulun jälkeen, koska en tiennyt, mitä halusin opiskella. Olin melkein vuoden töissä vaatekaupassa ja kesällä vielä pari kuukautta jäätelökioskissa. Pidin työstäni ja työkavereistani, mutta päätin kuitenkin hakea yliopistoon opiskelemaan psykologiaa. Sain opiskelupaikan ja seuraavana syksynä aloitin opinnot Helsingin yliopistossa. Opiskelin psykologiaa ja ranskaa.

Valmistuin aika nopeasti. Opintoni kestivät neljä vuotta. Vaikka minulla oli korkeakoulututkinto ja hyvä kielitaito, en saanut heti työpaikkaa. Kävin monessa työhaastattelussa, mutta sain aina kielteisen vastauksen, koska minulla oli vain vähän työkokemusta. Vasta puoli vuotta myöhemmin pääsin ensimmäiseen oikeaan työpaikkaani. Nykyisessä työpaikassani lastenpsykologina terveyskeskuksessa olen ollut kohta kaksi vuotta ja viihdyn työssäni tosi hyvin.

Ratkaisu:

B. Lilli Eskola
peruskoulu Mikkelissä
urheilulukio Helsingissä, asui siskonsa luona
vaihto-oppilas Ranskassa
kirjoitti ylioppilaaksi vuonna 2002
töissä vaatekaupassa ja jäätelökioskissa
opiskeli yliopistossa psykologiaa ja ranskaa
valmistui yliopistosta neljässä vuodessa
ensimmäinen työpaikka puoli vuotta valmistumisen jälkeen
nykyinen työpaikka lastenpsykologina terveyskeskuksessa

Ostoksilla

8

Kappaleen sisältö 254

Kalvot ja lisäharjoitukset 255

Monikon partitiivi 255

Monikon genetiivi 264

Monikon partitiivi ja genetiivi 268

Adjektiivien vertailu 274

Kertaus: Verbi + rektio 277

Adjektiivit: *upouusi, ikivanha* 281

Ostoksilla 283

Kuunteluharjoitusten tekstit ja ratkaisut 293

Ostoksilla

Kappaleen tekstissä Olga lähtee ystävättärensä Pirkon kanssa ostoksille kaupungille. Kappaleessa harjoitellaan ostosten tekoon ja asiointiin liittyvää kielenkäyttöä.

Keskeisin kielioppisisältö on monikon partitiivin ja genetiivin muodostus ja käyttö.

Monikon partitiivi on esitelty jo Suomen mestari 1 -kirjan kappaleessa 8. Tuolloin siitä annettiin yksinkertaistettu versio, jossa päätteestä ei analysoitu erilleen monikon tunnusta. Tässä kappaleessa monikon partitiivin muodostus ja käyttö esitetään kokonaisuudessaan.

Monikon partitiivi ja genetiivi esitetään kirjan kielioppiosiossa yhdessä, mutta ne on luontevinta opettaa kuitenkin peräkkäin, niin että ensin opetetaan monikon partitiivi ja sitten siihen perustuen monikon genetiivi. Tämän avuksi opettajan oppaassa annetaan väljemmät esitykset kummastakin sijasta.

Kappaleeseen on koottu myös kaikki Suomen mestari 2 -kirjassa esiintyneet rektioverbit.

Kielioppi:

- i-monikko: partitiivi
- i-monikko: genetiivi
- adjektiivien vertailu yksikön nominatiivissa
- kertaus: verbi + rektio

Sanasto:

- ostokset ja asiointi
- adjektiivit: *upouusi*, *ikivanha*...

a/ä, jos yksikön vartalossa on yksi vokaali

	yksikkövartalo	monikkovartalo	monikon partitiivi
ystävä	ystäv**ä**-	ystävi-	ystäv**iä**
juna	jun**a**-	juni-	juni**a**
järvi	järv**e**-	järvi-	järv**iä**
nainen	nais**e**-	naisi-	nais**ia**
kysymys	kysymyks**e**-	kysymyksi-	kysymyks**iä**
pöytä	pöyd**ä**-	pöydi-	pöy**t**i**ä**
lehti	lehd**e**-	lehdi-	leh**t**i**ä**

k-p-t VAHVA!

si-sanat

uusi		uus**i**-	uus**ia**

i → j kahden vokaalin välissä

kirja	kirj**a**-	kirjoi-	kirjo**ja**
pankki	pank**i**-	pankei-	pan**kk**e**ja**

ta/tä, jos yksikön vartalossa on kaksi vokaalia

	yksikkövartalo	monikkovartalo	monikon partitiivi
maa	m**aa**-	mai-	mai**ta**
työ	t**yö**-	töi-	töi**tä**
museo	mus**eo**-	museoi-	museoi**ta**
kallis	kall**ii**-	kallii-	kallii**ta**
perhe	perh**ee**-	perhei-	perhei**tä**
asiakas	asiakk**aa**-	asiakkai-	asia**kk**ai**ta**
vaate	vaatt**ee**-	vaattei-	vaa**tt**ei**ta**
lyhyt	lyh**ye**-	lyhyi-	lyhyi**tä**
väsynyt	väsyn**ee**-	väsynei-	väsynei**tä**

k-p-t VAHVA!

Pitkät sanat, joissa on monikossa oi/öi

opiskelija	opiskelija-	opiskelij**oi**-	opiskelijoi**ta**
kynttilä	kynttilä-	kynttil**öi**-	kynttilöi**tä**
kännykkä	kännykä-	kännyk**öi**-	känny**k**öi**tä**

-kka/kkä: k-p-t HEIKKO!

Harjoitus 1. **Vastaa kysymyksiin parin kanssa. Käytä monikon partitiivia.**

1. Mitä eläimiä voi nähdä suomalaisessa metsässä?

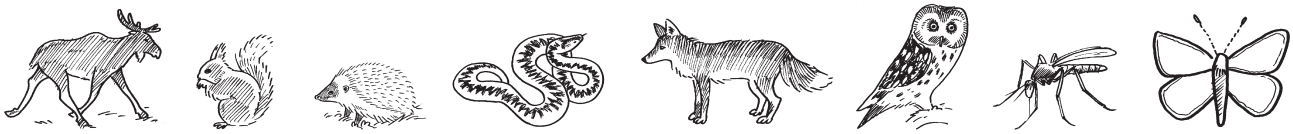

2. Perhe lähtee lomalle. Mitä he pakkaavat matkalaukkuihin?

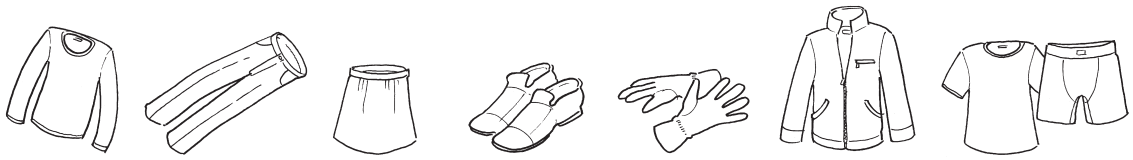

3. Mitä ostat kaupasta, kun haluat tehdä hedelmäsalaattia?

4. Virtasten perhe on muuttanut uuteen isoon kotiin. Viime viikonloppuna he olivat huonekaluliikkeissä ja katselivat uuteen kotiin...

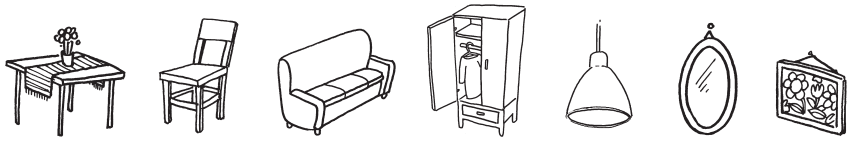

Harjoitus 1. Ratkaisu:

1. **hirviä, oravia, siilejä, käärmeitä, kettuja, pöllöjä, hyttysiä, perhosia**
2. **paitoja, housuja, hameita, kenkiä, käsineitä, takkeja, alusvaatteita**
3. **omenoita, viinirypäleitä, appelsiineja, banaaneja, meloneja, persikoita, päärynöitä**
4. **pöytiä, tuoleja, sohvia, kaappeja, lamppuja, peilejä, tauluja**

Harjoitus 2. **Kirjoita sama sana jokaiseen lauseeseen. Tuleeko monikon partitiivi vai jokin muu muoto?**

A. Omenat

1. Me ostamme usein puolalaisia ___*omenoita*___, koska ne ovat halpoja.
2. _____ ovat hyviä.

3. Nämä eivät ole _____ vaan päärynöitä!
4. Eija ostaa _____, koska hän haluaa leipoa omenapiirakkaa.
5. Me syömme nämä _____ junamatkalla.
6. Minä en syö usein _____, koska olen vähän allerginen niille.
7. _____ ovat halvempia kuin banaanit.
8. Lotta rakastaa _____.
9. Suomessa _____ kasvavat hitaasti ja kypsyvät vasta syksyllä.
10. Isoäidillä on aina _____, koska hänen pihallaan kasvaa kuusi suurta omenapuuta.
11. Lapset istuvat portailla, syövät _____ ja nauttivat auringosta.
12. Äiti on ostanut nämä _____ torilta.
13. Puissa ei ole enää _____, koska on jo myöhäinen syksy.

B. Moottoripyörät

1. ___*Moottoripyörät*___ ovat kalliita.
2. Minun veljeni katselee aina _____, koska hän haluaisi oman moottoripyörän.
3. Suomessa ei näe _____ talvella.
4. Mopot ovat _____, joita saa ajaa 15-vuotiaana.
5. Kesällä kaduilla on paljon _____.
6. Minun sedälläni on kaksi _____.
7. Suomessa _____ ovat kalliita, eikä niillä voi ajaa talvella.
8. Katariina inhoaa _____, koska hän on kerran kaatunut mopolla.
9. Katso, tuolla on _____!
10. Katso, tuolla parkkipaikalla on varmasti 30 _____ vierekkäin!
11. Nuorten _____ ovat yleensä mopoja tai vespoja.

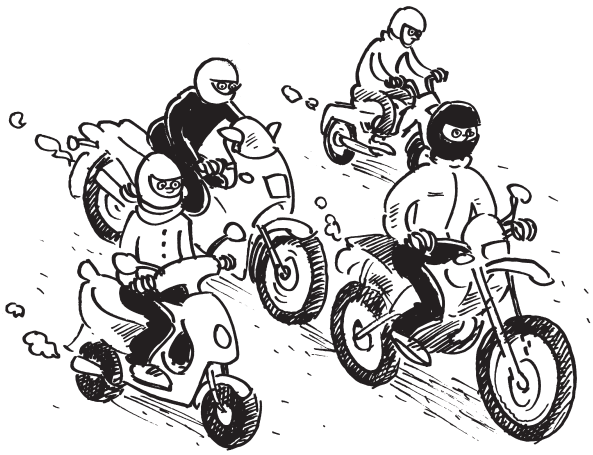

Harjoitus 2. Ratkaisu:

A. Omenat

1. Me ostamme usein puolalaisia ___**omenoita**___, koska ne ovat halpoja.
2. ___**Omenat**___ ovat hyviä.
3. Nämä eivät ole ___**omenoita**___ vaan päärynöitä!

4. Eija ostaa ___**omenoita**___, koska hän haluaa leipoa omenapiirakkaa.
5. Me syömme nämä ___**omenat**___ junamatkalla.
6. Minä en syö usein ___**omenoita**___, koska olen vähän allerginen niille.
7. ___**Omenat**___ ovat halvempia kuin banaanit.
8. Lotta rakastaa ___**omenoita**___.
9. Suomessa ___**omenat**___ kasvavat hitaasti ja kypsyvät vasta syksyllä.
10. Isoäidillä on aina ___**omenoita**___, koska hänen pihallaan kasvaa kuusi suurta omenapuuta.
11. Lapset istuvat portailla, syövät ___**omenoita**___ ja nauttivat auringosta.
12. Äiti on ostanut nämä ___**omenat**___ torilta.
13. Puissa ei ole enää ___**omenoita**___, koska on jo myöhäinen syksy.

Harjoitus 2. Ratkaisu:

B. Moottoripyörät

1. **Moottoripyörät** ovat kalliita.
2. Minun veljeni katselee aina **moottoripyöriä**, koska hän haluaisi oman moottoripyörän.
3. Suomessa ei näe **moottoripyöriä** talvella.
4. Mopot ovat **moottoripyöriä**, joita saa ajaa 15-vuotiaana.
5. Kesällä kaduilla on paljon **moottoripyöriä**.
6. Minun sedälläni on kaksi **moottoripyörää**.
7. Suomessa **moottoripyörät** ovat kalliita, eikä niillä voi ajaa talvella.
8. Katariina inhoaa **moottoripyöriä**, koska hän on kerran kaatunut mopolla.
9. Katso, tuolla on **moottoripyöriä**!
10. Katso, tuolla parkkipaikalla on varmasti 30 **moottoripyörää** vierekkäin!
11. Nuorten **moottoripyörät** ovat yleensä mopoja tai vespoja.

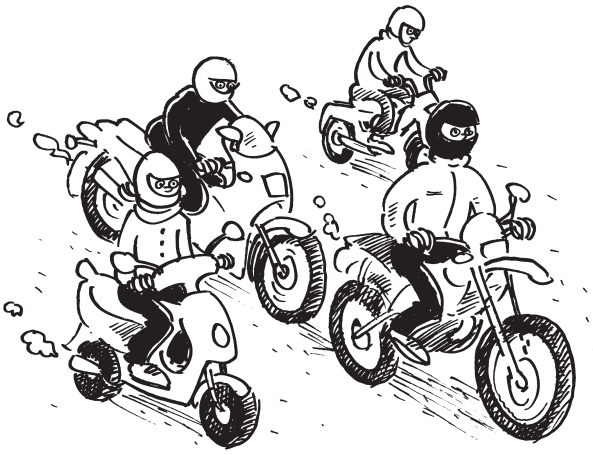

Harjoitus 3. **Kirjoita lauseisiin objekti. Mieti, sopiiko yksikkö vai monikko, ja sopiiko genetiivi, nominatiivi vai partitiivi.**

kahvitauko uusi puhelin opiskelija aurinkolasit vieras kieli

hauska syntymäpäiväjuhla matkalaukku uimapuku ja t-paita

juna kaunis sininen silmä ovi pieni ahven & iso hauki

käärme se ~~elokuva~~ sanomalehti tekstiviesti

1. En ole nähnyt ___*sitä elokuvaa*___ vielä.
2. Minun täytyy ostaa _____, koska vanhan puhelimeni akku on niin huono.
3. Äiti lähti ostoksille etsimään lapsilleen _____, koska melkein kaikki viime vuoden kesävaatteet olivat lapsille nyt liian pieniä.
4. Koulun kevätjuhlapäivänä perhe pakkasi _____ autoon ja lähti mökille kuukaudeksi.
5. Tässä koulussa ei opiskella _____ ensimmäisellä ja toisella luokalla.
6. Opettaja ei tunne _____ vielä hyvin, koska hän tapasi heidät ensimmäistä kertaa vasta viime viikolla, kun kurssi alkoi.
7. Huh! Nyt minä tarvitsen _____! Olen tehnyt töitä viisi tuntia tietokoneen ääressä.
8. Potilaat istuvat terveyskeskuksen odotustilassa ja lukevat _____.
9. Lapset rakastavat _____.
10. Illalla isä ja poika lähtivät kalastamaan. He saivat paljon _____ ja 1 _____.

11. Talonmies avaa koulun _____ kello 7.45.
12. ”Ei! Älä pane _____ silmille! Haluan nähdä sinun _____!” sanoi Fernando suomalaiselle tytölle ibizalaisessa rantabaarissa.
13. Äiti ei tullut isän ja lasten kanssa trooppisten käärmeiden ja hämähäkkien näyttelyyn, koska hän inhoaa _____.
14. Sunnuntai-iltana Turun rautatieasemalla istui monta väsynyttä nuorta odottamassa _____ Helsinkiin, koska he olivat olleet rock-festivaaleilla koko viikonlopun. He kaikki kirjoittivat _____ tai pelasivat pelejä puhelimillaan.

Harjoitus 3. Ratkaisu:

1. En ole nähnyt ___**sitä elokuvaa**___ vielä.
2. Minun täytyy ostaa _____**uusi puhelin**_____, koska vanhan puhelimeni akku on niin huono.
3. Äiti lähti ostoksille etsimään lapsilleen ____**uimapukuja ja t-paitoja**____, koska melkein kaikki viime vuoden kesävaatteet olivat lapsille nyt liian pieniä.
4. Koulun kevätjuhlapäivänä perhe pakkasi _____**matkalaukut**_____ autoon ja lähti mökille kuukaudeksi.
5. Tässä koulussa ei opiskella ___**vieraita kieliä/vierasta kieltä**___ ensimmäisellä ja toisella luokalla.
6. Opettaja ei tunne ____**opiskelijoita**____ vielä hyvin, koska hän tapasi heidät ensimmäistä kertaa vasta viime viikolla, kun kurssi alkoi.
7. Huh! Nyt minä tarvitsen ____**kahvitauon**____! Olen tehnyt töitä viisi tuntia tietokoneen ääressä.
8. Potilaat istuvat terveyskeskuksen odotustilassa ja lukevat ____**sanomalehtiä**____.
9. Lapset rakastavat ____**hauskoja syntymäpäiväjuhlia**____.
10. Illalla isä ja poika lähtivät kalastamaan. He saivat paljon ____**pieniä ahvenia**____ ja 1 ____**ison hauen**____.
11. Talonmies avaa koulun ____**ovet/oven**____ kello 7.45.
12. ”Ei! Älä pane ____**aurinkolaseja**____ silmille! Haluan nähdä sinun ____**kauniit siniset silmäsi**____!” sanoi Fernando suomalaiselle tytölle ibizalaisessa rantabaarissa.
13. Äiti ei tullut isän ja lasten kanssa trooppisten käärmeiden ja hämähäkkien näyttelyyn, koska hän inhoaa ____**käärmeitä**____.
14. Sunnuntai-iltana Turun rautatieasemalla istui monta väsynyttä nuorta odottamassa ____**junaa**____ Helsinkiin, koska he olivat olleet rock-festivaaleilla koko viikonlopun. He kaikki kirjoittivat ____**tekstiviestejä**____ tai pelasivat pelejä puhelimillaan.

en, jos monikon partitiivissa on a/ä

	monikon partitiivi	monikon genetiivi
ystävä	ystäviä	ystäviien
juna	junia	junien
järvi	järviä	järvien
nainen	naisia	naisien
kysymys	kysymyksiä	kysymyksien
avain	avaimia	avaimien
pöytä	pöytiä	pöytien
lehti	lehtiä	lehtien
kirja	kirjoja	kirjojen
auto	autoja	autojen

k-p-t VAHVA!

i → i -sanat

pankki	pankkien
banaani	banaanien

si-sanat

uusi	uusien

den/tten, jos monikon partitiivissa on ta/tä

	monikon partitiivi	monikon genetiivi
maa	maita	maiden / maitten
työ	töitä	töiden / töitten
museo	museoita	museoiden / museoitten
kallis	kalliita	kalliiden / kalliitten
perhe	perheitä	perheiden / perheitten
asiakas	asiakkaita	asiakkaiden /asiakkaitten
vaate	vaatteita	vaatteiden / vaatteitten
lyhyt	lyhyitä	lyhyiden / lyhyitten
väsynyt	väsyneitä	väsyneiden / väsyneitten
opiskelija	opiskelijoita	opiskelijoiden / opiskelijoitten
kynttilä	kynttilöitä	kynttilöiden / kynttilöitten
kännykkä	kännyköitä	kännyköiden / kännyköitten

k-p-t VAHVA!

-kka/kkä: k-p-t HEIKKO!

ten joissakin sanatyypeissä

kieli-sanat (i → e)	kieli	kiel**ten**
	suuri	suur**ten**
nen-sanat	suomalainen	suomalais**ten**
	nainen	nais**ten**
us/ys-sanat	kysymys	kysymys**ten**
	rakennus	rakennus**ten**
in-sanat	avain	avain**ten**
ja jotkin muut sanat	mies	mies**ten**
	lapsi	las**ten**

Harjoitus 4. **Etsi otsikoista monikon genetiivit. Mitä sanat ovat yksikössä?**

1. Euroopan maiden pääministerit tapaavat Brysselissä iltapäivällä

2. Opiskelijoiden kesätyöpaikkoja on tänä vuonna vähemmän kuin ennen

3. Venäläisten turistien matkat Suomeen ovat lisääntyneet

4. Helsingin keskustan liikkeiden aukioloajat pitenevät kesällä

5. Suomalaisten jääkiekkoilijoiden palkat eivät ole nousseet 1990-luvun jälkeen

6. Suomessa on tänä kesänä useita ulkomaalaisten rocktähtien ja bändien konsertteja

7. Bussien kesäaikataulut ovat voimassa elokuun loppuun asti

8. Autojen ja moottoripyörien valmistus loppuu Vaasan tehtailla ensi vuonna

9. Katujen ja teiden kevätsiivous alkaa huomenna

Harjoitus 4. Ratkaisu:

1. **maiden → maa**
2. **opiskelijoiden → opiskelija**
3. **venäläisten turistien → venäläinen turisti**
4. **liikkeiden → liike**
5. **suomalaisten jääkiekkoilijoiden → suomalainen jääkiekkoilija**
6. **ulkomaalaisten rocktähtien, bändien → ulkomaalainen rocktähti, bändi**
7. **bussien → bussi**
8. **autojen, moottooripyörien → auto, moottoripyörä**
9. **katujen, teiden → katu, tie**

Harjoitus 5. **Kirjoita monikon partitiivi ja genetiivi.**

	MONIKON PARTITIIVI	MONIKON GENETIIVI
1. ystävä	*ystäviä*	*ystävien*
2. juna		
3. järvi		
4. lehti		
5. vanha		
6. hattu		
7. kaappi		
8. appelsiini		
9. kuukausi		
10. vyö		
11. puu		
12. museo		
13. kallis		
14. hidas		
15. koe		
16. väsynyt		
17. astia		
18 puhelin		
19. soitin		
20. rakennus		
21. kieli		
22. mies		
23. kahvila		
24. peruna		
25. mukava		

Harjoitus 5. Ratkaisu:

	MONIKON PARTITIIVI	MONIKON GENETIIVI
1. ystävä	**ystäviä**	**ystävien**
2. juna	**junia**	**junien**
3. järvi	**järviä**	**järvien**
4. lehti	**lehtiä**	**lehtien**
5. vanha	**vanhoja**	**vanhojen**
6. hattu	**hattuja**	**hattujen**
7. kaappi	**kaappeja**	**kaappien**
8. appelsiini	**appelsiineja**	**appelsiinien**
9. kuukausi	**kuukausia**	**kuukausien**
10. vyö	**töitä**	**töiden/töitten**
11. puu	**puita**	**puiden/puitten**
12. museo	**museoita**	**museoiden/museoitten**
13. kallis	**kalliita**	**kalliiden/kalliitten**
14. hidas	**hitaita**	**hitaiden/hitaitten**
15. koe	**kokeita**	**kokeiden/kokeitten**
16. väsynyt	**väsyneitä**	**väsyneiden/väsyneitten**
17. astia	**astioita**	**astioiden/astioitten**
18. puhelin	**puhelimia**	**puhelinten**
19. soitin	**soittimia**	**soitinten**
20. rakennus	**rakennuksia**	**rakennusten**
21. kieli	**kieliä**	**kielten**
22. mies	**miehiä**	**miesten**
23. kahvila	**kahviloita**	**kahviloiden/kahviloitten**
24. peruna	**perunoita**	**perunoiden/perunoitten**
25. mukava	**mukavia**	**mukavien**

Harjoitus 6. Kirjoita monikon partitiivi tai genetiivi.

Kun viimeksi siivosin **1.** *kaappeja* (KAAPPI), huomasin että minulla on paljon **2.** _____ (VAATE) ja **3.** _____ (MUU TAVARA), joita en ollut käyttänyt pitkään aikaan. En halunnut heittää **4.** _____ (NE) roskiin, joten vein ne autotalliin **5.** _____ (MUU LAATIKKO) viereen odottamaan. Sitten varasin myyntipöydän kirpputorilta heti seuraavaksi sunnuntaiksi.

Kun saavuin aamulla kirpputorille, siellä oli jo paljon **6.** _____ (MYYJÄ). Koko halli oli täynnä **7.** _____ (PÖYTÄ). Pöydillä oli **8.** _____ (LELU), **9.** _____ (KIRJA), **10.** _____ (KAHVIKUPPI) jne. Koska minulla oli eniten **11.** _____ (ASTIA) ja **12.** _____ (VAATE), levitin ne ensin pöydälle. **13.** _____ (ASTIA) ja **14.** _____ (VAATE) viereen laitoin **15.** _____ (LEHTI) ja **16.** _____ (CD-LEVY). Lattialle pöydän eteen panin **17.** _____ (LAPSI) vanhat sukset ja luistimet. Minulla oli laatikossa vielä **18.** _____ (LAUKKU) ja **19.** _____ (KENKÄ). Ne laitoin **20.** _____ (URHEILUVÄLINE) viereen.

En ollut edes saanut **21.** _____ (KAIKKI TAVARA) pöydälle, kun ostajia alkoi jo tulla sisään. Aluksi minusta oli vaikeaa päättää **22.** _____ (TAVARA) hintoja, mutta pian myynti alkoi sujua. Kolmen tunnin kuluttua olin valmis. **23.** _____ (MONI MUU MYYJÄ) pöydät olivat vielä täynnä tavaraa, kun pakkasin **24.** _____ (LAATIKKO) autooni ja lähdin **25.** _____ (RAHA) kanssa kotiin. Ehkä nyt voisin vihdoinkin ostaa **26.** _____ (UUSI KUOHUVIINILASI)...

Harjoitus 6. Ratkaisu:

Kun viimeksi siivosin **1.** ___**kaappeja**___ (KAAPPI), huomasin että minulla on paljon **2.** ___**vaatteita**___ (VAATE) ja **3.** ___**muita tavaroita**___ (MUU TAVARA), joita en ollut käyttänyt pitkään aikaan. En halunnut heittää **4.** ___**niitä**___ (NE) roskiin, joten vein ne autotalliin **5.** ___**muiden laatikoiden**___ (MUU LAATIKKO) viereen odottamaan. Sitten varasin myyntipöydän kirpputorilta heti seuraavaksi sunnuntaiksi.

Kun saavuin aamulla kirpputorille, siellä oli jo paljon **6.** ___**myyjiä**___ (MYYJÄ). Koko halli oli täynnä **7.** ___**pöytiä**___ (PÖYTÄ). Pöydillä oli **8.** ___**leluja**___ (LELU), **9.** ___**kirjoja**___ (KIRJA), **10.** ___**kahvikuppeja**___ (KAHVIKUPPI) jne. Koska minulla oli eniten **11.** ___**astioita**___ (ASTIA) ja **12.** ___**vaatteita**___ (VAATE), levitin ne ensin pöydälle. **13.** ___**Astioiden**___ (ASTIA) ja **14.** ___**vaatteiden**___ (VAATE) viereen laitoin **15.** ___**lehtiä**___ (LEHTI) ja **16.** ___**CD-levyjä**___ (CD-LEVY). Lattialle pöydän eteen panin **17.** ___**lasten**___ (LAPSI) vanhat sukset ja luistimet. Minulla oli laatikossa vielä **18.** ___**laukkuja**___ (LAUKKU) ja **19.** ___**kenkiä**___ (KENKÄ). Ne laitoin **20.** ___**urheiluvälineiden**___ (URHEILUVÄLINE) viereen.

En ollut edes saanut **21.** ___**kaikkia tavaroita**___ (KAIKKI TAVARA) pöydälle, kun ostajia alkoi jo tulla sisään. Aluksi minusta oli vaikeaa päättää **22.** ___**tavaroiden**___ (TAVARA) hintoja, mutta pian myynti alkoi sujua. Kolmen tunnin kuluttua olin valmis. **23.** ___**Monien muiden myyjien**___ (MONI MUU MYYJÄ) pöydät olivat vielä täynnä tavaraa, kun pakkasin **24.** ___**laatikoita/laatikot**___ (LAATIKKO) autooni ja lähdin **25.** ___**rahojen**___ (RAHA) kanssa kotiin. Ehkä nyt voisin vihdoinkin ostaa **26.** ___**uusia kuohuviinilaseja**___ (UUSI KUOHUVIINILASI)...

Harjoitus 7. **Katso kuvaa ja kirjoita, mitä on missä. Käytä monikon partitiivia ja genetiiviä.**

1. takana *Ikkunoiden takana on lentokoneita.*
2. edessä _____
3. lähellä _____
4. vasemmalla puolella _____
5. oikealla puolella _____
6. vieressä _____
7. välissä _____
8. ympärillä _____
9. keskellä _____
10. ääressä _____
11. alla _____

Harjoitus 7. Ratkaisu:

1. Ikkunoiden takana on lentokoneita.

2. Ikkunoiden edessä on penkkejä/sohvia.
   Ovien/porttien edessä seisoo lentäjiä ja lentoemäntiä.

3. Sohvien/penkkien lähellä on vessoja.
   Kukkien/kasvien lähellä leikkii lapsia.
   Baaripöytien lähellä on portaat.

4. Vessojen vasemmalla puolella on pankkiautomaatteja.

5. Ikkunoiden oikealla puolella on ovia/portteja.
   Vessojen oikealla puolella on kukkia/kasveja.

6. Sohvien/penkkien vieressä on pieniä pöytiä.
   Portaiden vieressä on kärryjä.

7. Sohvien/penkkien välissä on matkalaukkuja.

8. Pöytien ympärillä seisoo ihmisiä.

9. Baaripöytien keskellä on viinilaseja.

10. Pankkiautomaattien ääressä on ihmisiä.

11. Pöytien alla on kasseja ja laukkuja.

		KOMPARATIIVI	SUPERLATIIVI
	vartalo	**mpi**	**in**
pieni	piene-	_____	_____
vanha	vanha-	_____	_____
kylmä	kylmä-	_____	_____
mukava	mukava-	_____	_____
kaunis	kaunii-	_____	_____
moderni	moderni-	_____	_____
uusi	uude-	_____	_____
pitkä	pite-	_____	_____
hyvä	hyvä-	_____	_____
paljon		_____	_____
vähän		_____	_____

Milja 8 vuotta

Iiris 8 vuotta

Katja 10 vuotta

Milja on _____ vanha _____Iiris.

Katja on vanhempi _____ Iiris. = Katja on Iiris_____ vanhempi.

_____ on vanhempi, Katja _____ Iiris?

Kuka on _____ vanhin?

Mitä eroa on hai_____ ja valaa_____?

– Hai on vaarallisempi, mutta valas on isompi.

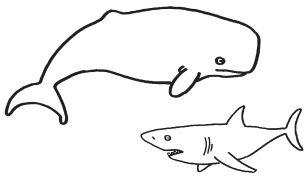

Harjoitus 8. **Käytä komparatiivia ja superlatiivia.**

1. Aki & Jari *Aki on yhtä pitkä kuin Jari.*
2. Jari & Kimmo _____
3. Kimmo _____

4. pipo & t-paita _____
5. pipo & takki _____
6. takki _____

7. talo 13 _____
8. talo 12 _____
9. talo 14 _____

10. HPY-puhelin _____
11. JOKIA-puhelin _____
12. iSoitan-puhelin _____

Harjoitus 8. Ratkaisu:

1. Aki on yhtä pitkä kuin Jari.

2. Jari on lyhyempi kuin Kimmo. / Kimmo on pidempi kuin Jari.

3. Kimmo on pisin.

4. Pipo on yhtä halpa/kallis kuin t-paita.

5. Pipo on halvempi kuin takki. / Takki on kalliimpi kuin pipo.

6. Takki on kallein.

7. Talo 13 on korkeampi kuin kuin talo 12 ja matalampi kuin talo 14.

8. Talo 12 on matalin. / Talo 12 on matalampi kuin talot 13 ja 14.

9. Talo 14 on korkein. / Talo 14 on korkeampi kuin talot 12 ja 13.

10. HPY-puhelin on vanhin.

11. JOKIA-puhelin on uudempi kuin HPY-puhelin ja vanhempi kuin iSoitan-puhelin.

12. iSoitan-puhelin on uusin. / iSoitan puhelin on uudempi kuin HPY-puhelin ja JOKIA-puhelin.

Harjoitus 10. **Verbi + rektio. Kirjoita sanat.**

Minä ja vaimoni Kaisa etsimme perheellemmme **1.** _____*kesämökkiä*_____ (KESÄMÖKKI) monta vuotta. Se ei ollut helppo tehtävä! Halusimme erilaisia asioita: Minä olen kiinnostunut **2.** _____ (LUONTO) ja **3.** _____ (LINTU, mon.), ja siksi minä halusin mökin meren rannalta. Kaisa taas ei halunnut metsän keskelle, koska hän inhoaa **4.** _____ (KÄÄRME, mon.) ja pelkää **5.** _____ (HÄMÄHÄKKI, mon.). Lapset puolestaan halusivat opetella **6.** _____ (UIDA) ja harjoitella **7.** _____ (SOUTAMINEN) järvellä.

Lopulta löysimme sopivan mökin **8.** _____ _____ (PIENI KYLÄ). Siellä eivät hämähäkit eivätkä käärmeet häirinneet **9.** _____ (ME) ja lapset pääsivät joka päivä **10.** _____ (UIDA). Me viihdyimme **11.** _____ (MÖKKI) erinomaisesti! Tutustuimme nopeasti myös meidän **12.** _____ (NAAPURI, mon.) Erkkiin ja Leilaan, jotka opettivat lapset **13.** _____ (SOUTAA) ja **14.** _____ (ONKIA). Lapset suorastaan rakastivat **15.** _____ (HE)!

Minäkin opin **16.** _____ (TEHDÄ) uusia asioita. Olen aina inhonnut **17.** _____ (RUOANLAITTO), mutta mökillä se on mukavaa, koska grillaamme usein lihaa tai savustamme kalaa. Olen myös alkanut **18.** _____ (SYÖDÄ) salaattia, sillä lääkäri sanoi, että minun täytyy aloittaa **19.** _____ (URHEILEMINEN) ja vihannesten **20.** _____ (SYÖMINEN), jos haluan elää terveellisesti. Ennen en voinut ymmärtää **21.** _____ (IHMINEN, mon.), jotka kävivät joka päivä **22.** _____ (LENKKI), ja jotka söivät joka päivä vihanneksia.

→

Viime vuonna kun täytin 70 vuotta, juhlimme minun **23.** _____ (SYNTYMÄPÄIVÄ) mökillä. Sain lapsilta lahjaksi uuden soutuveneen. Kokeilimme Kaisan kanssa **24.** _____ (VENE) heti samana iltana.

Nyt kun lapset ovat jo aikuisia, me vietämme paljon **25.** _____ (AIKA) mökillä ja käymme vain harvoin **26.** _____ (KAUPUNKI). Kesäisin istumme usein Kaisan kanssa mökin portailla ja nautimme **27.** _____ _____ (RAUHALLINEN AAMU, mon.) ja lintujen **28.** _____ (LAULU). Luonto näyttää aina yhtä **29.** _____ (KAUNIS)!

Harjoitus 10. **Verbi + rektio. Kirjoita sanat.**

Minä ja vaimoni Kaisa etsimme perheellemmme **1.** **kesämökkiä** (KESÄMÖKKI) monta vuotta. Se ei ollut helppo tehtävä! Halusimme erilaisia asioita: Minä olen kiinnostunut **2.** **luonnosta** (LUONTO) ja **3.** **linnuista** (LINTU, mon.), ja siksi minä halusin mökin meren rannalta. Kaisa taas ei halunnut metsän keskelle, koska hän inhoaa **4.** **käärmeitä** (KÄÄRME, mon.) ja pelkää **5.** **hämähäkkejä** (HÄMÄHÄKKI, mon.). Lapset puolestaan halusivat opetella **6.** **uimaan** (UIDA) ja harjoitella **7.** **soutamista** (SOUTAMINEN) järvellä.

Lopulta löysimme sopivan mökin **8.** **pienestä** **kylästä** (PIENI KYLÄ). Siellä eivät hämähäkit eivätkä käärmeet häirinneet **9.** **meitä** (ME) ja lapset pääsivät joka päivä **10.** **uimaan** (UIDA). Me viihdyimme **11.** **mökillä** (MÖKKI) erinomaisesti! Tutustuimme nopeasti myös meidän **12.** **naapureihin** (NAAPURI, mon.) Erkkiin ja Leilaan, jotka opettivat lapset **13.** **soutamaan** (SOUTAA) ja **14.** **onkimaan** (ONKIA). Lapset suorastaan rakastivat **15.** **heitä** (HE)!

Minäkin opin **16.** **tekemään** (TEHDÄ) uusia asioita. Olen aina inhonnut **17.** **ruoanlaittoa** (RUOANLAITTO), mutta mökillä se on mukavaa, koska grillaamme usein lihaa tai savustamme kalaa. Olen myös alkanut **18.** **syödä** (SYÖDÄ) salaattia, sillä lääkäri sanoi, että minun täytyy aloittaa **19.** **urheileminen** (URHEILEMINEN) ja vihannesten **20.** **syöminen** (SYÖMINEN), jos haluan elää terveellisesti. Ennen en voinut ymmärtää **21.** **ihmisiä** (IHMINEN, mon.), jotka kävivät joka päivä **22.** **lenkillä** (LENKKI), ja jotka söivät joka päivä vihanneksia.

→

Viime vuonna kun täytin 70 vuotta, juhlimme minun **23.** **syntymäpäivääni** (SYNTYMÄPÄIVÄ) mökillä. Sain lapsilta lahjaksi uuden soutuveneen. Kokeilimme Kaisan kanssa **24.** **venettä** (VENE) heti samana iltana.

Nyt kun lapset ovat jo aikuisia, me vietämme paljon **25.** **aikaa** (AIKA) mökillä ja käymme vain harvoin **26.** **kaupungissa** (KAUPUNKI). Kesäisin istumme usein Kaisan kanssa mökin portailla ja nautimme **27.** **rauhallisista** **aamuista** (RAUHALLINEN AAMU, mon.) ja lintujen **28.** **laulusta** (LAULU). Luonto näyttää aina yhtä **29.** **kauniilta** (KAUNIS)!

Harjoitus 9. **Kirjoita adjektiivit.**

Adjektiivit

upouusi ↔ ikivanha
tulikuuma ↔ jääkylmä
likomärkä ↔ rutikuiva
täpötäysi ↔ typötyhjä

vihoviimeinen
ypöyksin
pilkkopimeä
vitivalkoinen

1. Jos olet juuri ostanut polkupyörän, millainen se on? _____.
2. Kun kukaan muu ei ole kotona, olet _____.
3. On yö, makuuhuoneen verhot ovat kiinni ja valot eivät ole päällä.
   On _____.
4. Ruuhka-aikana metro on usein _____. Kaikille matkustajille ei ole istumapaikkaa.
5. Saunan kiuas sihisee, kun sille heittää vettä, koska kiuas on
   _____.
6. Jos sataa vettä ja menee ulos ilman sateenvarjoa tai sadetakkia, on pian
   _____.
7. Morsiamen hääpuku on yleensä _____ tai joskus myös kermanvärinen.
8. Jos on huonot talvikengät ja ulkona on kova pakkanen, saa helposti
   _____ varpaat.
9. Minulla on kamala jano! Suuni on aivan _____!
10. _____ uimari lähti uimahallista vasta klo 20.10, vaikka uimahalli meni kiinni jo klo 20.00.
11. Tämä laukku on _____. Ostin sen vuonna 1985 Amsterdamista.
12. Pankkitilini on _____. Onneksi seuraava palkka tulee huomenna.

Harjoitus 9. Ratkaisu:

1. upouusi
2. ypöyksin
3. pilkkopimeää
4. täpötäynnä
5. tulikuuma
6. likomärkä
7. vitivalkoinen
8. jääkylmät
9. rutikuiva
10. vihoviimeinen
11. ikivanha
12. typötyhjä

Harjoitus 11. **Lue teksti s. 247–249 ja valitse oikea vastaus. Samaan kysymykseen voi olla monta oikeaa vastausta!**

1. Miksi Olga päättää lähteä ostoksille?

a. Olga ei ole pitkään aikaan ollut ostoksilla.

b. Olgan tytär Julia tarvitsee uusia vaatteita.

c. Olgan perhe tarvitsee uuden kahvinkeittimen.

2. Miksi Pirkko tulee mielellään mukaan?

a. Hänestä on hauskaa käydä ostoksilla.

b. Hänellä ei ole mitään tekemistä tänään.

c. Hänen täytyy myös hoitaa asioita kaupungilla.

3. Miksi naiset menevät urheiluosastolle?

a. Pirkko haluaa katsella, millaisia lenkkareita kaupassa on.

b. Pirkko haluaa ostaa lenkkarit.

c. Pirkko haluaa palauttaa lenkkarit kauppaan.

4. Miksi Pirkko haluaa palauttaa lenkkarit?

a. Kun hän oli käynyt kaksi kertaa lenkillä, hän huomasi, että lenkkarit eivät sovi hänen jalkoihinsa.

b. Ne olivat liian kalliit.

c. Lenkkarit menivät rikki jo kahden juoksukerran jälkeen.

5. Mitä urheiluosaston myyjä sanoo Pirkolle?

a. Hän sanoo, että lenkkareiden materiaalissa on varmasti virhe.

b. Hän sanoo, että Pirkko voi vaihtaa lenkkarit uusiin lenkkareihin.

c. Hän sanoo, että Pirkko voi saada rahat takaisin.

→

6. Miksi Pirkko ottaa lisäksi paketin urheilusukkia?

a. Koska kauppa antaa ne lahjaksi.

b. Koska uudet lenkkarit maksavat vähemmän kuin vanhat.

c. Koska Pirkko tarvitsee myös sukkia.

7. Olga haluaa hankkia uuden kahvinkeittimen. Mitkä keittimen ominaisuudet ovat Olgalle tärkeitä?

a. Että kahvinkeitin keittää todella kuumaa kahvia.

b. Että kahvinkeitin kestää ainakin 10 vuotta.

c. Että kahvinkeitin on laadukas.

8. Miksi sveitsiläinen kahvinkeitinmerkki on erityisen hyvä?

a. Se ei ole yhtä kallis kuin muut merkit.

b. Se on hienon värinen.

c. Sillä on kymmenen vuoden takuu.

9. Kahvinkeitin on kallis. Miksi Olga päättää kuitenkin ostaa sen?

a. Hänen ei kannata ostaa halpaa ja huonoa keitintä.

b. Hän on kyllästynyt etsimään parempaa kahvinkeitintä.

c. Hän saa alennusta.

10. Miksi Olga tarvitsee liikkeen bonuskorttia?

a. Hän maksaa ostokset bonuskortilla.

b. Kortilla saa alennusta kodinkoneista.

c. Myyjä tarvitsee bonuskorttia, kun hän kirjoittaa takuutodistuksen laitteelle.

11. Mihin naiset menevät kodinkoneosaston jälkeen?

a. kotiin

b. lastenosastolle

c. juomaan kahvia ja syömään leivoksia.

Harjoitus 11. Ratkaisu:

1. B, C

2. A, C

3. C

4. C

5. A, B

6. B

7. A, B, C

8. C

9. A, C

10. B

11. C

Harjoitus 12. Valitse oikea vaihtoehto.

1. Olga selailee...

a) mainoksia b) asioita c) vaatteita d) kahvinkeittimiä

2. Pirkko haluaa hoitaa kaupungilla...

a) leivoksia b) töitä c) ystäviä d) asioita

3. Pirkko sovittaa urheiluosastolla...

a) kahvinkeittimiä b) laukkuja c) kenkiä d) huonekaluja

4. Kun Olga on kodinkoneosastolla, hän tarvitsee myyjältä...

a) apua b) rahaa c) kukkia d) kahvia

5. Kun Olga on valinnut kahvinkeittimen, hän menee kassalle ja tekee myyjän kanssa...

a) takuun b) kahvia c) kuitin d) kaupat

6. Kun Olga on maksanut kahvinkeittimen, hän saa myyjältä...

a) mainoksen b) kuitin c) lahjan d) bonuskortin

7. Shoppailun jälkeen Olga ja Pirkko käyvät...

a) kotona b) ruokakaupassa c) urheiluosastolla d) kahvilla

Harjoitus 12. Ratkaisu:

1. Olga selailee...

a) **mainoksia** b) asioita c) vaatteita d) kahvinkeittimiä

2. Pirkko haluaa hoitaa kaupungilla...

a) leivoksia b) töitä c) ystäviä d) **asioita**

3. Pirkko sovittaa urheiluosastolla...

a) kahvinkeittimiä b) laukkuja c) **kenkiä** d) huonekaluja

4. Kun Olga on kodinkoneosastolla, hän tarvitsee myyjältä...

a) **apua** b) rahaa c) kukkia d) kahvia

5. Kun Olga on valinnut kahvinkeittimen, hän menee kassalle ja tekee myyjän kanssa...

a) takuun b) kahvia c) kuitin d) **kaupat**

6. Kun Olga on maksanut kahvinkeittimen, hän saa myyjältä...

a) mainoksen b) **kuitin** c) lahjan d) bonuskortin

7. Shoppailun jälkeen Olga ja Pirkko käyvät...

a) kotona b) ruokakaupassa c) urheiluosastolla d) **kahvilla**

Harjoitus 13.

A. Helpompi. Valitse laatikosta sopiva sana ja kirjoita se lauseeseen.

~~ostoskärry~~	vaihtaa	liukuportaat	sovituskoppi	sisäänkäynti
	muovikassi	lahjakortti	vuoronumero	
mainos	hissi	alennusmyynti	takuutodistus	asiakas

1. Olet ruokakaupassa ja sinulla on paljon ostoksia. Et jaksa kantaa kaikkia tavaroita, joten tarvitset ___*ostoskärryn*___, jota voit työntää.
2. Vaatekaupan kassalla myyjä pakkaa vaatteet _____.
3. Kaupassa se, joka ostaa ja maksaa tavarat, on _____.
4. Apteekissa on jonossa paljon ihmisiä, joilla on resepti kädessä. Kaikkien täytyy ottaa _____ ja odottaa, että heitä palvellaan.
5. Kaupan ikkunassa on iso teksti, jossa lukee, että banaanit ja kahvi ovat tarjouksessa. Se on _____.
6. Jos vaatekaupassa haluaa kokeilla vaatetta, täytyy mennä _____.

7. Joulun jälkeen ja heinäkuussa kaikissa isoissa kaupoissa on paljon hyviä tarjouksia. Silloin on _____.
8. Kun ei jaksa kävellä portaita, tavaratalossa voi käyttää _____ tai _____.
9. Ovi, josta mennään esimerkiksi kauppaan, teatteriin tai kahvilaan, on _____.
10. Ystävälläsi on syntymäpäivä etkä tiedä, mitä hän haluaa lahjaksi. Siksi ostat hänelle 30 euron _____ kirjakauppaan.
11. Kun ostaa uuden pesukoneen, saa myyjältä _____. Jos pesukone menee rikki puolen vuoden kuluttua, koneen korjaaminen ei maksa mitään.
12. Jos ostaa vahingossa liian pienet kengät, voi mennä kauppaan ja _____ ne isompaan kokoon.

B. Vaikeampi. Mikä sana sopii?

1. Olet ruokakaupassa ja sinulla on paljon ostoksia. Et jaksa kantaa kaikkia tavaroita, joten tarvitset ___*ostoskärryn*___, jota voit työntää.
2. Vaatekaupan kassalla myyjä pakkaa vaatteet _____.
3. Kaupassa se, joka ostaa ja maksaa tavarat, on _____.
4. Apteekissa on jonossa paljon ihmisiä, joilla on resepti kädessä. Kaikkien täytyy ottaa _____ ja odottaa, että heitä palvellaan.
5. Kaupan ikkunassa on iso teksti, jossa lukee, että banaanit ja kahvi ovat tarjouksessa. Se on _____.
6. Jos vaatekaupassa haluaa kokeilla vaatetta, täytyy mennä _____.

7. Joulun jälkeen ja heinäkuussa kaikissa isoissa kaupoissa on paljon hyviä tarjouksia. Silloin on _____.
8. Kun ei jaksa kävellä portaita, tavaratalossa voi käyttää _____ tai _____.
9. Ovi, josta mennään esimerkiksi kauppaan, teatteriin tai kahvilaan, on _____.
10. Ystävälläsi on syntymäpäivä etkä tiedä, mitä hän haluaa lahjaksi. Siksi ostat hänelle 30 euron _____ kirjakauppaan.
11. Kun ostaa uuden pesukoneen, saa myyjältä _____. Jos pesukone menee rikki puolen vuoden kuluttua, koneen korjaaminen ei maksa mitään.
12. Jos ostaa vahingossa liian pienet kengät, voi mennä kauppaan ja _____ ne isompaan kokoon.

Harjoitus 13. Ratkaisu:

1. ostoskärryn
2. muovipussiin
3. asiakas
4. vuoronumero
5. mainos
6. sovituskoppiin
7. alennusmyynti
8. liukuportaita tai hissiä
9. sisäänkäynti
10. lahjakortin
11. takuutodistuksen
12. vaihtaa

Harjoitus 14. Kirjoita parin kanssa seuraavat dialogit.

A. Asiakas saapuu vaateliikkeeseen.

Myyjä: Hei. Voinko auttaa jotenkin?

Asiakas: _____

Myyjä: Ahaa. Ne ovat täällä päin. Tulkaa niin näytän Teille.

Asiakas: _____

Myyjä: Tässä ne ovat. Ovatko nämä sellaisia, joita etsitte?

Asiakas: _____

Myyjä: On meillä vielä toinenkin malli. Tässä. Kumpi on teistä parempi?

Asiakas: _____

Myyjä: Hyvä idea. Varmasti kannattaa sovittaa molempia. Minkä koon tarvitsette?

Asiakas: _____

Myyjä: Selvä. Minäpä etsin oikean koon. … Tässä, olkaa hyvä.

Asiakas: _____

Myyjä: Ne ovat tuolla liikkeen takaosassa. Näettekö tuon vihreän seinän? Sovituskoppeihin mennään siitä vierestä.

Asiakas: _____

Myyjä: Kysykää vain, jos tarvitsette jotakin. Minä olen tässä lähellä.

Asiakas: _____

B. Asiakas etsii kassaa.

Asiakas: _____

Myyjä: Kassat ovat tuolla vasemmalla kulman takana.

Asiakas: _____

C. On asiakkaan vuoro kassalla.

Myyjä: Hei.

Asiakas: _____

Myyjä: Onko teillä liikkeemme bonuskortti?

Asiakas: _____

Myyjä: Kiitos. No niin, nyt saatte 15 % alennusta kaikista ostoksistanne.
Tämä tekee 87,40. Käteisellä vai kortilla?

Asiakas: _____

Myyjä: Pankki vai luotto?

Asiakas: _____

Myyjä: Ja nyt voitte laittaa pin-koodin, kiitos.

Asiakas: _____

Myyjä: Pannaanko nämä muovikassiin?

Asiakas: _____

Myyjä: Ja laitanko kuitin tänne pussiin myös?

Asiakas: _____

Myyjä: Näin, olkaa hyvä. Kiitos ja hei hei.

Asiakas: _____

Harjoitus 6. Kuuntele keskustelut. Oikein vai väärin?

CD 2/22

A. Vaateosastolla

Asiakas: Hei, ostin eilen tämän paidan pojalleni, mutta se olikin liian pieni. Voinko vaihtaa sen isompaan?

Myyjä: Tietysti. Minkä koon tarvitsette?

Asiakas: Tarvitsisin M-koon.

Myyjä: Pieni hetki, minä katson koneelta. Ei, valitettavasti meillä on vain S-kokoa jäljellä, M-koko on loppu.

Asiakas: No voi harmi. Tämä on niin hyvän värinenkin...

Myyjä: Voitte kyllä vaihtaa paidan myös johonkin toiseen tuotteeseen. Meillä on esimerkiksi tällä viikolla kaikki alusvaatteet 20 prosentin alennuksessa.

Asiakas: En minä kyllä oikeastaan tarvitse alusvaatteita... Voinko vain palauttaa paidan?

Myyjä: Hmm. Se on aletuote, joten sitä ei valitettavasti voi palauttaa.

Asiakas: Vai niin.

Myyjä: Jos haluatte, voin kuitenkin antaa teille paidan hinnan lahjakorttina. Lahjakortti on voimassa kolme kuukautta.

Asiakas: Ai, sepä hyvä. Otan siis lahjakortin ja tulen myöhemmin ostamaan jotakin.

Ratkaisu:

1. **oikein**
2. **väärin**
3. **oikein**
4. **oikein**
5 **väärin**
6. **väärin**
7. **oikein**

CD 2/23

B. Matkalaukkuostoksilla

Asiakas: Näin tänään lehdessä mainoksen, että matkalaukut ovat tarjouksessa. Mistä löydän ne?

Myyjä: Ne ovat tuolla liukuportaiden takana. Pieni hetki, minä tulen näyttämään.

Asiakas: Kiitos.

Myyjä: Tässä on tämä pienempi malli ja tuossa on tuo isompi. Kumman haluaisitte?

Asiakas: Taidan ottaa tuon isomman. Siihen mahtuu enemmän tavaraa ja tuollainen pienempi minulla jo on.

Myyjä: Joo, se on kyllä oikein hyvä laukku pitkille matkoille.

Asiakas: Mutta miksi kaikki matkalaukut ovat aina harmaita! Se on niin tylsä ja tavallinen väri. Minä haluaisin kyllä mieluummin oranssin.

Myyjä: Meillä on valitettavasti vain näitä harmaita.

Asiakas: Mutta olen varma, että mainoksessa oli myös oransseja ja punaisia.

Myyjä: Joo, niin oli. Mainoksessa on virhe. Me saimme valitettavasti vain tätä yhtä väriä.

Asiakas: Äh, sepä harmi.

Myyjä: Jos haluatte, voin kyllä katsoa, onko jossakin toisessa myymälässä oransseja laukkuja jäljellä.

Asiakas: Hienoa, kiitos.

Myyjä: Espoon myymälässä on ainakin pari. Haluatteko, että varaan teille yhden?

Asiakas: Joo, kiitos. Mutta voiko sen tilata myös tänne keskustaan? Espooseen on niin pitkä matka.

Myyjä: Kyllä voi. Se on täällä varmasti jo ylihuomenna perjantaina. Me lähetämme teille tekstiviestin, kun voitte tulla hakemaan sen.

Asiakas: Hieno juttu! Kiitos paljon!

Ratkaisu:

1. **oikein**
2. **oikein**
3. **oikein**
4. **väärin**
5. **väärin**
6. **oikein**
7. **väärin**

Harjoitus 25 A. **Marita haluaa ostaa käytetyn polkupyörän. Hän on löytänyt kolme ilmoitusta ja soittaa nyt pyörien myyjille.**

ILMOITUS 1

CD 2/24

A : Hei, näin netissä ilmoituksen, että myyt polkupyörää. Kerrotko vähän tarkemmin, millainen pyörä se on.

B: Nyt on niin, että valitettavasti myöhästyitte vähän. Myin pyörän juuri hetki sitten eräälle toiselle henkilölle.

A: No, sepä harmi. Ei sille sitten voi mitään. Kiitos kuitenkin.

B: Kiitos, hei.

Ratkaisu:

Ei

Pyörä on jo myyty.

ILMOITUS 2

CD 2/25

A: Hei, olisin kiinnostunut pyörästä, jota olet myymässä. Vai onko se jo mennyt?

B: Ei, kyllä se vielä on täällä.

A: No hyvä. Minkäs ikäinen ja kuntoinen pyörä on?

B: Se on pari–kolme vuotta vanha ja ihan hyvässä kunnossa. Olen kyllä ajanut sillä tosi paljon kesäisin, mutta talvisin se on aina ollut lämpimässä varastossa.

A: Ahaa, sepä hyvä. Minkäkokoinen pyörä se muuten on? Kuinka monta tuumaa?

B: Renkaat ovat 26 tuumaa.

A: Se on varmasti ihan hyvä koko minun pojalleni. Vanha pyörä jäi Villelle pieneksi, koska hän kasvoi talven aikana niin paljon.

B: Ahaa. Kuinka pitkä poikasi on? Ajattelin vain, että onkohan pyörä hänelle liian pieni. Satula on nimittäin vähän rikki. Sitä on tosi vaikea nostaa. Minulle satulan korkeus on hyvä, mutta minä olenkin vain 168 senttiä pitkä.

A: Aijaa, no voi voi. Ville on kyllä jo melkein metri kahdeksankymmentä. Onkohan satula sitten hänelle liian matala? Hmm. Mitä pyörä muuten maksaa?

B: 80 euroa. Kun ostin sen pyöräliikkeestä, se maksoi melkein 300 euroa.

A: Hinta on kyllä edullinen, mutta minun täytyy miettiä vielä. Se satula on vähän huono juttu... Minä soittelen vielä myöhemmin uudestaan!

B: Tehdään niin.

A: Kiitos hei.

Ratkaisu:

Ei

Pyörän satula on ehkä liian matalalla.

ILMOITUS 3

CD 2/26

A: Hei! Näin kaupan seinällä ilmoituksen, että sinulla on polkupyörä myytävänä.

B : Joo, niin on. Pari muutakin henkilöä on ollut kiinnostunut siitä, mutta kukaan ei vielä ole ostanut sitä.

A: No hyvä. Minulla olisi pari kysymystä. Ensinnäkin, ilmoituksessa ei lukenut, onko kyseessä naisten vai miesten pyörä?

B : Se on miesten pyörä.

A: Okei, etsin nimittäin pyörää 15-vuotiaalle pojalleni. Entä missä kunnossa se on?

B: Se on kuin uusi, sillä meidän Marko ajoi sillä vain yhden kesän. Kun hän täytti 16, hän osti mopon ja pyörä on siitä lähtien seisonut kellarissa.

A: Aijaa, sehän kuulostaa hyvältä. No sitten minua kiinnostaa tietysti vielä hinta. Paljonko pyörä maksaa?

B: Koska se on niin hyvässä kunnossa ja muutenkin siisti, niin haluaisin siitä 150 euroa.

A: Se on kyllä ehkä vähän liian paljon minulle. Olin ajatellut, että maksimi on 100 euroa.

B: Hmm, no jos sanotaan sitten 120 euroa. Me muutamme ensi kuussa ulkomaille ja minulla on vähän kiire myydä pyörä sitä ennen.

A: No kiva, kyllä minä tuolla hinnalla ostan sen, vaikka se onkin vähän kalliimpi kuin olin ajatellut. Olen soittanut tänään jo monelle pyörän myyjälle ja tämä on ehdottomasti paras pyörä kaikista. Milloin ja mistä voin tulla hakemaan pyörän?

B: Minulle sopii vaikka heti huomenna aamulla. Ei kun hetkinen, mieluummin kuitenkin vasta iltapäivällä, joskus kello kolmen jälkeen. Osoitteemme on Jarrutie 8 A.

A: Okei, minä tulen siis iltapäivällä. Kiitos ja huomiseen!

B: Kiitos, hei.

Ratkaisu:

Kyllä

Pyörä on uusi ja siisti. Se sopii Maritan pojalle.

Harjoitus 25 B.

Ratkaisu:

ILMOITUS 2:

1. **Pyörä on ihan hyvässä kunnossa, koska se on ollut talvisin sisällä.**
2. **Renkaat ovat 26 tuumaa.**
3. **Marita haluaa ostaa pyörän pojalleen Villelle.**
4. **Koska vanha pyörä on jäänyt Villelle pieneksi, koska Ville kasvoi talven aikana niin paljon.**
5. **Satula on vähän rikki: sitä on vaikea nostaa.**

ILMOITUS 3:

1. **Miesten**
2. **Koska Marko osti mopon eikä ole sen jälkeen enää ajanut pyörällä.**
3. **120 euroa.**
4. **Koska myyjä muuttaa ensi kuussa ulkomaille ja haluaa myydä pyörän sitä ennen.**
5. **Huomenna iltapäivällä.**

FINN LECTURA
www.finnlectura.fi

ISBN 978-951-792-659-1